

SOKOL AMERICKÝ

ČÍSLO 3.

ROČNÍK XXVII.

**ZVLÁŠTNÍ
VÝHODY**

poskytuji
et. sborům
sokolským
při objed-
náváních
sborových.

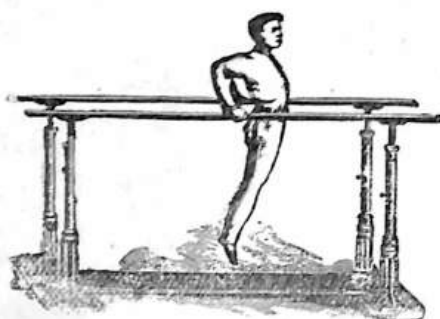
Dr. Kolacek & Co.
559, 561, 563 and 565 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.

Největší ryze český střižní a modní závod v Americe.

Úplný výběr zboží střižního, obleků pro pány i chlapce, žeketů,
pláštěnek, šálů, dámských klobouků, obuvi, nádobí skleněného,
porculánového a plechového, karpětů, hraček, atd., atd.

**ÚPLNÉ
CVIČEBNÍ
OBLEKY**

pro žáky máme
velmi lacino.
Máme na skladě
pravé české tri-
kotové modré
kalhoty do cvi-
čení, též košile,
pasy a střevíce.

JACOB WILLIG

— vyrobitel —

tělocvičného nářadí

Zařízení tělocvičen věnuje se zvláštní
pozornost.

71 W. Washington St., Chicago.

HLEDÁ SE

všestranně vzdělaný **cvičitel**, jenž
by mohl předložit doporučení od
jednoty, u které jest členem. Služ-
né \$200 ročně. Má převzít řízení
cvičení T. J. Sokol Podlipný v
Detroit, Mich. Jednota se zava-
zuje, že práci obstará v každém
odboru. Přihlášky adresujte na
Fr. Masák, taj., 483 LaSalle ave.,
Detroit, Mich.

SOKOLSKÉ STEJNOKROJE.

SOKOLSKÝ KROJ CVIČEBNÍ.

J. J. Dvořák & Sp.

oděvní a zakázkovi krejčí. 598-600 Blue Island Ave.

Zhotovují sokolské stejnokroje, kroje cvičební pro Sokoly i pro zaetvo i mají na skladě sokolské pasy i monogramy. Vše v cenách nejnižších. Též oděv hotový i zakázkový, klobouky, čepice, atd.

Matěj Houdek

(dříve Mužík)

Zlatnický a hodinářský obchod

— v čísle —

1338—1. Ave., mezi 71. a 72. ul.

Bohatý výběr zlatých a stříbrných šperků, hodinek, řetízků, náušnic, prstenů, atd. Vlastní výroba klenotů s českými granáty, zlatých náušnic zvaných "čoček", spolkových odznaků, snubních prstenů a pod. Správkám věnuje se pečlivá pozornost, zvláště zasazování drahokmů. — Dlouholetá zkušenost jest zárukou dobré práce.

Vyhláška.

Tímto upozorňujeme bratrské Jednoty, že Výk. Výbor N. J. S. prodá 1200 lb. činek, bez dovozu, za 3c libru.

Dále prodá Výk. Výb. RYTINY (cuts) obrazů z Památníku N. J. S. za ceny mírné. Rytiny hodí se dobře pro jednoty a zvláště pro bratry obchodníky.

Objednávky přijímá jednatel V. V. Jan Černý, 437 E. 71st St., New York.

Ferda Martyny

zařídil první třídy

modní obchod pro pány a hochy

1329 První Avenue,
NEW YORK

Nejnovější vzorky košil, nákrčníků, spodního prádla mám na skladě vzhledem k hojnosti, jakož i chlapecké oděvy. Sokolské košile, nákrčníky a vůbec veškeré cvičební potřeby jsou u mně vždy k dostání.

Změny adres,

přestěhování, nechť každý bratr, aneb sestra oznámí výpravčímu přímo, totéž platí i o předplatitelích vůbec, o změnách oznámk s dohodnutím s jednatelem V. V., jakož i zastavení listu. Číslo na ukázkou rovněž pište přímo výpravčímu, a sice:

"SOKOL AMERICKÝ"

566 W. 18th Street, Chicago, Ill.

OBSAH.

Strana

Redakční úvahy	65
Kde to vězí?	69
Jak zadatí o patent.	71
Cvičení dechová	71
Letní zábava sokolek	73
Zvýšení rychlosti parních lodí	73
K čemu je statistika	74
Co nám vadí	75
Feuilleton. (Úvaha o protinávruhu)	75
Všeslovanský sokolský den v Chicagu	76
O zdanění církevního majetku	77
V zájmu čes.-am. Sokoistva	78
O prvé pomoci raněným	78
"Přeskoč, přelom, ale nepodlez!"	79
Sokolstvo Chicaga veškerým sborům sokolským ve Sp. St!	80
Sok. Marie Tesařova (vyobr.)	81
Cvičení prostrná	81
Cvičení žactva	83
Poznámky k našemu názvosloví	84
Z našich kruhů	86
Věda, umění a práce	88
Tiché vody, román od Havlasy	89
Z vlastní naší staré	91
Dopisy	92
Listárna, protokoly a jiné	95

Zpráva jednatele Výk. Výb. N. J. S. od II. půlletí 1903 do konce ledna '05

JMÉNO JEDNOTY	Počet členů koncem II. půlletí 1903	Počet nových členů	Počet členů odpadlých do konce roku 1904	Konečný počet členů do konce roku 1904	Dluh z prvního půlletí roku 1903	Jednota měla zaplatit od 1. července 1903 do konce roku 1904	Přelácano z roku 1903	Jednota zaplatila od 1. srpna 1903 do 31. ledna '05 na příspěvky	Jednota dluhuje koncem r. 1904	Jednota zaplatila do fondu sjezd. za r. '04	Jed. dluhuje do fondu pro sjezd za r. 1904.	Jed. zaplatila do fondu pro sjezd za r. 1905.	Přeplatily na příspěvky koncem r. 1904
S. J. Blesk, Baltimore, Md.	185	23	15	193	—	316.30	—	316.30	—	18.90	—	—	—
T. J. Č. Sl. Sokol, Bayonne, N. J.	37	14	35	16	—	40.50	—	24.30	16.20	—	1.60	—	—
T. J. S. Bohemia, L. I., N. Y.	16	—	16	—	Vylouč. 5. září '04 pro nepl.		—	—	—	—	—	—	—
T. J. S. Brooklyn, N. Y.	11	5	4	12	—	19.90	—	19.90	—	—	1.20	—	—
T. J. S. East Islip, L. I. N. Y.	12	—	12	—	1)	3.60	.30	3.60	—	—	—	—	—
T. J. S. Fugner, L. I., N. Y.	70	7	5	72	—	114.90	—	122.00	—	—	7.20	—	7.10
T. J. S. Newark, N. J.	36	18	10	44	—	75.00	—	60.30	14.70	—	4.40	—	—
S. J. Svornost, N. Y.	72	4	20	56	—	100.20	.60	82.80	16.80	6.70	—	—	—
T. J. S. New York.	491	56	45	502	—	818.50	.40	818.10	—	49.20	—	50.10	—
S. J. Philadelphia, Pa.	93	16	47	62	—	129.40	.10	129.30	—	—	6.20	—	—
T. J. S. Schenectady, N. Y.	20	—	20	—	2)	8.50	—	8.50	—	—	—	—	—
T. J. S. Westfield, Mass.	14	10	5	19	—	37.90	.65	37.25	—	2.20	—	—	—
T. J. S. Horymír, Curtis Bay, Md.	—	25	4	21	—	26.60	—	26.60	—	—	2.10	—	—
T. J. S. Patterson, N. Y.	—	18	—	18	—	10.00	—	10.00	—	—	—	—	—
Sok. Cleveland, Clev., O.	115	12	14	113	—	190.10	—	192.10	—	9.40	—	—	2.00
Sok. Čech, Cleveland, O.	241	64	27	278	—	451.50	—	456.50	—	25.40	—	—	5.00
Č. Z. S. Cleveland, O.	61	21	17	65	—	103.00	—	70.30	32.70	—	6.50	—	—
T. P. J. Budivoj, Detroit, Mich.	68	9	5	72	.40	120.70	—	99.10	22.00	7.40	—	—	—
T. J. S. Podlipný, Detroit, Mich.	59	5	4	60	—	95.00	.10	76.30	18.60	—	6.00	—	—
Sokol Lorain, Lorain, O.	—	26	4	22	—	39.20	—	18.20	21.00	—	2.20	—	—
Plzenský Sokol, Chicago, Ill.	291	39	35	295	125.00	489.90	—	614.70	.20	29.30	—	—	—
Sokol Chicago, Chicago.	169	51	22	198	—	325.60	.10	325.20	.30	—	19.80	—	—
T. J. S. Čechie, Chicago.	77	10	18	69	—	119.90	4.60	89.30	26.00	—	6.90	—	—
T. J. S. Tábor, Chicago.	92	28	24	96	.20	170.60	—	132.20	38.60	—	9.60	—	—
T. J. S. Praha, Chicago.	—	114	3	111	—	112.20	—	78.00	34.20	—	11.10	—	—
Sok. Slov. Lípa, Chicago.	—	201	13	188	—	174.40	—	118.00	56.40	—	18.80	—	—
Č. Am. S., Manitowoc, Wis.	33	6	4	35	—	58.90	—	48.60	10.30	3.70	—	—	—
T. J. S. St. Louis, Mo.	166	68	44	190	—	341.00	.80	340.70	—	—	19.00	—	.50
T. J. S. Mt. Pleasant, St. Louis, Mo.	39	11	5	45	—	78.30	.50	77.80	—	4.90	—	—	—
Tyrš C. R. Sok., Cedar Rapids, Ia.	182	17	41	158	79.30	273.50	—	100.00	252.80	26.45	7.55	—	—
T. J. S. K. Jonáš, Abie, Neb.	18	2	2	18	—	29.40	2.20	27.30	—	—	1.80	—	.10
T. J. S. Hvězda Záp., Black Wolf, Kans	19	5	1	23	.20	36.70	—	36.90	—	—	2.30	—	—
T. J. S. Žižka, Bruno, Neb.	14	25	6	33	—	54.80	—	44.70	10.10	—	3.30	—	—
T. J. S. Crete, Neb.	67	7	5	69	—	110.50	—	110.50	—	6.40	—	—	—
T. J. S. Milligan, Neb.	86	6	26	66	—	127.20	.80	126.10	1.10	—	6.60	—	—
T. J. S. Omaha, Neb.	115	28	16	127	—	205.40	1.30	162.00	42.10	11.60	—	—	—
T. J. S. Plattsmouth, Neb.	45	5	11	39	—	69.90	.20	58.20	11.50	4.20	—	—	—
T. J. S. Prague, Neb.	46	5	6	45	—	72.90	—	44.80	28.10	—	4.50	—	—
T. J. S. Schuyler, Neb.	81	10	11	80	—	137.60	—	137.60	—	—	8.00	—	—
T. J. S. So. Omaha, Neb.	66	19	16	69	.20	112.10	—	112.30	—	6.30	—	—	—
T. J. S. Jonáš, Wilson, Kans.	32	28	6	54	—	89.50	—	90.70	—	5.10	—	—	1.20
T. J. S. Wilber, Neb.	64	4	22	46	—	93.60	—	78.80	14.80	—	4.60	—	—
T. J. S. San Francisco, Cal.	—	29	—	29	—	10.00	—	10.00	—	—	—	—	—
T. J. S. Dodge, Neb.	—	31	—	31	—	10.00	—	10.00	—	—	—	—	—
T. J. S. New Bedford, Mass.	—	25	1	24	—	18.70	—	18.10	.60	—	—	—	—
	3303	1107	647	3763									
SBORY SOKOLEK													
T. S. Paní a Dívek, N. Y.	—	224	—	224	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S. Sokolek, Baltimore, Md.	—	36	7	29	—	13.55	—	13.55	—	—	—	—	—
S. Sok. Vlasta, St. Louis, Mo.	—	88	12	76	—	34.20	—	27.60	6.60	—	—	—	—
Sbor Sokolek, Plattsmouth, Neb.	—	23	7	16	—	9.55	—	7.90	1.65	—	—	—	—
Sb. Sok. Libuše, So. Omaha, Neb.	—	34	4	30	—	12.90	—	9.65	3.25	—	—	—	—
Sbor Sokolek, Omaha, Neb.	—	53	6	47	—	15.90	—	15.90	—	—	—	—	—
		458	36	422	205.30	6145.30	12.65	5638.55	680.60	220.45	161.25	50.10	15.90

1) T. J. S. East Islip vystoupila 4. ledna 1904. —

2) T. J. S. Schenectady vystoupila r. 1904.

SOKOL AMERICKÝ

PŘÍJEM.

Za vstupné a příspěvky od sborů.....	\$5,638.55
Dobrovolná sbírka delegátů na sjezdu pro povodní stížené v Čechách	50.10
Za prodané bondy	337.50
Sokol Americký	254.78
Do fondu pro sjezd	270.55
Výevik a vzdělání ve sborech.....	31.60
Památník Nár. Jed. Sok.	419.90
Tiskopisy	13.15
Záloha na náradí	64.00
Sjezdy a závody	9.00
Úroky z banků	17.50
	\$7,106.63
Hotovost po sjezdu	3,095.24
Úhrnem	\$10,201.87

VYDÁNÍ.

Sokol Americký	\$3,534.30
Výevik a vzdělání ve sborech.....	92.90
Sjezdy, závody a slavnosti.....	2,233.30
Těl. školy za rok 1903.....	290.00
Různá vydání	57.37
Služné úředníků N. J. S.	362.50
Poštovné, dovoz a pod.	58.53
Tiskopisy	343.24
Bondy Spojených Států.....	339.60
Památník N. J. S.	1,142.35
Zálohy na náradí	64.00
Různé, povodní stížené v Čechách.....	100.10
Organisátor	10.60
	\$8,628.79

Příjem	\$10,201.87
Vydání	8,628.79
	\$ 1,573.08

Tímto upozorňuji br. Jednoty, které zaslaly poplatek za rok 1904 v měsíci únoru 1905, že není na této zprávě zanešen, neb 31. ledna 1905 uzavíraly se knihy Výk. Výb. Nár. Jed. Sokolské.

Dále prosím br. fin. taj., by zprávu tuto si prohlédli a se svými čtvrtletními zprávami porovnali.

Na zdar!

Jan Černý, jednatel.

K POVŠÍMNU TÍ VŠEM SOKOLŮM A JEDNOTÁM N. J. S.

Bratři Sokolové! — Čechové soucitní!

Výkřikem bolesti skončil jednotě naší rok 1904. Tiché šumavské místo naše, ležící téměř u hranic mohutného Německa, vzrušeno bylo o svátcích vánočních zprávou, že bratr Josef Šafránek, bývalý náčelník župy šumavské a jednoty naší, přehorlivý člen dramatického odboru našeho, při vykonávání sokolské povinnosti, dbaje toho, by usnesení jednoty vzhledem ku končení tanečních zábav o 2. hodině noční zachovávalo bylo, byl rukou úkladnou zavražděn.

Tři mladíci, bezpochyby nepřátelé sokolské organizace poštváni, přišli do Sokolovny za každou cenu způsobiti výtržnost a proto jeden z nich na klidné vyzvání Šafránka, by místnost opustili, odpověděl bodnutím nože. Ostří zasáhlo míchu, přečalo ji, a nebožák ve chvíli ochromen za strašnýel. bolesti v několika dnech zemřel, zanechav zde vdovu k práci téměř neschopnou a čtyry malé děti.

Jménem těchto nebohých duší, jimž urván životel, jež surovým činem uvrženy v bídu, vznášíme k dobrým srdcím českým upřímnou prosbu za milodar. Jsme povinni o to prositi, ježto bratr Šafránek byl horlivým sokolem, jsme povinni to z lásky bratrské a soucitu k nebohé rodině.

Prosíme, přispějte!

V Nové Kdýni, dne 16. února 1905. Za těloevičnou jednotu Sokol v Nové Kdýni

Jos. Kohout, t. č. jed., Emil Tšída, t. č. starosta Sok.

Pravost tohoto údaje se potvrzuje a žádost bratrské dobročinnosti se doporučuje.

Za předsednictvo Šumavské Župy Sokolské v Plánici,
Leo. Hanzlík, župní starosta, F. Valentin, t. č. jed.

Strom svobody ujal se vždy jen tenkrát, když zalit byl krví tyranů:
Barere.

Posudek o Památníku.

“Domácnost” píše: — Památník Národní Jednoty Sokolské ve Spojených Státech, vydaný na oslavu 25letého trvání nákladem výkonného výboru N. J. S. a redakci dra. J. Rudiše-Jičínského, je kniha na česko-americké poměry rozměru opravdu úctyhodných. Má 224 velkých stran zajímavého obsahu, jenž pozůstává z nejrozmanitějších delších i kratších statí, zpráv, upomínek, básniček atd., doprovázených četnými zdařilými podobiznami, obrazy síní, evičení atd., jakož i kresbami, jež pořídili A. Petrtyl, J. Hruška, Gustav F. Jedlička, dr. J. Rudiš-Jičínský a Irma Rudišova. Je to, “bez závisti i pochlebování” řečeno, pěkná kniha památní a my jsme přesvědčeni, že v ní mnohý sokol, zvláště vlašnějši, najde mocnou vzpruhu k povznesení svých sokolských a národních citů. Netřeba dokládati, že “Památník” měl by nalézati místo v knihovně každého sokola.

HLEDÁ SE všestranně vzdělaný evičitel, jenž by byl též schopen vyučovati českou školu Těl. Jed. Sokol Jonáš ve Wilson, Kans., zaručuje \$50.00 měsíčně, po případě i více, plat od jednoty a v jistém oboru práce. Jen muž pevného charakteru ať se hlásí. Odporučení jest žádoueno. Přihlášky adresujte na V. Hubálek, taj. T. J. Sokol Jonáš, Wilson, Kansas.

Kdo z Evropy zasílá předplatné

mezinárodní poukázkou, sděl to také ihned jednateli Výkonného Výboru Nár. Jed. Sok., Jan Černýmu, 437 E. 71st Str., New York City. Z poukázky není vidno, kdo jest zasílatelem, a to působí obtíže při vybírání peněz na poště zdejší, a peníze tyto jsou obvyčejně zasílány zpět, poněvač jednatel neví jméno zasílatele.

SOKOL AMERICKÝ

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JAN. 14TH, 1904, AT THE POST-OFFICE AT CHICAGO, ILL.

Ročník XXVII.

CHICAGO, 15. BŘEZNA 1905.

Číslo 3.

REDAKČNÍ ÚVAHY.

Mnoho a mnoho jest ještě těch, již o půvabech, prospěšnosti a účelnostech věci naší nevědí a mnoho, již věděti nechtí, co zatím mnozí o nezištné práci Sokolstva a rázovitých zjevech jeho jen ledabylye hovoří třeba věděli jen pramálo, aneb nás vůbec neznali. Ten hon za existencí, úporný ten boj životní, přísnost jeho a zde u nás v Americe ten děsný let za dollarem, nedovolují mnohému, aby se mohl seznámiti s nejbližšími svého okolí, aby uznati mohl, že lze také pracovati pro věc šlechetnou a dobrou, aniž by vždy za tím následovati musela reklama, aneb z té reklamy plynoucí dollárce.

Český obchodník ať té či oné české osady a města musí stále a stále podporovati vše co české i činí tak mnohdy rád, třeba již i hodně jsa vyčerpán. Pomáhá českému celku, ale ten zpropadený celek, vlastně ti jednotlivci jeho jdou a koupí každý šmejd a každý tak zvaný 'bargain' o výprodeji v leccjakém 'fairu,' aneb přeplatí i vše, aniž by se jen na chvíli nad tím pozastavil, když mu dají "kuponek" na tu či onu přeskvostnou premii: perský koberec z bavlny, zlaté hodinky z pakfonu a pod. za tolik a tolik kuponů. Jeden kupon vždy na dollar vlastní koupě. Jak naivní! Svůj k svému ví kdy jít žebrot, ale koupit se musí u jiného.

Hrubý materialismus, shon po mamonu a nezřízených zábavách nesluší těm, kdož uvědomělost i volnost v pohybu a volnost mysle jaré, vedle ovládnání sebe a podřízení celku vepsali si ve štít, jako my. Tělocvikem soustavným ve zdravém těle vyrovnáme mezery, jež za nynějšího pokroku v průmyslu a práci povstávají tím, že co nejmenší počet svalů se namáhá a druhé v jednostranném pohybu zahálí. A právě tímto vyrovnáváním získává pak tělo celé, vzniká soulad, ohebnost, jemnost i krása zevnějšku a u žen těla, při pohledu na něž srdce muže jen okřívá, vída tu volnost v pohybu, bystré oko a jarou mysl šlechetnou, již žena evičeí obyčejně se honositi může.

Otrocká poníženost, bezúčelné poddanství a plazení se přede vším co jen cizé jsou chyby mnohého našince, který sám plnou hubu máje svobody, rovnosti a bratrství, dostane-li se k nějakému tomu žlábkou,

třeba sebedodrženíjsímu, již snaží se dáti soudruhům svým v práci pocítiti eo on jako český "foreman" vůči českému člověku u něho práci hledajícímu může si dovolit. Tací jsme my kubíci; podlézáví vůči jiným, a pánovití, neli docela suroví vůči svým vlastním. Na povrehu zdáme se býti lidmi pokrokovými, ale neobratné a drsné spůsoby ukazují, že kulturní nátěr není na nás příliš silný, že té svobody, již sami tak rádi účastni se stáváme hned, jeli jen trochu příležitost tomu druhému — nedopřejeme. A tak jest v těch vrstvách našich dělníků, již často navzájem se potírají a tak jest i s těmi, již náhodou zaujímají nějaké to postavení v úradě, obchodu a jinde.

Starých Čechův cností bylo hájiti jazyka mateřského, druhou pak podporovati vše co s hájením takým souviselo, jakož i podporou všech těch, kdož lidumilných skutků si zasloužili. A tak od dob nepamětných nalézáte ve starých památkách písemných odkazy českých lidí pro chudé studenty, na práce umělecké na výzdobu Prahy stověžaté, na zaopatření a vyučení sirotků, nakrmení chudých a podobně. Odkazy, stipendia a fondy tu i onde zakládány, jakoby na důkaz, že nebylo lakoty, ale spíše vědomí u těch starých našich, že z tohoto světa nikam tam na onen váčky plné grošů přenést nelze. A vidíte cnost zůstane cností všude a tu, kdyby našli se mezi námi lidé, již odkazy věcem naším českým zde i ve vlasti, by na prospěch lidu svého činili, když v náruč moené přírody se navraeí, jaký stavěli by si to skvostný pomník v srdeích vděčných, pomník lepší mramoru.

Ve státě Texasu nesmí se patentní lék, který zhojí každý katar i nekatar a takhle zove se "Peruna" prodávati vůbec a sice proto, že ukázalo se, že ta brynda, jako mnoho jiných jest vlastně hodně silná kořala. A takových humbuků najdete celé sloupce oznamovaných po všech listech, jimž blaho čtenářstva jest ničím a vlastní kapsa nade vše. Ba některé také listy jdou tak daleko, že na každé stránce v oznámkové části mají veliké illustrované nesmysle humbukářů a na jiné stránce vyňatky ze zdravotvody, rady a pokyny pro trpělivé čtenářstvo, z něhož dělají si bud' blázny na té, aneb oné straně listu, jen když se vyplácí. A nejkrásnější při tom, že obyčejně

do té nestřídmosti lidu se stěžuje, alkoholismus zahrhuje, chlast veškerý odsuzuje na stránce první a na stránce druhé s velikou ilustrací a obrázkem láhve breberky, jakož i podobiznami všech vyléčených — sic — odporučuje se "lék" plný líhu, líhu nejhoršího druhu.

"V zájmu Česko-amerického Sokolstva!" Tak nadepsán jest článek v "Besídce Sokolské", orgánu to Jednoty Dělnických Amerických Sokolů, v čísle kdy nový pořadatel zasedl k práci své. Zaradováni jsme se nad obsahem plným upřímné snahy a rad pozitivních i vidíme z toho jen, že již již blíží se doba, kdy porozumění věci naší společné, dojde ocenění všude, kde lid náš pokrokumilovný, ve zdatnosti, vyspělosti a opravdové práci přeje si záhy podstatné změny výchovné a utěšených činů v celém jádru a výkvetu žití našeho i v nové této vlasti. Máme přistoupiti k jednání. Máme se sejíti všichni nyní bez rozdílu, již dříve jsme se svěřili a zbytečně práci vlastní podrývajíce, pokračovati jsme nemohli a na poli tělocviku nevykazovali výsledků nutných. Člověku při pomyslení, že ta ledová kůra odporu nevhodného, ba nesmyslného, prolomena, že vše odstraniti se má krokem v před za práci společnou, jest jaksi blaže i těší se blahou nadějí, že od slov mnohých i na mnohé dojde — skutky, na mnohé činy.

Čím to jest, že židé domáhají se všude vynikajících postavení — že v každém povolání předstihují daleko živly ostatní — o nás Čechy ani nemluví? Vezměme na příklad naše velká města americká, v nichž čelní novináři jsou židé, čelní právníci jsou židé, ve vědě lékařské přední místa zaujímají židé — a obchody? Největší obchody velikých měst našich jsou v rukou židovských. Čím to jest? Náš lid mívá ve zvyku sváděti to "na štěstí", nebo hledá často příčinu zdaru toho ve vlastnostech, jimiž židovský živel rád snižuje — ale nejlepší a dle všeho také nejpravdivější vysvětlení k tomu podává filadelfický časopis "Saturday Evening Post", jež v jedné redakční úvaze praví: "Nejpilnějšími navštěvovateli veřejných čítáren jsou židé; nejlepšími navštěvovateli veřejných škol jsou židé; nejlepšími patrony městských a státních kolejí a universit jsou židé." V tom asi vězí hlavní příčina, proč živel židovský plní přední místa ve všech odborech — neboť čítárny, bohaté domácí knihovny, školy připraví člověka lépe pro zápas životní, nežli — darda nebo taroky.

Kdyby každý český člověk v Americe uvědomil si, že jsou jisté povinnosti, jež má vůči sobě samému, že jsou jisté povinnosti vůči rodině a tomu českému celku, který od samých prvopočátků osadnictví a přistěhovalectví do země této volné, se oň staral a všechny jiné již po těch prvních přišli, ba i o ty, již po

nás přijdou, zakládáním spolků podpůrných, škol, různých podniků a obchodů, dílen, spolků hospodářských, osadních, spolků vzdělávacích, výpomocných, jednot tělocvičných atd., tu muselo by býti jinaké. Vždyť stačil by jeden, jedinký cent měsíčně, jako daň k účelům našim národním a dobrým, jeden cent od každého pokrokového člověka českého, a záhy měli bychom fond z něhož bez bombastu, bez křiklavé oznámky a humbuku tolik dobrého by poříditi se dalo ku větší etí a zásluze a na prospěch lidu pro lid českého původu v celé Americe. A vidíte, nemuseli bychom pak vše ani vytancovat, ani vyžebřit, dávajíce každý bez rozdílu stejně k stejným účelům, vedle všech těch možných a lidumilných odkazů, o nichž na místě jiném je řeč.

V minulém "Sok. Am." přinesli jsme krátkou úvahu o lidech, kteří skrývajíce se za jméno buďto "Pozorovatel", "Přítel pravdy" atd. činí útoky na osoby neb spolky a nazvali jsme takové zákeřnické napadání zbabělostí. A nyní čteme, jak o těch anonymech soudil jeden nejpřednější filosof nové doby. "Anonymita", praví, "jest pouhým pláštíkem, za nímž skrývá se často nepatrnost samozvaného kritika. Jest věru neuvěřitelné, jakou nestoudnost lidé ti prozradí, jaké literární kejklířství dovedou páchat, cítí-li se býti skrytými ve stínu anonymity. Doporučoval bych proti takovému počínání jediný vydatný lék a sice: "Ni č e m o, t v é j m é n o! Neboť kdo stáhne si klobouk přes oči a napadá na veřejnosti osoby pohybující se beze všeho přestrojení, bez zakuklení — to není činem gentlemana — to jest čin ničemy — padoucha! Již Goethe pravil, že nepřítel, jenž postaví se nám tváří v tvář, jest mužem úctyhodným — ale nepřítel, jenž útočí z úkrytu, jest podlý, zbabělý ničema. Anonymita by měla býti z veřejného tisku úplně vymýtěna — i každý článek ve veřejném časopise měl by nésti podpis pisatele." — Naši četní páni "Pozorovatelé", "Přátelé pravdy" a "Veritasové" měli by si tento posudek vyvěsiti někam, kde by ho měli často na očích.

Jedno anglické přísloví praví, že "charity should begin at home" (dobročinnost má počínati doma). Rádi vidíme, účastní-li se ženy života veřejného, rádi vidíme pilné pracovnice bráti účast v tom neb onom podniku šlechetném — rádi vidíme, když ženy opouští úzký kruh svých domácností a scházejí se k vzájemnému poučování neb pobavení se. Žel ale, že v mnoha případech některé ženy toto veřejné působení své ženou do krajností — neb musí náležeti ku každé organizaci, ať založí se to neb ono, musí ony býti mezi prvními — ba jsou ženy, které náležejí k šesti ba až osmi spolkům a v každém tom spolku snaží se býti velice činnými. Jaký toho může býti výsledek tam, kde žena taková jest matkou několika

dítěk? V útlém věku děcka jest hlavním činitelem při jeho duševním vývoji ušlechťující vliv matčin — a může matka věnovati dítkám svým tolik péče, tolik pozornosti, co cny vyžadují, když každého týdne strávití musí několik večerů ve schůzích? Jak poznamenali jsme shora — vítáme ženy naše vždy na poli veřejného působení, ale kde veřejná působnost, přehnané “spolkaření” má za následek zanedbávání rodiny, tam by velice prospělo, kdyby vedle nápisu “Charity begins at home” — vyvěšen byl ještě jeden a sice: “What is home without mother.” ě.

Kdo vlastně pokračuje, ten pámbu, aneb ti lidé? Považte jen, ještě před párma lety děti do kostela jdoucí mrzly a v kostele s obnaženými hlavičkami na studené dlažbě vydány jsou nachlazení, věřící zimou se tetelíce prosili boha na kolenou líbající sochy kamenné a studené i kropíce se z jedné kropenky téměř zamrzlé. A dnes! Zde vedle mnohé bídy lidské a chudoby čouhá veliký komín ze za chrámem, kde jest parní kotel na vytápění kostela a blikající svíčky nahražuje elektrická žárovka, podlaha jest vyhřátá a také ty kropenky chovají vodu teplejší. A jaké teprve jest pohodlí k uctívání toho pámbička v kostelech presbyteriánů a jiných církví bohatších, jaká nádhera, co třepení a pozlátka zbytečného a drahých kobereců a sedadel, jichž cena jde do tisíců. Jaká drahocenná to okna, jaké stavby, vedle staveb různých farních místností, síní, tabernáklů a škol, kde hraje se divadlo, kůželky a pořádají se zábavy se vstupným a tu i onde se vydělávají peníze do tisíců, ba i ku větší cti a slávě boží se pije a hýří všelijak o “socials” při zmrzlině. A vidíte z těchto “obchodů,” z těchto velikých příjmů a staveb se daně neplatí, ba páni páteři a kazatelové ani mnoho osobní daně nedají městu, okresu aneb státu a s nimi odhadčí práce mají nejvíce.

Pokládáme za svoji povinnost promluvití vážné slovo k sokolům chicagským, abychom poukázali jim na ohromné závazky, jaké Sokolstvo prostřednictvím zástupců na se vzalo a jimž stůj co stůj dostátí musí. Parádními, skvostnými frásemi u lidu našeho dnes již mnoho se nedocílí, neboť těch “vynešeností” byly často u nás vyplýtvány hotové spousty na malicherné věci, že dnes horování podobné veřejností českou málo pohne. Zde jest třeba mluvití otevřeně a poukázati sokolům na tu nutnost, že všichni jako jeden muž musí přiložiti ruky k dílu, má-li všeslovanský den chicagského Sokolstva setkatí se se zdarem. Jest známo, že najata byla síň, jejíž získání vyžaduje ohromné oběti finanční a připočítáme-li k tomu nevyhnutelné vydání ostatní, cítíme při pouhých předběžných rozpočtech, že musí se pracovati na všech stranách co nejušlostněji, aby všem závazkům mohlo se dostátí. Pokud nás se týče, byli jsme a jsme posud toho náhledu, že by bylo bý-

valo lépe, kdyby pro tento první pokus výbor nebyl bral na svá bedra tolik zodpovědnosti — ale věc jest hotova a nezbývá nic jiného, nežli říci sokolům otevřeně: pracuj každý jednotlivě co nejušlostněji, aby účastenství lidu česko-slovanského bylo co největší — neboť liknavost a spoléhání se jen na parádní provolání mohlo by velmi těžce dotknouti se pokladen jednotlivých sborů. ě.

Staré přísloví již dí, že ani kůře nadarmo nehrabe a přece jsou tak mnozí mezi námi, již sebeláka-vějšimu nesmyslu, sebestomější nabídece a čirému podvodu, jen když hodně velikými a tučnými písmenami oznamován jest v novinách věří a budou věřit, až do poslední písmeny a posledního ztraceného centu. “Pište si k nám o katalog premií, které dáme každému zdarma, jen když přiloží půláček a tolik a tolik kolků na zásilku.” — “Výnosné zaměstnání zaručujeme každému a doma, kdo nám dopíše a pošle na vzorky jeden dollar i poštovné.” — “Nemůžeme oznamovati a proto posíláme vám tento oběžník. Byl jste nám doporučen jako muž v okolí svém vlivu požívající. Naše olejové pozemky v Mexiku jsou již připraveny k dodávce oleje na 20.000 gallonů pouze z jednoho čerpadla a těch máme již postaveno deset. Podíly stojí pouze padesát centů kus. Hotové pošlete na adresu: atd.” — “Koupíte-li u nás a rozprodáte známým pět stříbrných příborů za \$5.00 kus, dostanete stříbrnou konvici v ceně \$10.00 nádavkem.” Tak sebrali jsme jen z několika listů, o nichž souditi by se dalo, že jsou listy seriousní a věrohodné, že čtenáře své vědomě by nebalamutily a přec. Není-li i to a podobný humkuk veškerý jen samá loterie vypočítaná na tak mnohého, jenž sedne na vějičku, ehtě za nic něco!

Na jiném místě zmiňujeme se o tom, jak vyslovil se jeden čelný list americký o židech, jež postavil mezi všemi živly zemi tuto obývajícimi na první místo co se týče jejich touhy po vyšším vzdělání. Jest v tom veliká porce pravdy, kterou nelze popřítí žádnými úsměšky, žádnými omluvami, jest to faktum, které neoslabíme i kdybychom před ním své oči zavírali. Dokladů k tomu mohli bychom uvéstí dosti i my. Pisatel tohoto jest zaměstnán jako učitel těloviku na vyšší škole, kterou navštěvuje značné procento žáků židovských a též českých. A kdežto děti těch nejhudších židů, živících se dosti nuzně podomními obchody, vytrvají ve škole až do posledního ročníku, a vstupují pak buďto do ústavu pro vzdělání učitelů, do universit, do právnických neb lékařských kolejí, většina dětí národnosti naší opouští školu, jakmile si najdou nějaké zaměstnání. A to jsou často děti lidí dosti zámožných. Jaký může býti toho přirozený výsledek? Že děti rodičů židovských po několika letech zaujímají vysoká postavení, kde svůj živel důstojně reprezentují, kdežto my zdáme

se býti spokojeni s tím, dostane-li chlapec nějaký ten "džab" o několik let dříve, třeba v pozdějším věku měl dosti tuhý zápas o existenci. To jest jedna truchlivá skutečnost, kterou nelze popřít. Čítá se, že jest v Chicagu na 100.000 Čechů, mezi nimiž dobrá třetina žije v slušných poměrech, velký počet jich vládne jměním, že mohou býti směle za zámožné pokládáni, a spočítejme si to úžasně malé procento žáků českých, kteří vyjdou jenom městské vyšší školy (High School) — a spočítejme si počet českých žáků na školách vysokých; to nám bude nejlepším dokladem k té smutné pravdě, že vůči vzdělání svých dětí jsme až hříšně netečnými.

č.

Pozoruhodná jsou slova, jimiž zakončuje br. L. J. Palda řadu svých "Vzpomínek" po delší již dobu uveřejňovaných, pozoruhodná nejen proto, že týkají se hlavně v závěrečné stati nás Sokolů, ale také proto, že vytryskla z upřímné snahy prospěti tomu našemu celku českému, že obsažena tu rada, s níž dojísta každý z nás souhlasiti bude. Nyní pak, kdy Sokolstvo americké hotoví se ku prvním krokům práce společné, jak z ohledů mravních, tak i praktických rada tato lidu našemu přichází jen v čas. Ano, mělo by práce naši býti lépe uznáváno, měli bychom míti všude příznivce, ba co říkáme, každý český člověk měl by věci naší dobré a poctivé býti nakloněn. Vždyť ty naše těloevičny nejlepší jsou školy naší mládeže, kde zdraví jim zabezpečujeme, rodu svému je zachováváme, učíme je zdatnosti, cnostem mravním a snahám pokrokovým vůbec. Práci podjali jsme se dobrovolně, nežistně, mnohého jsme docílili, mnohé o tom doklady, jako mnoho nám ještě chybí, však to vše při upřímné vůli a ve spojení všech nás bez rozdílu za pomoci lidu našeho — doufejme, že dohoníme. Br. Palda píše:

"Z toho celkem nepatrného a úryvkovitého obrazu našeho života v Americe, který v těchto vzpomínkách jsem podal, seznal milý čtenář, že poznáním svých potřeb i vůli dosti bohati jsme byli a učinili mnohé náběhy za vyššími cíly neb většími a dalekosáhlejšími podniky, které však z pravidla se nám nezdařily. Nedosáhli jsme celkové národní organizace, ba ani organizace živlu výslovně svobodomyšlného, bez níž větší díla jsou nemožna. Různé ty příčiny, co tomu překážely, lze shrnouti v jednu: **nebyli jsme s toho.** V podnicích místních, osobně i spolkově, dosti se nám dařilo. Mnoho pomníků činnosti naší na dlouho zde bude zachováno. Těšíme se bohatému novinářství i svoji vlastní malinkou literaturu máme. Jednotlivci honosí se tu a tam slušnými závody, neb skvělými farmami, jakož i čestnému zastoupení veřejnému se těší. Spolky mají své síně neb budovy školní, své národní hřbitovy atd. Místy kvetou a hojně dobře konají spolky výpomocné a pojišťující proti ohni. Spolků podpůrných v pádu nemoci neb úmrtí máme mnoho set, mužských

i ženských, sloučených v jednotách chvalně prospívajících. Vůbec podnikům, okamžitý neb brzký hmotný požitek slibujícím, velmi dobře se u nás dařilo. Zpěvu celkem nemnoho, divadlu ochotnickému více. Přednáškovým a vůbec vzdělávacím podnikům neb snahám slabě. Jediným krásným, duši potěšujícím a oblažujícím zjevem nezištného národního, osvětového a pokrokového snažení v české Americe, je naše Sokolstvo. To své doby mocným rozmachem vymanilo se z pout toho hmotného prospěchářství společného s národností a více se ním spoutat nedalo. Veliká a stále vzrůstající Národní Jednota Sokolská je dnes jedinou mohutnou organizací českou, zasvěcenou jenom těloeviku a snahám národním a pokrokovým. Uvolněna od sledování účelu hmotného prospěchu — na svém místě ovšem velmi dobrých a záslužných — rozšiřuje stále pole svojí působnosti v duchovním a národním ohledu. Na této své dráze je jedinou a celou nadějí, co těleso hotové a mocné, v příčině dalších pokroků našich národních v této zemi. Ona jediná převzítí by mohla na sebe úkoly, pro jienž dosažení výhradně zorganizovati jsme se nedovedli, neb neobává se vynaložiti nějaký ten dollar, když vidí, že tím přispěje ku etí a povznesení naší národnosti. A toho v pravdě národního smyslu, dobro obecné oceňujícího, je především potřebí, kde o zájmy ryze národní, duchovní, tedy ideální se jedná. Sokolstvo naše není prosto nedostatků, jakž ani býti nemůže, ale pro jedinou tu vlastnost, že se snaží a občtuje, bez očekávání hmotných užitků v odměnu, zaslouží veškeru podporu, mravní i hmotnou, co jí duše uznalá každého upřímného našince dáti dovede. — Všichni, kdo mohou, měli by odkazy či jinak záslužné organizace této pamětlivi býti, aby účinnou pozorností svou a přátelstvím skutkem projeveným napomáhali rozšiřovati pole její činnosti."

Tušíme, že prací v listu tomto od samého počátku nedali jsme nikdy a nedáme příležitost nikomu, aby snad o nás říci mohl, že byli jsme ješitní, že snahy naše nebyly by dosti upřímné a pronesená mínění, třeba rozhodná a sebe pravdivější, poctivá. Známe ten život náš po řadu let, naučili jsme se znáti tmavé i světlé jeho stránky a vady, víme kde třeba řezu, aby hnis vytrysknouti musel a rána čistá spíše se zahojila. Věděli jsme, že čeká nás práce a víme, že práce té bude ještě více, nežli dojde k uskutečnění snah našich po Svazu Sokolstva veškerého v Americe, víme, že mnohé budou překážky, ale ani v duchu by nás nenapadlo, že v opravdové práci a v činu skutečném, který již dávno vlastně státi se měl, mohl by někdo jen stínu nějakého slavomamu hledati, když přece jedná se o prospěch celku a zase jen celku. A ještě smutněji působí na vás, když ti bratřkové polští, již vlastně za vše co mají, vděčí jen českým sborům sokolským a snahám naším, již nyní sami prohlašují, že s námi ve Svaz nepůjdou. A proč ne-

půjdou? Protože prý N. J. S. projevila bratrskému národu ruskému své sympatie nad neštěstím války. Věru, znamenitý to důvod, který jestli pravdivým, členy té slávkové rodiny, bratry Poláky zrovna nešlechtí. A tu jen dobře praví "Besídka Sokolská," jakž na jiném místě otiskujeme, abychom, pokud Svazu se týče nejprve spoléhali na sebe, sbory české, jednoty a župy naše. Vyslovili jsme také již pochybnost, že bratři Poláci půjdou s námi, že zpátečnické živly jejich je mezi nás nepustí ani k účelům prostě a čistě na povznesení těloeviku se nesoucí, ale takovéto důvody jsme opravdu nečekali. Vše tato, jakž doufáme ostatně na sjezdu Jednoty Dělnicko-Amerických Sokolů, dne 30. dubna v Elizabeth, N. J. dojde náležitěho povšimnutí a také v našem V. V. dobře se chápe. Komu není rady, není ani pomoci, kdo vývinu těla se věnuje mysl zanedbává, jest jako ten škol, jenž na spár svůj britký pouto si zavěsil, jen aby u volný let krajem nemusil a zůstal raději v kleci svého pána, jenž o svobodu jej připravil.

KDE TO VĚZÍ?

Co již se jen napsalo o těch sebevražďách jednotlivých českých lidí, co ostudy v očích Američanů natropily ty mnohé duše proradné, jež za jidášský peníz a trochu toho chlebička vyličovaly český živel svobodomyšlný jako sebevrahy, vyličovaly v letáčích, listech anglických a konečně po misiích. A když "bratěrkové" byli hotovi, přišli tu opět jiní ptáci černí s troškou do mlýna a stále vedou svou, že nevěra prý vede k sebevraždě a podobně. Druhá strana hájí se různé podává důvody, snadno potírá nesmyslná tvrzení lidiček "ve víře otcův setrvavších", ať již katolíků, aneb protestantů, lidí z krve české hanobících. A věc táhne se jako dlouhá zmije, která ob čas kousne, chňapne, ale nikdy ne za pravý konec. Štěstí ještě, že takých proradných lidiček není mezi námi mnoho vlastní rod ostouzejících, jinak naděje v ten lid, v jeho české vědomí, českou poctivost a jeho snahy upřímné musela by odpadnouti. Avšak k věci.

Není to ani víra, ani nevěra, per se, která má za následek tolik sebevražd mezi Čechy, ale jsou to poměry společenské, poměry pracovní a co hlavního poměry rodinné, a dosti často slabost povšechná, ne-li zbabělost za náhlého rozechvění, jež mnohého přinutily, že sáhl si na život, vedle těch několika ojedinělých případů návalu choromyslnosti, zoufalství nad zmrzačením, nezhojitelnými neduhy, zádumčivosti z bídy, náboženské třeštivky, zhrzené lásky, a jiných příčin, a p. Mluvíme ze zkušenosti celé řady let a v povolání svém lékařském měli jsme dost příležitostí věci studovati. A máme-li si říci pravdu, tož učiníme my nevěřící i věřící dobře, když začneme uvažovati a roz-

umně k věci přihlížejíce zlu na vlastní dostaneme se kořen, aniž bychom pro nás jiný měli plášť a pro odpůrce také jiný.

Poměry rodinné, výchova rodinná, s rozvody i bez nich, ať již věřících, aneb nevěřících a tu to vězí! Snad nikde není vidět tu naši ubohost, málo-moc a ničemnost, jako právě v těch odvislých rodinách, kde otec bezstarostný jest ochlasta, aneb kde na druhé straně matka se zapoměla pije, hýří, aneb jinak k neštěstí rodiny přispívá. A hle, dle toho pak jest výchova dítek. Celý ten život náš zápas a boj, k němuž zdatností jak těla, tak mysle nutíme se k odporu a vzdoru, stává se všude bezcenným, kde špatnou výchovou nedovedli jsme docíliti zdatnosti duševní přenášející člověka přes překážky a nástrahy a uspůsobující jej k tuhému odporu a pevné vůli, kde zapoměli jsme poměrů a okolí člověka, kde zapoměli jsme býti lidmi vůči sobě, svým a všem těm skupinám, které tvoří jednotlivé rodiny, kmeny a národy, krevních i společných vztahů a zájmů, kde zapoměli jsme povinností svých vůči sobě a svým, nikterak se netužíce. Pohyb a ruch je život, chabost a nečinnost hniloba a smrt.

Za nepříznivých poměrů v jakých mnozí žijí, když ty kleté dollary ubívají nastávají neshody, neshody, žena hubuje, sama nechce, aneb pomoci nemohou, muž jde a pije a konečně si v návalu třeštivky zoufá. Jinde opět děti alkoholiků slabých jsouce si záhy poklesají, větší námahy nesnesou a také sebevraždou končí, myslíce kdo ví jakou vyvedly hrdinost, o níž pak české listy na tolika a tolika sloupcích se rozepíší až do těch podrobností a každé kapky z pod břitvy vytrysklé krve. Takovéto vyličení působí opět na jiného, zmocní se jej manie, zejména jestli jest u spolku, má naději na pohřeb s hudbou a fanfárou, a dostane-li rodina pojistné a již znovu sensační tu zpráva místní. Jinde tolik malých jest dětí, samá to drobotina, matka dře do únavy a otec souchetinář bídě a nouzi stále ve tvář hledící, sáhne si na život, aby jen těm svým ulevil, zde opět člověk nezhojitelným neduhem trápený (a tu věřící i nevěřící stejnou má bolest) učiní všemu rázem konec. Přestal vzdorovati a nevída nikde pomoci, pomohl si sám. A v tom ohledu i mnohý kněz, mnohý kazatel nebyl lepším, ale také proto nebyl horším zkrachovaného živnostníka, zbloudivšího inteligenta se utrativšího.

Jak nepatrným jest člověk tvor na zemi této v tom letu a zimním chvatu jednotlivců se předstihujících, tam tisíce se jich pobije ve válce za hodinu a zde, či onde jeden červík český sám se ničí. Tam hromadná, kněžimi žehnaná vražda tisíců, zde proklatý jedinec, že podlehl. Podlehl a to ještě ani ne vlastní mnohdy vinou.

My vyprávěli mu o tom velikém "hrdinovi", který vraždil všechno na potkání, povídali jsme mu

v hrůzostrašných románech o celém potoku krve lidské, předkládali jsme mu škváry, z nichž špína a krev kapala, kde na tučty bylo znásilnění, hýření po krémách, karbanu, vražd, brlohů a vylíčení neřestí, přepadení, soubojů a sebevražd atd. a tak křesťana i nekřesťana, věřícího i nevěřece lehtali jsme a dráždili lidskou krví, vraždou, puchem mrtvol i psali jsme mu i jiné ještě sensace, natiskli snáře, aby mohl sázet do loterie i prohrat vše a si zoufat, dali jsme mu 'přeskvostnou' rubriku ze soudních síní i vypěstovali jsme ty otce rodin a matky tak, že i dětem dávali tuto a jinou duševní kořalku, ničiee zdraví jejich předčasnou prací a duševní zdraví romány otiskovanými, překládanými i ilustrovanými, až běda. A vedle této duševní kořalky ani nás nenapadlo, že hýřením, dupandou a podporou všelikých, podezřelých kloubků, ba i mnohých spolků schvalovali jsme třeba mimoděk nestřídmost, požitkářství druhu nejhoršího a z toho všeho vplynuvší neřestě, s veškerými sliby hedvábí ženám a odpomoci v čas! Viz mnohé oznámky! Ty pak poznenáhlu šířily se do rodin našich a výsledek? Mládež se nám kazila, staří zpítí duševní kořalkou i alkoholem opravdovým, myslíce, že jsou ve svobodné zemi, že mohou si dělat co chtějí, klesali, znemravňeli, surověli, až sesurověli zcela, kázeň všude mizela a zločin toho, či onoho druhu vedle častých úkazů choromyslnosti poznenáhlu tu i onde se v řadách českých jevil víc a více. Věřící měl aspoň někdy příležitost se vyzpovídati, odlehčil si, ale nevěřící ten byl již hotov. Rozdrážděný člověk, ať ten či onen, sotva nejnižší pudy a vášně na uzdě udrží a rodiny podle toho pak vypadaly. Tam začalo se a konce byly na oprátce, ne-li v kalu neřestí, bídy a z těch opět někde pod mostem v řece, vedle všech těch vymožeností jako svár, lež a klam, práce všelikých odřezanců, bezcharakterních lidí a humbukářů, již v nezdravém klidu a hnilobě lovice, šklebí se na nás ve znamení dolaru s českou zotročilostí, lhovostí k vlastní věci a proradností, jež z každé slabosti druhého kořistí. Nezapírejte si toho, ani nezapírejte si vy tam na druhé straně, že lid ubohý muzikou, výletní pitkou a rvačkou ve společích udržující, ohlupujete, že nedáte mu přijít do pravých kolejí, že nedáte mu posily ani na mysl, ani na tělo, že neučíte jej odvaze a vzdoru života, ale pitomému strachu před peklem a očistcem, že balamutíte jej zpovědí a slovem božím, jež nikdy od boha nebylo a nemohlo, neboť bohem všemocná jest příroda. Pomozte uvědomit ten lid svůj, naučte jej znáti pravdy nezvratné i vychovávejte jej tak, aby ten život krátký stal se hodným zápasu a zápas ten čestný, aby nebyl s to zdolatí vůli, odvahu a zdatnost nikoho z nás. Naučte jej méně pít, více a lépe jísti, naučte jej otužování a sebevražd dojistá ubyde. Pochopujete? Nadávat svobodomyšlným k vůli několika jednotlivcům jest zrovna tak podstatné, jako vysmívat

se poblázněnému a v náboženské třeštivce se utrativšímu a viniti hned všechny věřící.

Síla všemu vzdorující, síla mysle i těla jsou zbraně dojistá nejvydatnější, jež bezprostřední vlivům přírody samotné i vlivům poměrů a okolností vzdorovati dovede. A jak opatříme si tyto síly a kde začít? Nejprve u sebe, vlastním vývinem k vývinu celého našeho celku, který třeba poměry byly sebe nepříznivější, v jakých žijeme, aneb žítí musíme, vydrží soutěž, vydrží sebe tvrdší zápasy a s úpornou snahou vždy spíše přeskochí, přelomí, ale — nepodleze. Tím však rozhodně není řečeno, že chtěli bychom zasahovati do osobních práv českého člověka a jako vedeme jej ku střídmosti v jídle a pití i jiných požitcích, tak dovoláváme se rozumu jeho vyspělého a mysle náležitě vyvinuté i u věci tak choulostivé, jako jest zničení sebe sama. Nazývat to však sebevraždou nelze. Vraždou v očích zákona jest úmyslné zničení někoho jiného, kdežto v tomto případě trpící červík, jenž náhodou člověk se zove, jsa pranepatrnou částí přírody, kteráž jej v život povolala, se té přírodě vrací, nemaje dosti síly, dosti vůle a zdatnosti, aby vydržel v tom zápase lidstva a víru závratném. Sklamal se on v ní či ona v něm, kdož ví? A jestli slaboch, tož silnějším všemu ustoupiti musí tak jako tak a jako člověk ničí jině tvory slabší a druhu nižšího za účely své vlastní výživy a pokroku, tak nechť na vůli má učiniti trápení svému konce vlastní rukou, jestli tu vývoji jiných jest jen na překážku, jestli činem svým neublíží těm jiným na něm závislým, jestli chorý a mrzák nezhojitelný, jenž jiným stále na obtíž. Zní snad nelidsky a přece mnohem lidštější, nežli k vůli jednomu člověku, aby jich více trpělo, lidštější, nežli, když na povel vlád nějaký ten hrdina k zahubení jiných i zahubení své podniká s tisíci a tisíci jiných. Jaký tu rozdíl? Jeden skutek násilný jako druhý, tam povolený, zde odsuzovaný.

To vše na poměry naše uvedeno, ukazuje jasně cestu jakou se nutno bráti nám, chceme-li i na dále žítí svým českým životem, dobrým a poctivým a vlastní silou povznést se na svérázný útvar i v zemi této. Povídat se přec a je-li pravda, že "člověk, jenž tělocvikem se tuží a vyvíjuje, vede život čistý a střídmý, že tam kde se tělocvik pěstuje, nelze býti muži rozmazlenému, zženštilému a snadno podléhajícímu vlivům všelikým, tam že jsou naopak čivy silné a svaly kamenné, mysl jará, mužové křepcí, mohutní a rázní i zdatní, charaktery" — bylo by jen žádoueno, abychom se dle toho u výchově lidu svého zasadili myšlénku sokolskou ve širší naše vrstvy uvést a tak, když již nám starším ne, tož aspoň těm mladým a těm dětem našim zdravím připravili lepší budoucnost, uspůsobivše je lépe k zápasu životnímu, jenž s pokrokem vůbee, vždy větších a větších požadavků klade na jedince i celé celky.

JAK ZADATI O PATENT.

Stalo se již často, že krajané naši měli velmi šťastnou myšlenku, z níž praktičtější cizinec by byl dovedl značně těžiti — ale krajan náš obyčejně nevěděl, kam s vynálezem svým se obrátit, jakých kroků učiniti, aby si úřední cestou vynález svůj pojistil, a tak s využitkováním vynálezu svého otálel, až se s podobnou věcí před veřejností vytasil někdo jiný. Proto nebude z místa, když se krátce zmíníme o tom, jak počínati by si měl ten, jenž nějaký vynález učiní a rád by si jej proti padělatelům pojistil — čili jinými slovy, jakým způsobem se ve Spoj. Státech žádá o vydání patentu.

První, co učiniti třeba jest, dopsati na adresu "Commissioner of patents, Washington, D. C." a žádati o zaslání "Rules of Practice", kterážto pravidla jsou každému žadateli zaslána na požádání zdarma. V odstavcích na str. 9. až do stránky 17. dány jsou žadatelům o patent podrobné návody, týkající se výkresu a formy, již zachovati nutno při žádosti o patent.

Vypracujte si žádost dle návodů uvedených, vyhotovte neb dejte si vyhotoviti výkres dle pravidel vytčených, dejte si své listiny stvrditi notářem a vše zašlete opět na shora uvedenou adresu s poplatkem \$15. Poplatek tento složen býti musí s první žádostí — a dostane-li žadatel později oznámení, že patent mu na jeho vynález vydán bude, musí zaslati ještě dalších \$20.

Je-li žadatel schopný, může si žádost a výkresy vyhotoviti sám, ne-li, musí si dáti výkres vyhotoviti kresličem a vypracování žádosti svěřiti právníku, který se podobnými záležitostmi zvláště zabývá (patent lawyers). Poplatky právníků těchto se velice různí — ale nikdy neobnášejí méně nežli \$20. Obvyčejně výška poplatku řídí se dle důležitosti vynálezu.

Obává-li se vynálezce, že by mu mohl někdo myšlenku jeho odeziti dříve, nežli mu patent úřední cestou vydán bude, aneb nežli vynález zdokonalí tak, aby mohl o patent žádati, může se proti tomu pojistiti dvojím způsobem. Může vyhotoviti listinu, zvanou "caveat", v níž krátce vylíčí svůj vynález, s dodatkem, že vynález ten není posud zdokonalen a "caveat" zašle komisaři vládnímu ve Washingtonu. Listina ta jest v platnosti jeden rok a musí se za její vtělení složiti poplatek \$10. Kdyby do roka vynález nebyl ještě dostatečně zdokonalen, může se prodloužiti opět o další rok a s novou žádostí musí zaslati žadatel opět \$10. Návod, jak vyhotoviti listinu zvanou "caveat", jest podán v instrukcích stránky 52. a 53. Jiná cesta, jak můžeme se pojistiti proti odeizení naší myšlenky, jest následující: Svěříme se některému známému s vynálezem svým, a ten může přisežně stvrditi před notářem, že mu byl takový a takový vynález okázán, neb vysvětlen; datum výpovědi té bud' pečlivě zaznamenáno pro případ, že by

se někdo s vynálezem objevil, aby se mohlo dokázati, kdo z obou byl prvním.

Někteří vynálezci, dříve nežli vydají za žádosti a výkresy nějaké peníze, obrátí se vždy dříve na odborníka některého ve Washingtonu se žádostí, aby se v úředně patentní přesvědčili, nebyl-li tam na podobnou věc posud patent vydán. Službu takovou vykoná odborník za odměnu ne méně než \$2 a ne více než \$5.

Je-li vynálezce chudý, nabídne některému továrníku polovici neb čtvrtinu zájmu na vynálezu, načež tento, uzná-li vynález za dobrý, milerád předběžně vydání zapraví. Zdráhá-li se tak praktický továrník neb obchodník učiniti, může býti vynálezce jist, že vynález jeho nemá valné ceny. Velkých sum peněz jest vyplýváno v Americe za patenty, o kterých po vydání úředních listin není více slyšeti. Proto každý, nežli o patent požádá, dobře učiní, když napřed hodnotu patentu svého náležitě zjistí. ě.

CVIČENÍ DECHOVÁ.

Možné dost, že název tohoto článku bude se mnohemu zdát podivným a přece jen třeba, abychom i o věci této se navzájem poučili, abychom věděli, pokud lze plíce naše posilniti, abychom věděli jak se státi může, aniž bylo by třeba k tomu všelikých těch pitvorných a nesmyslných strojů, které tak často leckde na místech veřejných vidáme. Rozumné cvičení plíc pro každého z nás nemalé jest důležitosti, ba jsou choroby, kde více prospívá, nežli celá putna všelikých lekvarů a vychvalovaných patentek. V pojednání tomto obmezíme se pouze na některé způsoby, které v lékařství k posile plíc používáme a o nichž z vlastní zkušenosti víme, že opravdu vydají. Tak jsou to zejména: Působnost na citlivé nervičky kožní, dále volné dýchání z hluboka, vypěstování a utužení svalů, jež k dýchání přispívají a utužení bránice, která, jakž již v jiném článku jsme si pověděli, k rozšiřování hrudníku při vdechování napomáhá, vedle změn potřebných a utužení i všech druhých svalů, které bránici v ohledu tom podporují. Jak víme vdechování vzduchu do plíc umožněno jest roztahováním se hrudníku a tím zároveň plíc; toto rozšiřování hrudníku děje se hlavně pomocí svalů, který bránice se zove a nalézá se jako přehrada mezi dutinou hrudní a břišní. Tato bránice se při vdechu smrští, po malé přestávce nastane vydmutí se bránice do dutiny hrudní, tato se tím zmenší a vytlačuje vzduch z plíc. Mimo bránice, jakž již na jiném místě jsme si pověděli, súčastňují se při zmenšování a zvětšování dutiny hrudní též svaly prsní, mezižeberní a hřbetní i způsobují pohyb přední strany hrudníku při dýchání.

Působnost na citlivé nervičky kožní. — Majíce

na zřeteli vše to co pověděli jsme si již v listě našem o plících a srdci, jakož i zvýšené činnosti obou ústrojí, upozorníme hlavně na to, že taková zvýšená činnost k vlastnímu utužení oněch ústrojí, dojísta jen důležitých, vzbuditi se dá přímým působením na kůži těla našeho a osvěžením téže studenou vodou, po kterém v zápětí následovati musí vhodné a účinné tření. Spůsobem tím nejen, že se otužujeme na těle proti zevnějším vlivům různým a celé tělo naše více vydrží, ale působíme přímo na středy nervové, jež vedou a řídí dýchání, oběh krevní, trávení, výživu a vyměšování. Zvýšená činnost krevní v oběhu svém k drobným nervům kožním, jeví se i k dotyčným ústrojím a na dech stimulací středů nervových, jež dýchání pravidlují, více lze působiti od povrchu kožního počínaje nežli u vlastních závitů nervových a výběžích jejich vnitřních. Soustavné a pravidelné oplachování prsou studenou vodou za hodin ranních po nastalém odpočinku těla působí tedy na středy nervové, jež dech řídí vydatně a prospějí, utužujíce nás celkem. Tím však není řečeno, že jsme snad pro všeliké přemrštování a nesmyslnou vodoléčbu, která jako patentky na všechno se hodí šmahem.

Volný dech hluboký. — A k tomu strojů a mechanických rour a podobně netřeba, ba naopak stačí nám když dovedeme si zvykati na volný a přece vydatný vdech, jakož i hluboký výdech. Naučíme-li se dýchat takto, chráníce v zimě plíce ústy zavřenými, tož prospějeme si více, nežli každým úzkostlivým choulením se doma za kamny, jež čistého vzduchu plícím tak potřebného nás zbavuje. Studovali jsme plíce mnoha a mnoha nemocných i porovnávali s plícemi zdravými pomocí paprsků Roentgenových a tu důležitost hlubokého dýchání volného nadmíru se zjevila, zejména tam, kde naučili jsme se dech vždy na chvíli zadržeti mezi vdechem a výdechem. Takováto přestávka s hlubokým výdechem následováním dovoluje důkladné provětrání plíc i může potrvati minutu až dvě, má-li býti pro nás ceny opravdové. Také užitečným se jeví, když evičící hluboko vdechne počítá si sám pro sebe, způsobem tím až osmdesát napočítati lze na hlas při trochu pracki, a máme tu pak evičení vdechová i výdechu najednou. A jestli chceme rychleji plíce utužiti a vypěstovati, aneb kde toho potřeba káže k vůli té či oné chorobě, tož stačí používat k cíli tomu vzduchu stlačeného, jakž lékařský kabinet pneumatický jej dodá bezpečně, působě nejen na objem hrudníku, ale i vydatnost a rozednu vůbec.

Vypěstování a utužení svalů, jež k dýchání přispívají. — Nevěříme rozhodně ve vypěstování a evičení svalů jednostranné, jako nevěříme v prospěšnost evičení, jež mělo by v následek zmohutnění hrudníku pouze a jeho jednotlivých svalů. Jsme pro vývin těla celého a soustavný evik, který celému tělu by přispíval a je utužil, veškeré svalstvo stejně zaměstnal dle potřeby. A jako jest pravdou, že jedno-

stranné evičení hrudník může hodně vyvinout a k utužení svalstva jeho přispěti, tak opět na druhé straně nesmíme zapomenouti, že takováto jednostrannost snadno na nás vymstí by se mohla, otužie mezižeberní, prsní a svaly šíje i beder tou měrou, že pozbytí by mohly v tomto případě nanejvýš důležité hbitosti, přispívající pouze ku zvýšené nehybnosti a tuhosti celého hrudníku, změnivše tvar prsou jen v náš neprospěch. Slabé svaly hrudní ještě nedokazují zmenšenou sílu a hodnotu, neboť rozedna se jeví snáze vlastní působností plíc, nežli působností svalstva hrudníku. Cvičení dechová nemají zrovna za následek a vliv na dýchání přímý, ale výsledky dobré tím se dosahují, že odstraňuje se odpor v oběhu krevním, čímž ovšem proud krve tepenní se zvětšuje, co zatím překrvení v žilách následkem zvětšeného množství krve v tepnách odpadá, kdežto činnost srdeční a námaha jeho vzhledem na volné proudění krve v tepnách se umenšuje. Srdece jest vlastně hlavním podnětem vývinu plíc. A jako každý jiný sval, za svou sílu činnosti vdechové jen vděčí. Jednostranná evičení a přepínání každé srdci jen škodí, kdežto soustavná a přiměřená evičení mu prospívají. Proto ať evičení jsou druhu jakéhokoliv, vždy tolik na zřeteli míti třeba, abychom přestali ihned, pakli jeví se tu krátký dech a onde srdece-li třepetá příliš se chvějí a namáhají. Podle našeho názoru k vypěstování svalstva veškerého jsou prostná naše nejlepší pro slabé a postupná evičení na nářadí, dle soustavy naší pro ty, kdož již se otužili. Ostatně také plavání tu jen doporučiti lze, tu zaměstnány jsou svaly hrudníku vedle všech druhých svalů, zejména končetin. Ze zásad všeobecně platných nejdůležitější jsou pak tyto: Při evičení pohybových pak zvláště, především bedlivé upnutí pozornosti nutno při jednotlivých evičeních: máť evičící mysletí jen na pohyb nohou, rukou a podobně. Každá sebemenší podrobnost, každá píď' pohybu musí bedlivě býti sledována a vědomě pravidlována, jen tím docílíme, že posléze ráz pohybu proveden bývá téměř automaticky. Takové soustředění pozornosti jest třeba pro slabšího z počátku únavné a mnozí nemocní jsou evičením více zmoženi duševně, nežli tělesně, avšak nepotrvá nikdy na dlouho, provádíme-li eviky soustavně a postupně s veškerou vytrvalostí, schopností energického napjetí, vůle a porozumění. Jestli třeba evičení opakovati a častěji pravidelně prováděti, tu nutno ovšem únavě a přepjetí se vyvarovati, přistupující k jednotlivým evikům zotavení a s novými silami. Při plování mimo prostná máme ovšem i posilující účinek vody na kůži.

Změny ve způsobu dýchání a utužení bránice. — Rozšíření koše hrudního děje se zvednutím žeber a klesáním bránice. Při obyčejném dýchání pracují také svaly břišní, kdežto pohyb žeber není veliký, zejména v hoření části prsou. U žen jest naopak, tu poklesání bránice jest menší, co zatím hoření část

prsou se spíše nadouvá a pohybuje. Jeť zcela přirozeno, že dech za pomoci bránice mužů, jako žen pomocí svalů mezižeberních v mnohých případech jest zcela nevhodný a na závadu vlastnímu vývinu plíc. Tu pak stačí opravit věc pouhou změnou úboru a šatů žen, avšak u mužů musí se již učiniti něco jiného, chceme-li změny docílit. K tomu účeli používá se kaučukových pasů, jež umístí se na prsou, kde třeba a eviči se tak, aby dechové pohyby se změnilly bez jakékoliv větší námahy. Spůsobem tímto můžeme libovolně evičiti bránici, aneb jiné svaly tužiti, které pak na dech mají jistý vliv, rozšiřující hrudník dle toho, jakž ten či onen evičenee toho potřebuje. Jestli pak ten, či onen sval nezdá se pracovat dobře, jest chabým u výkonu svém aneb klidu potřebuje, tož jednoduše opatří se nálepkou, jakž lékař za dobré uzná. Jak viděti takováto evičení dechová mohou mít jen prospěšný vliv na ty, již jsou slabé soustavy, slabě vyvinutého hrudníku, však než se k nim přikročí jest vždy dobře poraditi se s lékařem, jenž evičiteli již dojistá návod dá k práci soustavné.

LETNÍ ZÁBAVA SOKOLEK.

Tělocvičny naše bývají z pravidla v době letní zavřeny — neboť každý, jakmile mu jen čas dovolí, spěchá ven — do našich parků, aby plíce své naplnil svěžím vzduchem, který celému tělu našemu jako by nových sil, nového života dodával. Ale čím se obyčejně bavíme v těch našich sadech? Bud' to sedíme nečinně na lávce a zevlujem na kolemjdoucí — často vysedíme hodinu neb dvě na vlhké trávě — anebo stojíme opodál tenisového hřiště a pohlížíme, jak mládež jiných národností baví se pěknou, ušlechtilou hrou lawn-tennis zvanou, obdivujeme se hbitosti a uhlazenosti pohybů mladých dívek — ale sami k něčemu podobnému nebyli jsme s to posud se odhodlati.

A neznáme opravdu ušlechtilější, krásnější a více osvěžující hry v době jarní a letní, nežli jest tennis. Krásné okolí, veselá společnost, ušlechtilá hra, poskytující příležitost k všemožným hbitým pohybům — to jest kouzlo, které pudí do hry neodolatelně každého, kdo do ní byl jednou zasvěcen — ale žel! českých dívek, hru tu pěstujících jest až posud velmi málo.

Nemohly by naše sokolky odhodlati se k tomu, v letě hře této se poněkud věnovati? Ať nevymlouvá se nikdo na nedostatek času — i po práci, po celodenním sezení v uzavřené místnosti máme ještě dosti času strávit hodinu neb více na tenisovém hřišti. V sobotu odpoledne se obyčejně v četných závodech nepracuje — jaká to krásná příležitost k tělesnému i duševnímu osvěžení čilou, ušlechtilou hrou! Hřiště tenisová jsou v našich parcích pěkně upravena — není třeba nic jiného nežli zaopatřiti si potřebné věci

ku hře, které nevyžadují velkých peněžních obětí — hráči tenisu obyčejně jsou k začátečnickům velmi pozorni a ochotni, rádi každého do hry zasvěti — což nevyžaduje mnoho času ani namáhání — a tak při dobré vůli v krátkém čase zdomácníme v té veselé společnosti "tenisovců" tak, že se nám z ní nikdy ani domů nechce. Budeme míti to potěšení v sezoně letošní s českými sokolkami na hřištích častěji se setkati?

ZVÝŠENÍ RYCHLOSTÍ PARNÍCH LODÍ.

Italský časopis "Roma Tribuna" přinesl nedávno podrobný popis vynálezu Dra. Carlo de Lungo-a, profesora fysiky na universitě janovské. Vynález ten prý zvýší značně rychlost parních lodí, takže vzdálenost mezi Evropou a Amerikou bude opětne značně zkrácena. Četní vynálezci pokoušeli se v poslední době o rozluštění problému tohoto všemožným způsobem, ale zdálo se, že lidský důmysl v zdokonalování hnací síly lodi dostoupil mezí, přes které nemůže dále. Když nebyli s to zdokonaliti sílu hnací, pokoušeli se o to, jak zeslabiti odpor, který voda klade lodím zdržující je tak v rychlejší plavbě — ale při všech svých pokusech věnovali stále jen pozornost stavbě lodí, a vymýšleli všemožné tvary, jen aby lod' při svém pohybu nacházela co možno nejslabší odpor. Jmenovaný italský vynálezce však obrátil pozornost k vodě a přemýšlel o tom, zdali by se odpor její nedal nějakým způsobem zeslabiti a jak se nyní oznamuje, setkaly se posavadní zkoušky jeho s úplným zdarem.

V čem vynález tento záleží? Jak oslabiti odpor spoust vod, lod' obklopujících? Jediný způsob by byl, tak uvažoval dr. Del Lungo, rozřediti vodu tak, aby nemohla klásti lodí takový odpor, načež problem ten bude rozluštěn. Lod' nebude-li nucena překonávati mocný odpor vody, bude se moci hnáti v před rychlostí dvojnásobnou. A jakým způsobem se toho docílí? Zvláštními přístroji žene se z lodi do vod lod' obklopujících množství vzduchu, čímž značná vrstva vody v bližším okolí lodi změní se ve vrstvu pěny, která postupu lodí jen slabý odpor klásti může. Změna tato má tentýž účinek jako namazání kol u jakéhokoliv stroje — odpor jest zeslaben a stroj může pohybovati se lehčeji a také rychleji. Vynálezce odebral se již do Liverpoolu, aby pokusy své opakoval s většími loděmi — a setká-li se i zde se zdarem, budeme za krátký čas čísti oznámení: Z New Yorku do Bremen neb Hamburku za čtyry dny!

Opravdový pracovník nikdy nechce se tím, co vykonati hodlá — mlčí a pracuje. Mluvka za to jen mluví a nekoná.

SOKOL AMERICKÝ

ČASOPIS NÁRODNÍ JEDNOTY SOKOLSKÉ VE SPOJ. STÁTECH

Published monthly by the NATIONAL PRINTING & PUB. CO.,
566 W. 18th St. Chicago, Illinois

Official Paper of the United Bohemian Gymnastic Associations.

Vychází 15. každého měsíce v Chicago, Illinois

Pořadatelé: *Editors:*
Dr. J. RUDIŠ - JIČÍNSKÝ, Cedar Rapids, Iowa
Části přírodovědecké, zdravotní, atd.
JOSEF ČERMÁK, 1562 W. 16th St., Chicago, Ill. Části těl. povšechné
A. HALLER, 818 So. Ashland Av., Chicago, Ill. Části technické

Veškeré dopisy pro "Sokola Amerického" buďtež zasílány hlavnímu pořadateli:
Dr. J. RUDIŠ - JIČÍNSKÝ, Cedar Rapids, Iowa

SUBSCRIPTION - - - - 75 cents per year
Předplatné 75 centů ročně - - - - Do Čech \$1.00

Kdo z Evropy zasílá předplatné mezinárodní poštovní poukázkou, sděl tak rovněž i výpravčímu listu našeho, aneb jednateli V. V. Předplatné, jakož i oznámky do listu přijímá jednatel Výkonného Výboru N. J. S., aneb ustanovení jednatele zveřejní.

JAN ČERNÝ, 437 E. 71st St. New York City, jednatel Výkonného Výboru

Redakce zodpovídá pouze za své vlastní práce. Příspěvky a dopisy do listu, články, ilustrace, návrhy k těmto a jiné musí být v rukou hlavního pořadatele do 1. dne měsíce, v němž mají být uveřejněny a to ještě s výhradou, že práce pilnější a důležitější vždy mají přednost. Rukopisy se nevrací a neschovávají díle, nežli od čísla k číslu.

Přestěhování oznámí výpravčímu každý přesídlivší se sokol sám, a sice možno-li do posledního toho kterého měsíce, s podotknutím, ku kterému sboru náleží. Nově odstoupilé a vyloučené členy oznamuje tajemník aneb účetní sborů výpravčímu každý měsíc.

Tiskárna a výpravčí listu:

NÁRODNÍ TISKÁRNA, 566 W. 18th Street, CHICAGO, ILL.

K čemu jest statistika?

Statistika jest vypočetní nauka, podávající ná- zorný přehled stavu země, lidí, průmyslu atd.

Snad každá vláda neb země má při výkonných úřadovnách svých odbory, zabývající se výhradně touto statistikou, kteráž nejlepším jest měřítkem při sledování úpadku neb pokroku země. Naše vláda vede statistiku nad jiné důkladnou a my můžeme se z ní dozvědět přesně mnoho-li obilí v zemi vypěstěno bylo, co se do země přivezlo, mnoho-li obyvatelstvo dluhu nadělalo a mnoho-li na dluh splaceno bylo; jak celé bohatství Spoj. Států nekřesťansky mezi obyvatelstvo jeho rozděleno atd.

Nejsou to však pouze vládní úřadovny, které soustavně a přehledně znázornění podobné vedou. — Každý závod, hlavně však větší podniky, vedou důkladnou statistiku o celoročním obchodu svém. Spolky — celá družení spolků vedou statistiku o počtu členstva svého, o stavu majetku jeho, o činnosti jeho. Čím statistika taková jest důkladnější, úplnější, tím jasnější poskytuje přehled předmětu, jehož se týká.

Národní Jednota Sokolská vede týž samostatný přehled o stavu svého členstva, kterýžto přehled čer-

pán jest ze zpráv sbory zasílanými. Ze čtvrtletních zpráv sborů zasílaných V. V. N. J. S. sestavují se tabulky, udávající počet členstva, vzrůst i klesnutí počtu jeho, stav jmění jednotlivých sborů, vykazují přehled příjmu a vydání a pod. Druhé zprávy, mající nám podati přehled o činnosti naší jsou zprávy náčelnické, z nichž župní i vřehní náčelníci přehledné zprávy sestaviti mají.

Pokud zpráv prvých se týče, dík čilosti jednate- lů V. V., kteří sestavili nám občasně zprávy dů- kladné, tak že v ohledu tom máme zachovalé zprávy dosti podrobné. Hůře vypadá to však s naší stati- stikou, pokud tělocvičné činnosti naší se dotýká.

Úplnost těchto zpráv závisí úplně na činovnících, do jichž úřadů volíme — jak zvykli jsme si říkati, bratry spolehlivé. Je-li to pravdou, ovšem otázkou jest jinou.

Nám připadá uveřejniti celoroční zprávu za rok 1904, na níž těšili jsme se, že podá nám úplný, prav- divý a skutečný stav činnosti v tělocvičnách našich, kterýž jsa zachován, bude nám v budoucnosti dobrým a spolehlivým měřítkem — řekneme, že pokroku na- šeho. Jak spolehlivým měřítkem zprávy ty však bu- dou, to snadno domyslití se můžeme z tohoto pří- kladu: náčelník župy Východní stěžuje si na velkou liknavost sborových náčelníků, z nichž někteří zprávy docela nezaslali. V Severovýchodní župě zastou- peno šest sborů. Úplné zprávy došly pouze od čtyř sborů. V župě Střední z desíti sborů úplné zprávy za- slalo sborů osm. V župě Západní zastoupeno třináct sborů sokolských a tři sbory sokolek. **Ze všech těch 16ti sborů zaslal úplnou zprávu pouze jeden sbor,** dva zaslaly zprávy částečné a ostatní zcela nic.

Z takových zpráv má se pak sestavovat stati- stika Národní Jednoty Sokolské, kteráž úplným a přesným měřítkem našeho stavu býti má.

Tvrdili jsme vždy, že zastávati u sboru úřad ná- čelníka, jest čestným vyznamenáním pro každého člena. Důležitost a zodpovědnost úřadu toho vyža- duje, by na místa náčelnická volili jsme bratry pou- ze spolehlivé a obětavé, by ve skutečnosti ostatnímu členstvu za vzor sloužiti mohli. Samo sebou se roz- umí, že chce-li někdo činiti nároky na uznání úřadu jeho, byť to i náčelník byl, musí nejdříve sám povin- nosti své zastávati. Jak ale zprávy nás poučují, ne- namáhají se mnozí bratři mnoho, aby v očích členstva úřad náčelnický povznesli. Spíše nedbalostí a nepořádkem vyznamenává se mnohý z těch, kdož ešťastnou náhodou úřadem důležitým pověřeni byli.

Stanovy N. J. S. žádají na náč. sborů, by posílali každého čtvrt roku dle zaslaných jim listin úplné zprávy o činnosti v tělocvičně náčelníkům župním. Ze zpráv těch mají se pak sestavovati zprávy o vý- sledku tělocvičné činnosti celé N. J. S., majících pro nás důležitost velikou.

Kam to však spějeme, jak spolehlivým vodítkem mohou nám býti zprávy sestavené z nouze jenom tak

pro formu, by vůbec nějakých zpráv jsme měli? Jakou důvěru můžeme klásti ve zprávy, kterých župní náčelníci v mnohých případech dožebraťují se musí? Jakou naději klásti můžeme ve výsledek naší tělocvičné činnosti, když ti, kdož vůdčími činiteli v tělocvičné činnosti, když ti, kdož vůdčími činiteli v lými činovníky jsou?

Jestli že má statistika N. J. S. uveřejňovati se pouze pro formu, aniž byla úplně spolehlivou, pak je to zbytečným vyhazováním peněz a marná práce pro ty, kdož s prací tou ve spojení jsou. Domlouvání, prosby, ani vyhrožování mnoho nespomohou. Náprava přijíti může pouze z jednoho pramene. A pramenem tím jsou sbory samotné. Nebudou-li sbory naše přihlížeti k tomu, by činovníci všichni konali správně povinnosti své a by i náčelníci jednou za tři měsíce povinnost svou oproti N. J. S. vykonali a řádně vyplněné zprávy na patřičná místa zaslali, tak dlouho nebudou mít z ní správy ceny veliké, zprávy celkové, mající sloužiti za statistiku činnosti N. J. S. Dočkáme se někdy nápravy, by nemuseli jsme budoucně stále opakuji nářek poslouchati? Doufejme — však by nebylo to doufáním bezvýsledným, jest nutno, by v tomto případě náprava stala se co nejdříve — lépe řečeno hned.

CO NÁM VADÍ.

V posledním čísle "Sokola" zmínili jsme se o tom, že za tu dlouhou dobu, co myšlenka sokolská jest v lidu česko-americkém šířena, neučinili jsme takový pokrok, jak bychom byli oprávněni očekávati a jak by důležitá věc ta zasluhovala. A přece v posledních letech měla nám v agitaci naší býti velice nápomoenou hlavně ta okolnost, že kruhy lékařské výchově tělesné věnují více pozornosti a v četných případech stali se jejími nejhorlivějšími zastanci a podporovately.

Že by se myšlenka výchovy tělesné přežila, jak někteří mudráci nám chtějí namluvit, o tom nelze vůbec mluvit — neboť pozorujeme, že lid zdejší výchově tělesné stále více pozornosti věnuje, veřejné časopisy, které dříve psaly o tělocviku jako o pouhém sportu, o kratochvíli mládeže, dnes vybízejí obchodníky, ženy a dívky, aby týdně několik hodin tělocviku věnovali — i na učitelky škol veřejných naléháno jest, aby školní tělocvičny pilně navštěvovaly, tam těla svá tužily a tak pro těžké povolání své spůsobilejšími se stávaly. A vstupme dnes do kteréhokoliv tělocvičného ústavu amerického — překvapí nás ten počet mládeže obého pohlaví, jak s chutí oddává se často dosti suchopárným evikům — překvapí nás ty četné řady cvičících žen a dívek, překvapí nás ten velký počet starších pánů, s jakou chutí provádějí cvičení předepsaná — kdežto u nás, kteří

vlastně náležíme k těm, kdo myšlenku výchovy tělesné s Němci první zde šířiti počali, slyšíme stále jen stesky na netečnost — a kde v líčení plesů a jiných zábav nezná nadšení naše mezí, pero ihned ochabne, jakmile zavadí o ruch v tělocvičně.

Čím to jest?

Umínili jsme si příčinu toho vypátrati a ji pak stůj co stůj odstraniti. Je-li lékař povolán k nemocnému, musí rozpoznati napřed chorobu, nežli jest s to předepsati lék — on musí znáti příčinu choroby, nežli může podati lék, který postup nemoci zamezí. Tak i my, chtějíce znáti pravou příčinu této naší netečnosti vůči hlavnímu účeli, pro který jednoty sokolské povolány byly v život, vyzvali jsme v posledním čísle upřímné, dobře smýšlející bratry, aby nám byli nápomoeni v pátrání po té pravé příčině — a tu právě přišli jsme na jednu z nich.

Kolik bratrů na vyzvání naše se ozvalo?

Chtěli jsme zavésti pro tento "reformační odbor" zvláštní rubriku, čekali jsme, že ozvou se hlasy ze všech jednot, a že tímto společným úsilím podaří se nám příčiny ochablosti naší vynajíti a společným úsilím, že též podaří se nám příčiny ty odstraniti.

A výsledek tohoto našeho vyzvání poučil nás o tom, že jedna z hlavních chorob, na kterou již po leta bylo mezi námi stěžováno a která nás podnes neopustila, jest: buď to věci nás se týkající vůbec nečetem — aneb čteme-li, zůstáváme vůči životním otázkám své organisace úplně netečnými. A to jest jednou z našich chorob. Kdyby dnes jednota naše vyplácela podporu, ať již v případě úmrtí nebo nemoci a list se ji nepříznivě dotekl, hoj, co resolučí by se do orgánu shrnulo, jaké debaty byly by vyvolány v jednotách, jaký ruch pohnul by rázem celým tělesem! ale náš hlavní cíl, ten námi nepohne. Něk bylo, něk bude — co se nedotýká přímo kapsy, to nás hned tak z klidu nevyruší.

č.

FEUILLETON.

Úvaha o "protinávru".

Co jest to vlastně, tenhle "protinávru"? Naši "spolkáři" a "spolkárky" budou se asi otázce této diviti — a já věru nebyl bych ani dost málo překvapen, kdyby některý náš vyškolený "spolkár" nebo "spolkárka" vysmáli se mi za tu moji nevědomost, kterou zde veřejně stavím na odív otázkou: "co že vlastně je to ten protinávru?" Člověk přes třicet roků v Americe a neznáti to kvítko, které vypěstováno bylo na žírném poli našeho spolkového — vlastně spolkářského — života! A přec, moji draží, neostýchám se ještě jedkou opakovati tu svoji otázku: "co že vlastně je to tenhle protinávru?"

Řekl jsem, že "protinávru" jest kvítko vypěstované jen výhradně v našem českém sadu — neboť

pochybuji, že by se kterákoliv národnost něčím podobným pochlubit mohla. Škoda jenom, že není znám původce jeho. Mohl by býti pyšným na ten svůj vynález — vždyť ničím naše schůze tak bohatě neoplývají, jako těmi prožluklými “protinávry”.

Já bych měl původce toho “protinávru” skoro v podezření, že byl nejzarputilejším odpůrcem všech našich předsedů — neboť, je-li v naší spolkářské hantýrce něco, co jest s to obyčejného smrtelníka, jemuž osud vtiskl do ruky předsednickou paličku, přivádět na pokraj zoufalství, co i při sibiřské zimě jest s to vážné čelo jeho pokrýti bohatými krůpějemi potu, jest to tenhle hrozný “protinávru”.

A ještě jiný cíl zdá se míti ten “protinávru”. Chee-li někdo pošinouti do pozadí nějaký návrh, který se mu nechce zamlouvat, ať již je ten návrh dobrý nebo špatný — na to se u nás tak nekouká, jako spíše na to, od koho návrh pochází — nakupí se kolem něho spousta “protinávruhů” a za půl hodiny v té pyramidě původní návrh není ani vidět — vůbec se o něm nejedná — předsedovi zní v uších “protinávry” a “protinávry” proti “protinávruhům” a člověk by musil být zrovna Šalamounem, aby v té spoustě “parlamentárních výrazů” udržel si před očima návrh původní.

A tady vidíme, že má ten “protinávru” ještě jiný účel — a to jest protáhnouti do nekonečna naše schůze, poskytnouti četným řečníkům příležitost mluvití jeden přes druhého dlouho do noci, aniž by mohl předseda proud jejich výmluvnosti zastavit — jelikož — “drží se přesně parlamentárního řádu”. A tím se stává, že se v našich schůzích toho vždy spousty namluví a málo — ujedná.

Netřeba snad ani zvlášť líčiti, jaký průběh má jednání v našich schůzích. Jeden bratr podá návrh — dobrá — návrh je tedy “na stole”. Druhý bratr se v zápětí přihrne s “protinávruhem” — čímž se octnou na stole návrhy dva. Ted’ se mluví pro návrh první a pro “protinávru” a za malou chvíli se z toho vyklube návrh třetí — a jaký potom div, že po více než hodinu trávající debatě ozývají se tu a tam hlasy, aby se přece vysvětlilo, “o čem se vlastně jedná”. Ale to je právě to — kdo pak to potom v tom množství návrhů a “protinávruhů” může vědět?

Dal jsem si jednou tu práci, abych v parlamentárním řádu vyhledal aspoň nějakou příčinu, která by mohla českému “protinávru” zavdati příčinu k existenci — a nevím, přišel-li jsem na to právě. Parlamentární řád dovoluje, že se k návrhu může podat dodatek — návrh původní možno doplnit — a o tomto dodatku hlasuje se dříve, tak aby pak “na stole ležel” návrh v celém znění.

“Aha” — napadlo mne; “kdykoliv se v naší české schůzi vytasí někdo s “protinávruhem”, a má se přikročiti k hlasování, obyčejně slyšíme předsedu oznamovati: “bratři, jsou zde na stole dva návrhy — návrh a protinávru — dle p a r l a m e n t á r n í h o

ř á d u (slyšte!) musí se o protinávru hlasovati dříve, kdo je tedy proto, aby. . .” atd. atd.

Za takového “parlamentárního vedení” schůze už se také stalo, že pan předseda dal hlasovati o “protinávru”, který byl velkou většinou přijat — potom dal “dle parlamentárního pořádku” odhlasovat návrh — a ten byl taky přijat — neboť bylo více “pro” nežli “proti” — a pak vedla se dlouho přes půl noc debata o tom, co vlastně má platit: “návrh” — nebo “protinávru”. Jak vidět, kocourkovský parlament by se mohl od nás ještě mnohemu přiučit.

Naši páni předsedové by si měli vštípit v paměť, že “protinávru” vůbec nikdy nestává a stáváti nemůže. Je-li dán ve schůzi návrh, má se debatovati jedině o podaném návrhu — a o žádném návrhu jiném. K návrhu možno navrhnouti dodatek — což si asi u nás často pletem s “protinávruhem” — a žádný jiný návrh nemá býti “připuštěn”, pokud nebylo rozhodnuto o tomto. Má-li někdo nějaký jiný, lepší návrh, má právo mluvití proti podanému návrhu, důvody o jeho zavržení se přičiniti a teprv když první návrh byl poražen, může se zahájit debata o návrhu novém.

Kdybychom jen dle tohoto pravidla se řídili, byly by naše schůze mnohem hladčeji vedeny, uspořili bychom si zmatků, ušetřili bychom hojně času — a dobrá věc by tak často nepřišla na zmar v záplavě “protinávruhů”.

Proto podávám návrh, aby aspoň v našich sokolských schůzích všem “protinávruhům” bylo na vždy odzvoněno a očekávám s plnou důvěrou, že se proti tomuto návrhu nevytasí nikdo s “protinávruhem”.

VŠESLOVANSKÝ SOKOLSKÝ DEN V CHICAGU.

Doba letošního roku přinesla opět v řady naše novou činnost, svěží sílu a lásku k vytrvalé další práci. Slavnost Všeslovanského Sokolského Dne, ku které Sokolstvo Chicaga se připravuje, přispěla zajisté výdatně k našemu probuzení. Ve sborech, kde i zimního času držely se stále prázdniny, tam se cvičením se pilně začalo. Ve sborech, kde dříve dva nebo tři sokolové cvičení navštěvovali, tam zříme nyní dvě nebo tři čtyři snaživých bratří, kteří potem svým skrápějí to posvátné náradí, na kterém již tak dávno se neviděli.

Slavnost Všeslovanského Sokolského Dne má míti význam dalekosáhlý, nebude to jenom společné cvičení, kde příčinností společně přesvědčiti chceme i sama sebe, jak daleko jsme u věci pokročili, slavnost naše má nám býti dnem památným, dnem opravdově slavnostním, který z paměti naší nemá tak hned zmizeti. Chceme se pod jedním praporem bratrské svornosti shromáždit, poznati se, poučiti se o věci sokolské, navzájem zahnati veškeré předsudky a zášti osobní, učiniti prvý a rozhodný krok k sbratření našemu.

Ráz, který slavnost naše míti má, jest sám v sobě významný, a proto při všech nás dobré vůli a práci o úplném zdaru slavnosti této nelze pochybovati.

Jak v minulých schůzích ústředního výboru pro pořádání Všesl. Sok. Dne bylo usneseno, pozvaly se mimo místní i druhé sbory sokolské též ku společnému cvičení, jak tajem-

nikem jim již oznámeno bylo. Sborny, které evičení účastníci by se chtěly, přihlásiti se mají v čase co nejkratším. Též veškeré spolky slovanské ku slavnosti pozvány budou, bez rozdílu. Slavnost, jak již uvedeno, odbývati se bude dne 30. dubna v místnosti Collisea, která pronajmuta byla na jeden den za částku \$600.00. Částka ta již ku předu zaplácena býti musí. Ku doplnění a obohacení pořadu získána byla Ústřední Pěvecká Jednota, která přednese několik čísel. Vydaní, spojené se zkouškami Ústřední Pěvecké Jednoty hradiťi má ústřední výbor, čemuž na žádost se vyhoví. Vlastní pořad slavnosti sestaven jest asi následovně:

Ráno od 8. hodiny zkoušky sokolů, sokolek, žactva, Pěv. Ústřední Jednoty. Potrvají až do poledne. Odpoledne v jednu hodinu sestaví se průvod u Plzenského Sokola, odkud v půl druhé pochodem půjde se do Collisea. Průvodu účastní se pouze sokolové a sokolky. Ku třetí hodině odpo. započne se se evičením žactva, sokolek a sokolů, které trvati má asi do 5 hodin. Pak následovati bude několik čísel, jež přednese hudba, načež vystoupí Ústřední Pěvecká Jednota.

Program jest zajisté vhodný, a proto není a nemělo by mezi námi býti obavy, že prostranná místnost Collisea nebude věci naší příznivým lidem slovanským vůbec přeplněna a tak zdar finanční i mravní zaručen. Podobná slavnost v takých rozměrech, jako letošního roku Sokolstvo v Chicagu uspořádá, nebyla již dávno odbývána, a doufáme, že bude značný počet bratrů a sester z druhých sborů, zvláště bližších, našeho venkova i z dále, již nás milerádi navštíví. Během minulého měsíce dány též vstupenky do prodejny a již v čase co nejkratším rozprodány budou. Slavnost naše má býti slavností veškerého Sokolstva a lidu slovanského v Chicagu, avšak překvapení jsme byli, počítajíc mezi Slovany i bratry Poláky, kteří nám způsobem dosti zřejmým věděti nechali, že nechtějí s námi míti nic společného, protože projevíli jsme naše vřelé sympathie k zuboženému národu ruskému, jehož Poláci jsou odvěkými nepřáteli. Nu, neškodí, a lépe věděti v čas. —

Těšíc se na shledání s bratry a sestrami našimi ze všech končin Unie, doufáme, že v čase co nejkratším své rozhodnutí nám oznámí a po případě o snižené jízdné požádajíc k nám si vyletí, abychom dle toho v přípravách řídití se mohli, tak aby pohostinství a shromáždění naše o Vseslovanském Sokolském dnu bylo opravdově bratrské. Těšíc se na přízeň veškerých sborů sokolských, voláme jim vstříc hřímavé Na zdar a na shledanou v Chicagu.

Fr. Klepal.

O ZDANĚNÍ CÍRKEVNÍHO MAJETKU.

Trest' druhé řeči prof. J. J. Krále, na sjezdu "Svobodných Myslitelů" v St. Louis, Mo.

"Mnohým z vás jest bezpochyby známo ze zpráv denních novin, že 'katolický biskup chieažský' napřesrok poprvé bude platiti daně ze svého knížecího paláce na sev. State ul. a North ave., ze kterého dosud nikdy daní neplatil. Ve státě Illinois osvobozen jest od daní církevní majetek, který jest cele věnován bohoslužbě. Nikdo snad nebude tvrditi, že by arcibiskupova jídelna, ložnice nebo maštal byla věnována bohoslužbě; a proto jest očividno, že assessoři porušili svou úřední přísahu, když i residenci arcibiskupskou osvobodili od daní, neboť malá kaplička ve velikém paláci neučiní z něho dům bohoslužby. Stejným právem mohl by pak požadovat osvobození od daní každý věřící, který se ve své komůrce modlí, a všechno břímě daní by spadlo na nevěrce.

Církev nikdy neplatila daní z arcibiskupské residence, ale letošního roku arcibiskup Quigley "viděl nové světlo" a ústy svého právníka P. J. O'Keefa "dobrovolně" přijal berní odhad na \$280.000 na svou residenci. Tento čin arcibiskupa byl by mnohem záslužnější, kdyby byl býval opravdu dobrovolným. Ve skutečnosti však byl k němu donucen vy-

stoupením Jednoty spolků pro rovné zdanění, v níž zastoupena je také naše česká Stráž Osvojených. Tato jednota zadala totiž žalobu proti revisorům daní (board of review), aby je donutila uložit daň na arcibiskupskou residenci, a pan arcibiskup honem couvnuv a poddal se, aby soudní přelíčení nepostavilo jeho církev do světla příliš ostrého. Jednota zmíněných spolků ovšem neustala, ani neustane, dokud všechny církve v Chicagu nebudou platit daň ze všeho svého majetku, který neslouží výhradně bohoslužebným účelům, nebo který ony na výdělek pronajímají. Tím způsobem za mnoho milionů majetku bude platit daň, a břímě ostatních se poměrně ulehčí.

Až posud žádný z obháječů církve nepodal nám přesvědčivých důkazů, proč by církevní majetek měl býti osvobozen od daní, a to pouze proto, že takovéhoto důvodu přijati nelze. Co jest daň? Všeobecný nucený příspěvek na vydržování vlády. Je to příspěvek všeobecný, protože se neopírá o žádný zvláštní poměr poplatníka ke vládě, a je to příspěvek na vydržování vlády vůbec, protože to není plat za nějaký určitý výkon vládních úředníků, nýbrž prostě příspěvek na hrazení výloh zeměsprávy, jejíž výhody jsou všeobecné a nedají se měřiti podle svého účinku na jednotlivce, a nelze tedy dle toho ze ně platiti. Občané tedy platí daně nikoli za určité služby vládní, nýbrž prostě jako členové civilizované společnosti přispívají na výlohy zeměsprávy. A poněvaž vláda je pro všechny, sluší se, aby daně platili všichni, a není důvodů, proč by právě církevní majetek měl býti osvobozen od daní, když majetek na příklad dělníků jest daním podroben. Proto jest úplně spravedливо, aby církevní obce, které také požívají výhod zeměsprávy a vládní ochrany, platily daně jako každý jiný. Kdyby církevníci měli lépe vyvinutý smysl pro čest, platili by daně dobrovolně, a nebrali by od státu osvobození od daní, které se svými účinky rovná žebrácké almužně.

Jest zajímavě pozorovati, kterak biskupové umějí se dovolávati ochrany státu proti svým ovečkám, a kterak dovedou najednou dýchatí studené i horké, jde-li jim o to, aby se vyhnuli placení daní. Poučná je v této věci zkušenost státu Wisconsinu. Když tam před lety kterýsi katolický biskup zavřel věřícím kostel, který oni sami zaplatili, a byl od nich žalován, odvolal se před soudem na to, že v "dýdu" on sám jest jmenován jako majitel, a nejvyšší soud mu přiznal, že jako majitel smí se svým majetkem nakládati dle libosti. Zeela jinak však mluvil zesnulý arcibiskup milwaucký, Katzer, když město Milwaukee najednou odhadlo jeho majetek a vymáhalo od něho daně za několik let. Dle wisconsinského zákona osvobození jest od daní majetek církevních obcí, nikoli však majetek jednotlivců, a proto majetek arcibiskupský očividně podléhal daní. Tu se však pan arcibiskup vymlouval, že prý majetek ač v "dýdu" připsán jemu, vlastně jest prý majetkem církevním, a že by tudíž měl býti od daně osvobozen. Nejvyšší soud však mu připomenul spor svrchu zmíněný a zároveň podotknul, že táž věc nemůže býti najednou černá i bílá: když šlo jednomu biskupovi o to, aby věřícím zavřel kostel, to byl majetek jeho; ale když jiný biskup měl platit daně, tvrdil hned, že majetek není jeho — ale takového kejklřství soud neuznal a potvrdil daň vypsanou na majetek katolického biskupa v Milwaukee.

Kolik pozemkového majetku církve ve Spojených Státech vlastní, nelze říci určitě, ale bezpečně lze tvrditi, že jeho cena převyšuje bilion dollarů! Daně, které by měl tento majetek platit, musí platit ostatní lid, a to je věru nespravedlnost do nebe volající. Proto doporučujeme svobodomyšlným v jiných městech, aby se řídili dle příkladu Chieažských a spojenými silami zakročili, aby donutili církve platit daně, pokud jich státní ústava nechrání. Chrání-li je ústava, číňte nátlak na ústavní konvenci; chrání-li je pouze zákon, jděte na legislaturu, a chrání-li je pouze nesvědomití assessoři, jděte na assessory. Mnozí z těchto pánů vynechávají z berních seznamů i takový majetek církevní, který zákonem

není od daně osvobozen; činí tak ze strachu před voliči z církevních kruhů, a takoví zbabělci musí býti od nás přinuceni, aby konali svou povinnost, tak aby dělník nebyl nucen platit za milionářské církevní korporace."

Svojan.

V ZÁJMU ČESKO-AMERICKÉHO SOKOLSTVA.

V poslední schůzi Ústředního výboru Děln. Amer. Sokolů usneseno bylo, doporučit příštím našemu sjezdu, aby Jednota Děln. Amer. Sokolů vyslala zástupce na všesokolský sjezd ve Spojených Státech, určený ku vzájemnému se sblížení všech sokolských sborů v Americe, na kterémžto sjezdu mají zástupci naši působiti pro ustanovení všesokolské ústřední jednoty, v které zastoupeny by byly všechny sokolské sbory české, — pouze české, a sice z důvodů těch, že většina polských i jihoslovanských sborů sokolských prodehnuta jest v té míře duchem zpátečnickým, že by mohla ohrožovati svým zastoupením zdar a účelnost zamyšleného svazku. Důvodem zajisté v plné míře oprávněný a hodný přemýšlení pro všechny, kdož mají na zřeteli stálý reformační vývoj Sokolstva v této zemi. Nepochybuji, že budeme se s mnohými rozcházet v náhledech ve věci této, avšak předpokládáme, že každý sokolský sbor bez rozdílu, ku kterému svazku náleží, bude hleděti na celou záležitost sjednocení čistě se zájmem ku praktickým výhodám, které nám má podobné sdružení přinést. —

Z ideálních potřeb zajisté nevytryskla myšlénka sjednocení! Stalo se tak z potřeb praktických několikrát již opakovaných jak v orgánu N. J. S., tak v tomto listě. A již proto, že potřeby, které nutí nás vzájemně k tak důležitému kroku mohou býti překonány jenom dlouholetou svornou spolupůčinností, — musí nám záležeti na tom, aby úspěšnost nového sdružení byla zaručena na léta a nebyla ohrožena nesnášenlivostí se živilů, — řekněme třeba živilů klerikálních, které v jinoslavanských, speciálně polském Sokolstvu převládají a ovládají.

Na první pohled zdálo by se člověku neznalému poměru v různých těch sokolských sborech, že rozpory a rozdíly mezi N. J. S. a jinoslavanskými sokoly nejsou ani zpolovice tak velké, jako ty, mezi N. J. S. a Děln. Amer. Sokoly — ale není tomu tak.

Přihlížíme-li při luštění těchto zásadních rozdílů k tomu, že N. J. S. a jí příbuzné sbory sokolské za posledních několik let staly se daleko modernějším sdružením, než byly před desíti léty, a že jak dnes z činnosti jejich zjevno, jsou vedeny duchem svobodomyšlnosti, — svobodomyšlnější, důslednější, než jakou se honosí různé ty svazky českoslovanských spolků. Naproti tomu jinoslavanské, zvláště polské sbory sokolské, nejen že neučinily v tom směru nijakých kroků ku předu, ony spíše poklesly v zásadách Sokolství, které zde ve svobodné zemi má býti svojí činností a zásadností vzorem.

Z uvedeného zjevno, že nepoměr mezi výše uvedenými sbory spíše se během posledních let přiostrčil než vyrovnal. Na druhé straně však propast zející mezi Nár. Jed. Sokolskou a Děln. Amer. Sokoly změnila se v posledních letech v očích bedlivého pozorovatele do té míry, že nebyti oné palčivé otázky sociální, která nepřipouští u Děln. Amer. Sokolů ústupek ten nejmenší v cestách a prostředcích při vykonávání svého určení na poli sociálně-demokratickém, — řekl bych, že možnější jest spolupráce Jednoty Děln. Amer. Sokolů s N. J. S. i ve věcech lokálních, než spolupráce toho druhu s předem uvedenými sbory sokolů konservativních. A že ve věcech odborových může se pracovat s dorozuměním obou těchto jednot jednotně, o tom snad nepochybuje žádný již dnes.

Přívalem času přešel přes doby, kdy nesmiřitelná nenávist znemožňovala jakékoli sblížení se jmenovaných jednot, a třeba jen ve věcech tělocvičných. Ale jako vše na světě se čím dál tím více zdokonaluje a umravňuje, tak i v tomto

případě obě jednoty musí časem k náhledům opácným přijíti, než jaké panovaly mezi nimi před lety, neboť poměry se valně změnily, i členové i hesla se změnili, a my stojíme před velkou skutečností, s kterou musíme počítat a ta jest:

Založením Děln. Amer. Sokolů vzpružena byla činnost u N. J. S. do té míry, jako nikdy před tím, kterážto činnost přirozeně přivodila rozmach, jaký by nikdy nebyl býval přivoděn nevejít Děln. Amer. Sokol v život. To samé současně dělo se i na straně druhé. Jednou v život uvedený Děln. Am. Sokol šel přes všechny překážky v před, nepodléhaje nástrahám a svízelm, poněvadž jsa založen na podkladu moderním (modernějším než o jakém snad Tyrš a Fuegner v době svého působení snili) měl dosti přívržence, kterým ta největší obtíž nebyla těžkou. Tím Děln. Amer. Sokol zaujal v českoamerickém společenském životě místo, které vynutilo respekt i u jeho nepřátel. A dnes stojí zde dva silné sbory — oba dva s jinými zásadami, než jakých měli krátce po založení Děln. Amer. Sokolů. Zásady činnosti i vystupování na venek. Stará hesla pobledla na obou stranách.

U staré jednoty konservatismus ustoupil svobodomyšlnosti, snášenlivost nastoupila místo nenávisti — ale nastoupila na straně druhé též. Emancipovala-li se jedna strana z konservatismu — emancipovala se druhá z bombastických frází a nevhodných kalkulací, které sprovázely ji v začátcích. A dnes jakoby z koupele vyšla, stojí zde úplně klidně vedle sebe dvě tělesa uváděná ve stejnou takřka činnost onou jistotou zdaru a práce — jistotou zdaru, která obě tělesa sprovázela všechny poslední leta v každém jejich počínání. Tak vyhlíží to dnes mezi námi. Nyní však půjdeme-li dále, přijdeme k velice závažné otázce: Ku jakému cíli povedou cesty — jaké cesty té či oné jednoty?

Každá z nich musí míti určitý program a určité cesty k určitému cíli. — Dospěl-li jinech v muže, musí určit si směr života i působnosti a účel života — jinak není muž — jest třtina.

Dospěly-li sokolské jednoty v této zemi až na stupeň, kde nacházíme se dnes v okamžiku, kde vyslovují se povšechně pro spolupůčinnost alespoň ve věcech celkových, — musí nezbytně sobě předurčit cesty svoje k určitému cíli; — jinak by muselo býti škoda místa, které by zabraly na poli kulturní i intelektuelní působnosti.

A jsem jist, že bude-li počítáno se všemi okolnostmi, které přivádí poměr české emigrace ku svobodné republice a postavení členů sokolů naproti vzrůstajícímu se nepoměru sociálně hospodářskému — bude-li s tím vším počítáno, že nebudeme se o mnoho rozcházet ani ve svém poslání ani v programu, neboť činnost máme, jak zmíněno, stejnou již nyní. Proto v zájmu velkých činů vítám snahu ku sblížení se s plným vědomím blahodárné účelnosti jeho.

“Besídka Sokolská.”

O PRVÉ POMOCI RANĚNÝM.

KREV. — Někteří úzkostliví lidé při spatření krve místo, aby hleděli pomoci utíkají. Tolik o nikom z nás se říci nesmí, neboť my každé ztráty krve ať již vlastní, aneb jiného člověka, jenž byl poraněn, zabráníme, seč síly naše pomahájí. Nejprve musíme si uvědomiti, že krev jest vlastním živitelem každé buňky těla lidského, každé částky toho kterého tkaniva svalového, veškerých ústrojí vůbec, ano i kostry a hlavně mozku i nervů. Ztratíme-li tolik a tolik krve z těla, sotva ji již nahraditi můžeme, odtud také proč dnes v sázení baněk a pouštění žilou již se nevěří a také pijavky již tak často se nesází, jako bývalo kdys za lazebníků a felčarů. Pokud pak vlastního oběhu krevního se týče, jest třeba věděti, že v té právě chvíli, kdy srdce se stáhne, krev z levé komory vžene se do srdečnice, jakž tuším jsme si již minule pověděli. Ze srdečnice vteče do větších odvětví tepen, pak odtud do menších a konečně do

vlásečnic. Mezi tím co proudí vlásečnicemi jasná barva červená krve se mění již v tmavočervenou. To děje se proto, že krev již pozbyla tu značně kyslíku, který z plic si byla na cestu svou nabrala, přibírajíc kyseliny uhličitě z různých ústrojí a jiných látek odpadkových z tkaniva tělesného. Z vlásečnic, krev, nyní žilní zvaná, jde nahoru zpět do pravé před-komory srdeční, pak do komory pravé a odtud do plic v těch nejdrobnějších žilkách k náležitému okysličení, vydávši veškeré nepotřebné páry a jiné s dechem z těla. A tak jde stejným pochodem dále. Jestli se stane dýchání neúplným, ovšem i okysličení krve vážne a výživa celého těla trpí. A tu opět třeba vzpomenouti šněrovačky, která celý tvar hrudního koše mění. Při dýchání se hrudník rozšiřuje, zvláště ve své dolní prostornější a pohyblivější části, právě té, která moderním korsetem bývá nejvíce stisněna. A tu ovšem spolu s plicemi i srdce trpí. Šněrovačkou vytlačeno bývá hrotem svým na stranu pravou. Tím se mohutnější cévy srdce — srdečnice, plicnice — nepirozeně stočí, oběh krve stíží, nastává bušení srdce, závratě. Ale i jinde na větší vzdálenost od srdce jeví se zřejmé poruchy v oběhu krve. Krev místy se staví, zejména jestli ještě tu aneb onde jest pevných podvazků na nohou a p., pak krev špatně proudí, žíly se roztahují, vznikají tak zvané městky, jež prasknou i mnohdy a veliké krvácení způsobí. Jmenované příznaky porušeného oběhu tím zřetelněji vystoupí, jakmile srdci ukládá se těžší práce, tedy třeba sebelehčím evičením prostných, kroků a podobně, zvláště ale při taneč. Nedivte se tedy čtenářky, pakli řekneme, že šněrovačka do evičírny rozhodně nepatří a žádne z vás vůbec neprospěje.

A co ta krev vlastně jest?

Krev jest kapalina barvy červené a skládá se z kapaliny bezbarvé, aneb nažloutlé, moku to krevního a malých kulatých tělísek, čili buněk krevních, jež pouze drobnohledem rozeznati lze. V jednom kubickém milimetru zdravé krve jest as pět milionů těchto krvinek, buněk a množství krve obnáší u dospělého člověka asi jednu třináctinu váhy tělesné, což se rovná desíti liberám při 130 liber tělesné váhy. Máme dva druhy krvinek a sice červené a bílé. Prvé jsou deskovité, na hranách zakulacené a na plochách prohloubené a skládají se v podstatě z haemoglobinu, zvláště to sloučeniny krve červené barvy dodávající; sloučenina tato jakž Ploc dí, tvoří s kyslíkem sloučeninu, která zase snadno kyslík uvolňuje. Bílé krvinčky jsou větší krvinek červených, jsou kulaté a obsahují zrnitého, těch jest v krvi mnohem méně, nežli buněk červených. Mimo to, podle Menčikova, plují v krvi maličtí tvorové, jimž se říká fagocyty. A ty mají v těle lidském, dokud je mladé, úkol velmi vážný. Ony plovou v krvi, sídlí v jícnu, v žaludku, v průduškách a vedou tam zápas proti zlým a škodlivým mikrobům. Ony působí k tomu, aby se v nás neujímaly ustavičně nové a nové nemoci. Čím silnější jsou fagocyty, tím líp, neboť pak snadněji zможou záhubné výměšky mikrobů. Jsou-li však fagocyty slabí aneb je-li mikrobů příliš mnoho — pak ovšem zápas je nerovný a nemoc v člověku vzniká a postupuje.

Než během let fagocytů přibývá — a to je chyba. Ony pak vrhají se i na krevní buňky, které tělo udržují a budují. Tak třeba požírají buňky barvivové, které dodávají barvu vlasům — a tím člověk přichází o ozdobu své hlavy. Oni pohleují buňky, jež dodávají nám svěžest pleti — a tím vyvolávají ony změny v tkáních, jež jsou známkou přibývacího stáří. Ony přivádí na tento způsob člověka do onoho stavu — který zoveme obyčejně — starobním vysílením.

K tomu všemu pak dodati musíme, že krev neslouží jen k výživě, ale také zahřívání těla, jež hlavně za pomoci buněk červených se děje. Ty v plicích do sebe přijímají kyslík a jsouce syrovatečnou krevní po veškerých ústrojích rozváděny, všem ústrojím také kyslík dodávají i přijímají zase z nich jako na výměnu kyselinu uhličitou. Tak vysvětluje se změna barvy krve z jasně červené v tmavou. Bílé krvinčky slouží jednak ku vytvoření se krevních tělísek červených, jakž děje se hlavně ve slezině, orgánu to, v kterém také nej-

prvé se větší množství bílých krvinek objevuje, jestli nějaká choroba krevní se vyskytla a silotvorné buňky v žádoucím odporu proti hltavým fagocytům klesají. Krevní choroby, jako blednička a jiné, vedle vážnějších chorob, jako tuberkulóza, choroby žláz, malarie a jiné, poznáváme dnes tím, že kapku krve rozředíme a pak dáme pod drobnohled tak zařízený, aby jednotlivé krvinčky se spočítaly, rozlišujíc počet bílých a červených co nejsprávněji. Takovému rozpoznání lékařské mnohdy nemocnému prospěje a lékař spíše ví, co léčiti má.

Mok krevní jest složen z vody, bílku, vlákniny, tuků a různých solí, obsahuje také látky výživné z potravy přijaté, nepotřebné sloučeniny z ústrojí do krve přešlé aneb málo pohleného kyslíku, dále kyselinu uhličitou a dusík.

Příroda sama dobře vědouc, co veliké krvácení pro tělo mohlo by mít za následky, postarala se již vědy o první pomoc v případě poranění a sice tím, že tak důmyslně si to zařídila, že jakmile krev opustí v těle našem i mimo, cévstvo své — sráží se, zvláště ale na vzduchu. Za nedlouho počne se vylučovati vláknina v krvi rozpuštěná ve způsobě vláken, která obsahují buňky krevní a tvoří pevnou ssedlinu, koláč krevní, slitinu krevní zvanou. Nad ssedlinou nalezá se žlutavá kapalina a to jest syrovatina, jest tedy mok krevní zbavený vlákeniny, jež v něm byla dříve rozpuštěna, a nyní se srazila.

Slezina, která na hodnotě a oběhu krve hlavně se podílí, pokud buněk se týče, jakž jsme již byli si pověděli, je barvy tmavočervené a nalezá se v levo v dutině břišní přímo pod bráničí.

Zbývá nám, aby pojednání v této části bylo úplné, zmíniti se také o tom, že mimo cévy krevní máme v těle lidském také ještě cévy mizní. Jich úkolem jest střežbou zažitinu v pochodu trávení ze střeva tenkého, aneb přebytek látek výživných, jichž krev jednotlivým ústrojům poskytl, zase do oběhu krevního převésti. I tyto cévy počínají v ústrojích jemnými vlásečnicami a podobají se žilám, kteréž obyčejně provází.

Žlázy mizní vytvářejí se z miznic, na mnohých místech propletením se cév krevních s miznicemi; z těchto žláz přijímá míza buňky mizní, jež rovnají se bílým krvinčkám. Jestli některý úd byl poraněn, nastal otok, překrvení, aneb rána jestli jest nečistá, aneb v bezprostřední blízkosti žláz choroba nějaká se jeví, nádor a otrava vůbec, tož žlázy tyto opuchnou, zvětší se a zatvrdnou, snažíce se zbaviti tělo látek škodlivých a z těla je odvádějíce. Práci tuto koná míza, tekutina rovněž bezbarvá, trochu nažloutlá, aneb načervenalá. Táž rovněž skládá se z moku a buněk mizních. Tolik nám prozatím z tělovědy postačí, abychom na příště rozhovořili se o ústrojích zaživacích, ledvinách a p., i mohli konečně přistoupiti ku vlastní prvé pomoci při úrazech a nehodách.

(Pokračování.)

“PŘESKOČ, PŘELOM, ALE NEPODLEZ!”

V lednovém čísle listu našeho jest zmínka přítele Boreckého o Českém Brodě, a ta přivedla mně na vzpomínky z roku 1887 v Čechách a Českém Brodě zvláště. Byla jedna z těch mnohých slavností konaných v Čechách za pobytu sokolů amerických, která má pro mne důležitý význam a ze zkušenosti sloužit může za příklad. Při hostině na počest americkým sokolům dávané, vyjdu ven a potkám bratra, jenž mne zastaví zvoláním: “Přeskoč, přelom, ale nepodlez!” A nežli z údivu jsem se probral, odpovím mu našim na zdar. Ptá se mně pak, zdaž neznám, aneb jestli též je přítomen František Kašpar z Ameriky? Inu ovšem, že znám, a jest též přítomen, neboť stojí před tebou. Já jsem sám, po němž se ptáš.

V malé chvíli přijde opět sokol a znovu zdraví: “Přeskoč, přelom, ale nepodlez!” podává ruku onomu bratru,

který se mnou stojí a tu nastane seznamování. A hle, každý který k nám přichází, každý má totéž heslo: "Přeskoč, přelom, ale nepodlez!" Byliť všichni sokolové z mého rodiště, z Holie. Po odbytých závodech ozvou se hlasy: "Kdo přeskočil? Kdo zvítězil?"

Sokol Macas z Holie. Opět tedy rodák z mého města, a již stojí před námi.

"Přeskoč, přelom, ale napodlez!" a tak i ostatní odpoví. Zajímalo mne to zvláštní heslo, které užívali tak nápadně, snad pouze sokolové z Holie.

Starosta Sokola holického, Břetislav Štěpánek, se mne táže, kdy přijedu do Holie? "Až po slavnostech v Brně", odpovím.

"Ne, tak ne, ty musíš jeti s námi, jsi již 10 dnů v Čechách a doma's ještě nebyl. Otec tvůj se tě nemůže dočkat i nařídil mně, abychom bez tebe nejezdili. "Ale vždyť přece nemohu dnes, snad zítra, neboť nyní, dnes není možno!" — "Kašpare! Přeskoč, přelom, ale nepodlez a pojed' s námi!" — Co? Jak? Pojedeš tedy, he, žádné okolky!" — "Pojedu, pojedu s vámi dnes, dnes budu již viděti mého dobrého starého otce. Na zdar! Na zdar, hoši!" — "Přeskoč, přelom, ale nepodlez!" zavznělo ze všech úst bratří holických. Jak zvláštní, jak ale případné!

Doma pak, jsa pozván do schůze Sokola, byl jsem požádán o pár slov, však odpověděl jsem pod dojmy mnohými, že nejsem připraven ani schopen něco kloudného přednést a pak, že již bylo toho za ten krátký čas tak dost povědino, ale jedno že bych si jako přál, aby mně vysvětlili to jejich časté heslo: "Přeskoč, přelom, ale nepodlez!" a z jakých příčin si ono heslo zvolili.

"Sokole Kašpare, toto heslo má pro každého člověka velký a důležitý a někdy užitečný význam. Náš sokolský národ je užívá proti svým nepřátelům, což dojista ti známo, avšak i jednotlivý člověk má někdy nepřátele, aneb potká nás nějaké neštěstí, které nás může lehce zmařit, kdybychom se hned poddali a tu máme míti vždy na zřeteli: Přeskoč, přelom, ale nepodlez! Pochopuješ? Ostatně hled', sokole Kašpare, každý sokol zde přítomný může tobě ukázati v jeho zápiskách na každé takřka stránce: "Přeskoč, přelom, ale nepodlez!" a já dám ti tu radu, by's toto heslo dobře si zapamatoval a zapsal do každé tvé knihy a tvojich zápisků: "Přeskoč, přelom, ale nepodlez!"

Navrátiv se zpět do Ameriky, zapamatoval jsem si ono heslo a psal jsem je vždy při každé příležitosti a do každé mé knihy.

Obchod byl dobrým a dařilo se mi i snad bych byl již zapoměl hesla, ač jsem je měl na očích dosti často a věru nemyslel jsem, že tak záhy budu je sám potřebovat, aneb, že by mělo míti pro mne nějakého významu, až nadešel rok 1892. Tu obchod můj začal ochabovat při velké soutěži a já musel uvažovat a přemýšlet. — Prodat obchod? Kdo ho koupí? Prohlížím knihy, otevřu a na prvé stránce slova povzbuzení: "Přeskoč, přelom, ale nepodlez!" — Ruče k dílu i vedl jsem obchod dále, avšak s myslí ochablou již, drže se ještě hesla našich z rodiště. A víte, proč všeho toho vzpomínám? Inu, z příkladů se člověk učí a ze života. Roku 1893 moje nájemnice byla náhodou v mém domě, ač ne přímo mou vinou poraněna. Obstarám lékaře sám a činím co možno, aby neměla příčiny k žalobě. Žel nestačilo, spokojena nebyla, ba ani ne s drahou posluhou. A nyní se mně ale začala hlava tčít, a já nevěda si rady, co činiti, myslel jsem si, že lépe nebýt na tomto světě a starat se o jiné. Zoufal jsem, již jen jakou smrt volit nejlépe? A tak v myšlénkách o tomto posledním, jdu kol psacího stolku a otevřu knihu. A opět čarovná slova zejou mi vstříe: "Přeskoč, přelom, ale nepodlez!" Na první pohled se mi vyjasnilo a já opět žádosti povolím (ona mohla stonat dál). Několik týdnů uplynulo. Platil jsem a namáhal se. Však záhy začala přesahovati trpělivost i kapsu. —

Ano, bylo právě na Český den o výstavě světové, moje rodina byla na výstavě a já samojediný doma a v obchodu.

Bylo mi teskno, ač bylo v sobotu, nebylo právě příliš pilno. Oznamilo se mi jednoduše, že vše, co jsem učinil, již nestačí, že žádá se \$600 náhrady, aneb soud. A víte, co znamená se soudit s někým v Chicagu? Kde vzít? Nu, ted' již nepřeskočím, to mne připraví o rozum. Co dělat? Měla právnicka ode dne úrazu a já dosud rady nikde nebral. Musím se též poradit, hajdy tedy k právníku.

Právník radí, vyrovnání, a já uznávám jeho rady, dám mu plnou moc tak učiniti. Nedošlo k němu, ale k žalobě na \$15,000 odškodného za bolest, atd.

Toto ale přesahovalo již meze trpělivosti, toť nemožné již vydržet. Vydání soudní, majetek nic nenesl, obchod špatný. Snad nyní bylo by přec lépe, kdybych si vzal život, nežli se tak soužit a starat bez vlastní viny. Marnost, heslo sem aneb tam. Síla vítězná, síla všemu vzdorující mne opouští. Takto rozumuji a přemýšlím. Vše se kol mně točí, již jsem myslel, že pozbývám rozumu, neboť jsem již nevěděl, ani co se kolem děje. V tom: "Frank Kašpar!" zhurta někdo zavolá. Ohlédnou se, poslíček přináší dopisy, otvírám, prohlížím, a hle, tu jeden dopis z Čech, z mého rodiště. Otevřu a čtu: "Milený bratře, sokole Kašpare! Slyšeli jsme o nesnázích Tvých, litujeme Tě, ale nepodlez, nepodlez! Vše se možná ještě skončí k lepšímu a Ty budeš vítězem. Jen zdatnost a mužný čin!"

Přemýšlím a moje mysl byla v mém rodišti u mých dobrých rodičů a sokolů, kde jsem zažil za mého pobytu těch upřímných projevů bratrství, jakých se kdy jen komu dostalo. Vzdor opanoval mysl mou vůči nástrahám a já posilněn a osvězen se odhodlal, že budu čekat ať se již děje tak nebo tak.

Však, milý čtenáři, nemysli, že toto již bylo mé poslední utrpení, ač soud byl před samým vyvoláním vyrovnán se ztrátou \$600.00. Odlehčilo se mi ovšem, ale ne na dlouho, neb dluhů stále přibývalo, až mně obchod zavřeli, majetek můj propadl a já ztratil vše, co jsem měl.

Výsledky mé 30-leté práce, namáhání a strádání zmařeny a zničeny! Však nejen, že jsem ztratil jmění, ale ztratil jsem i přátele. Byl jsem považován za nehodného mnohými, již nemohli pochopit, když jsem udělal úpadek, že bych neměl mít peněz! Jaké názory!

Kdo by toto již mohl přeskočiti? Na stará kolena oetnouti se v takovýchto poměrech. Ještě jsem však nepodlez, a s pevnou vůlí pravého sokola šel jsem farmařit, mysle, že budu míti všeho dost, a že vše budu moci záhy nahraditi, avšak chyba lávky. Vše se zdálo podobat k lepšímu, ale nyní začala proti mne pracovat příroda, a proti přírodě těžko bojovat a se bránit. Zle znovu, ač uznávám, že na farmě může ještě nejspíše člověk uhájit živobytí při dobrém a moudrém řízení, a i ještě udělat peníze, neboť farmaření jest obchod tak jako jiný. Jenže nyní na sklonku přec jen již budu muset podlez, nyní se již musím poddat, ale jen té zubaté, máť již na mne namířeno, a já jsa již přes 60 sotva budu skákat . . . A vidíte tomu vzdoru, odvaze a tuhosti v zápase životním naučil jsem se a mám jen z těch našich řad nezištných a přec pilných pro blaho lidu svého.

Fr. Kašpar.

SOKOLSTVO CHICAGA VEŠKERÝM SBORŮM SOKOLSKÝM VE SPOJ. STÁTECH V AMERICE!

Bratři Sokolové!

Blíží se očekávaná doba důstojné naší slavnosti "Všeslovanského Sokolského dne, kterou dne 30. dubna letošního roku Sokolstvo v Chicagu uspořádá. — Milerádi konáme v tuto chvíli své povinnosti zvouce Vás milení bratři a sestry jménem veškerého Sokolstva Chicagského ku této slavnosti, doufajíce, že přání našemu dojista vyhovíte, neboť jedná se tu o úspěch Sokolstva veškerého.

Cheeme při slavnosti této co mohutný celek opětně vystoupiti, prospěch věci sokolské ve všem nad pouhou snahu

jednotlivce postaviti, chceme společným tímto činem navzájem k další a vydatnější práci povzbuditi, v uvědomění sokolském se utužiti, důkazem nezvratným přesvědčiti veškerý lid náš slovanský o neunavné a vytrvalé práci naší.

Slavnost naše bude obrazem krásným, povznášejícím, chceme v nepřehledném ruchu cvičiště přátelům i odpůrcům našim o nadšené snaze a jaré síle sokolské důkazů jasných podati, věci společné nového uznání v kruzích národa našeho vydobýti. Protož přijďte všichni, kdo věrnými bratry a sestrami jste se nám stali, necht' hrdě zabuší Vám to srdce sokolské, až pod mohutnou perutí sokolskou se shromáždíme, bratr bratru, sestra sestře, upřímně pravice tisknouti budeme, až sražení v pevném šiku junáků po boku starce, který pod praporem našim sešedivěl, v dotyčném našem stejnokroji s čelem hrdě vypnutým na společné závodě snah junáckých ubíratí se budeme. — Tak tedy se snahou upřímnou, s rázností zdvojenou k přípravám posledním.

Budiž nám Všeslovanský Sokolský den slavností důstojnou, dnem pro vždy slavným, nezapomenutelným. Protož přijďtež jeden každý, kdo ctitelé jste vznešené věci sokolské, jedině přítomností Vaší dokážete nám své upřímné city bratrské i sesterské, přijďte všichni, kdož přijítí jste nám přislíbili, neb tím položíte základ věci dobré, která zdárných výsledků přinéstí má v budoucnosti. — Necht' slavnost naše jest tím prvním krokem ku sbratření nás všech, pomíjejíce veškeré klamně předsudky, které až dosud namnoze upřímné snahy hanobily, zapomínajíce veškerých protivenství, budme jedním duchem, jedním tělem u věci sokolské; necht' tato jiskra lásky bratrské v nás více neumírá, nedejme zahynouti věci dobré a s jarou silou vztyčme opět prapor náš k zemi se sklánějící. — —

Budiž přáním nás všech, aby Sokolstvu na svobodné půdě americké vzešla opět nová doba, nezůstanež opět jen při pouhém usnesení, zde vyžaduje se opět práce, které účastniti se musíme všichni, kteří shromáždění jsme pod perutí sokolskou, necht' zde prvně stane se skutkem práce společná, jež až dosavad našim pouhým přáním byla — toť bude výsledek zajisté skvělý, neočekávaný. Myšlenka naše nabude významu pro veškerý lid náš slovanský, kterým společně ve státech této nové vlasti naší žijem, tím upevníme pásku, veškeré kruhy příznivců našich spínající. Proto hledme pod novým tímto heslem spojití se v mohutný jeden celek opravdově sokolský, základ k věci veliké jest již položen, proto hledme zbudovati dílo dobré, pokud silou mužnou celek ovládne. Toť budiž význam slavnosti naší společné, s myslí povznesenou, se srdcem tlukoucím naň myslíce, hledme se sbratřiti, poznati a nadehnouti ku práci nové a důstojné! Plníme povinnosti své věrně a zdatně!

Budiž nám "Všeslovanský Sokolský den" prvním krokem k opravdovému sbratření, ku práci společné, ku Svazu veškerého Sokolstva Slovanského v Americe. Na zdar! Na shledanou v Chicagu!

Za ústřední výbor pro Všeslovanský Sokolský den v Chicagu
Petr Churaň, před., Fr. Klepal, taj.

CVIČENÍ PROSTNÁ.

Tělocvičné soustavy všech velkých a řádných tělocvičných sdružení kladou velkou váhu v cvičení prostná a v rozboru cvičení tělesných vykazují jim místa důležitého. To není však pouhá shoda okolností — naopak; cvičení prostná nabyla významu svého pro vydatnost a důležitost svou při cvičení většího počtu cvičenců a s ukázkami cvičení těch setkáváme se při všech veřejných cvičeních.

Nejen u nás, ale i všude jinde vyvinuly se jisté formy úpravy cvičení těch, které jak se říká "vžily" se a udržely převahu svoji při všech možných příležitostech dlouhou řadu let, že tím mnohdy i význam cvičení prostných, hlavně však bohatost jich k platnosti přivedeny býti nemohly.

Pokud úpravy cvičení prostných pro veřejná cvičení u sborů se týče, přiznati sluší, že rozhodujícím vlivem působily na ně různá cvičení sletová.

Rozhlédneme-li se i mimo kruh náš, seznáme, že po každém velkém sletu všechna cvičení prostná při cvičeních župních až nápadně nápodobila cvičení sletová. A kdybychom dále sledovali veřejné cvičení nejmenších článků sdružení, to jest sborů samých, tam opět naleznete jak věrně cvičení sletová neb župní se opakují.

Pokud nás samých pozorování toto se týká, není to u nás o nic lepší, spíše ještě k horšímu závěrku dospějeme. A proč?

Jinde, kde cvičení sletová neb župní udávají základ pro úpravu cvičení sborových, nacházíme v cvičeních prvých znatelný pokrok v novosti jich, co složení se týká. Následkem toho i při cvičení sborů s jistou rozmanitostí se setkáváme. U nás však ani při sletech cvičení společné od sebe valně se neliší. Kdybychom probrali cvičení společné všech

SOK. MARIE TESAŘOVÁ,
prvá přebornice ze závodů v St. Louis, Mo.

našich hlavních závodů neb sletů, ve všech najdeme (až na malou výjimku) jednu a tu stejnou šablonu. Společná cvičení žup rovněž s lepšími výsledky vykazati se nemohou.

Cvičení společná byla u nás až hříšně zanedbávána a malý pokrok zaznamenati můžeme teprv od času, kdy borcům našim cvičení ta v povinný závod zařaděna byla. — U mnohých sborů ještě dlouho po tom mnozí borei pochopiti nemohli, proč ve cvičební hodině, čas třeba jen krátký, při prostných účastniti se mají, když velkotouče žádných obtíží jim nepůsobily. Dle toho také často společná dopadla a přiznáváme, že nebylo to žádným potěšením na tuto ukázkou našich tělesných cvičení se dívatí při různých příležitostech a slavnostech našich.

Netečnost ku cvičením společným se smutnými výsledky provázené nutila činovníky naše k tomu, že pro společná cvičení žup neb celé N. J. S. volili vždy cvičení co možná jednodušší — u nás zdomácnělá. Ti cvičitelové, kteří brali

cvičení ta za podklad pro sestavení cvičení pro sbory své, nemohli a nenašli u nich rozmanité vzorky a proto i u sborů našich nacházíme při veřejných cvičeních tu samou jednotvárnost, kteráž hodnotu cvičení společných na malou míru snižuje.

Posuzujeme-li se stejného stanoviska úpravu cvičení žactva neb sokolek, tož s nápadným rozdílem se setkáváme. U mnohých sborů počínají si v tom ohledu cvičitelé zcela jinak a rádi doznávají, že mnohá cvičení ta co úpravy i provedení se týká, mezi cvičení vzorná je povyšuje. Na posledním sletu měli jsme příležitost o tom se přesvědčiti, že v oboru tom pokrok i vynalézavost cvičitelů našich nejsou obmezeny. Či má se u nás věřiti, že bohatost společných cvičení pouze u dětí neb sokolek k platnosti a plnému použití přivésti se může?

Zajisté dozná každý, že co možným vložiti v skladbu cvičení pro děti neb sokolky, možným jest i při skladbě cvičení pro sokoly, jsou-li cvičení prvých působivá a oblíbená na základě jich měnivosti obrazců i pohybů, proč nemohli bychom takým způsobem i cvičení sokolů vypracovati? Brání nám v tom něco? Zajisté že ne!

Cvičení na pohled nepatrná a jednoduchá dají se snadno změnit v cvičení poutavé a na pohled složité, aniž bychom při tom paměť a sílu cvičenců přetížili. Změnou ruchu při přechodu z jedné polohy do druhé, změnou místa, změnou strany z níž se společně evičilo, z čehož rozdílné obrazce povstávají, změnou pohybů a přidáváním pohybů jiných k těm, kteréž se již evičily, rozdělením různých sestav mezi jednotlivé zástupy, změnou útvarů nastoupení v kterém cvičení provádíme a sice změnou útvaru pro jednotlivé oddíly, neb i změnami v jednotlivých oddílech samých. Rozmanitosti v úpravě cvičení docíliti můžeme pak ještě mnohá a mnohá jinými způsoby.

Pracují-li se cvičení společná na základě těchto změn, pak musí se tak dít dle určitého rozvrhu a pořádku. Cvičení společně sestavená bez určitého předběžného plánu, zůstávají pouhým nahromaděním různých pohybů, jichž celek nic určitého nepředvádí.

Pro lehčí pochopení, jakým způsobem různé změny při společných cvičeních můžeme, podáváme tuto příklad cvičení zcela jednoduchých, z nichž však změny použité vytvoří cvičení obrazcové, kteréž nejen diváka upoutají, ale i evičící větší měrou zajímají. Cvičení celé budiž ze čtyř oddílů. Každý oddíl rozdělen na tři části bez přestávky za sebou provedených. Rozdíl v částech každého oddílu pozůstává v následujícím: v části první všichni evičící společně v stejnou stranu, t. j. jednou v levo, pak v pravo a celé ještě jednou opakují — v části druhé zástupy první a druhý evičí proti sobě, třetí a čtvrtý taktéž, (musí být sudý počet zástupů), t. j. první (pravý krajní) zástup počíná evičiti v pravo, druhý zástup (nejbližší od pravého na levo postavený) stejně cvičení počíná evičiti v levo. V části třetí zachová se stejný pořádek jako v části druhé s tím rozdílem, že zástupy první a třetí začínají evičiti na dobu první, zástupy druhý a čtvrtý na dobu třetí. V prvních dvou oddílech zachován jest ruch míry, v druhých dvou ruch jest rušen se středním a sice v oddělení třetím na konci, ve čtvrtém na začátku oddílů. Majíce rozdělení toto stanovené, potřebujeme zaznamenati pouze první část každého oddílu, neb změny podřizují se předem stanoveným pravidlem.

Základní postavení: Stoj spatný, připažit, ruce v pěst sevřené.

Ruch udáván jest v počtu středních dob.

Oddíl I. A.

- 1—2 Výpad v levo stranou, hled v pravo. Paže skřít zapažmo.
- 3—4 Půl obrat v pravo — předhyb v pravo. Pravou třít v před vzhůru — levou zapažit.
- 5—6 Půlobratem v levo = 12—2.
- 7—8 Přisunem levé nohy stoj spatný. Připažit (trčit dolů.)

Druhých osm dob evičí se stejně opáčně, celé pak ještě jednou se opakuje a hned přejde se bez zastávky v část:

B

v níž stejné sestavy se provedou, pouze že zástup první začíná evičiti v pravo a zástup druhý v levo, to jest lichý a sudý zástup evičí proti sobě. Cvičení v pořadu tom opět čtyřkrát střídavě provedeme a hned v část třetí bez přestávky přejdeme v část:

C

v níž zástupy liché (první a třetí) počínají evičiti na dobu první kdezto zástupy sudé (druhý a čtvrtý) zůstanou státi a začnou evičiti na dobu třetí, t. j. zástupy liché konají na 1—2 výpad v pravo stranou a paže skřít zapažmo, zástupy sudé vytrvají v základním postavení. Na 3—4 zástupy liché vykonají půlobrat v levo, předhyb v levo, trčí levou v před vzhůru a pravou zapaží; zástupy sudé konají výpad v levo stranou, hled obrácen v pravo a paže skřít zapažmo. Na 5—6 zástupy liché půlobratem v pravo polohy v doby 1—2 zaujmou sudé pak půlobratem v pravo v předhyb v pravo přejdou, pravou trčí v před vzhůru a levou zapaží. Na 7—8 liché zástupy základní postavení zaujmou, sudé zástupy půl obratem v levo v postavení z předcházející doby se vrací. Na 1—2 z následujících osmi dob zástupy liché v opácnou stranu cvičení opakují, kdezto sudé zástupy v základní postavení přijdou a na 3—4 rovněž v opácnou stranu evičiti začínají.

Oddíl II. A.

- 1—2 Výpad v levo stranu, hled v levo, levou vzpažit zevnitř — pravou odpažit.
- 3—4 Půlobrat v pravo — poklek v levo. Pravou kryt vrchní — levou zapažit.
- 5—6 Vztyk s půlobratem v levo jako 1—2.
- 7—8 Přisunem levé nohy stoj spatný. Připažit.

B.

Liché a sudé zástupy evičí proti sobě v tom pořádku, jak při prvním oddělu B. udáno bylo.

C.

Liché zástupy začínají na 1—2, sudé vydrží v základním postavení a počnou evičiti až z doby 3—4 v tom pořadu, jako v oddělu I. C. udáno.

Oddíl III. A.

- 1 Stoj únožný v levo, hled v levo. Páže skřít upažmo.
- 2 Stoj zánožný v levo dovnitř — předklon. Páže mrštit v předpažení.
- 3—4 Výpad v levo stranou, hled v levo. Levou vzpažit zevnitř, pravou odpažit.
- 5—6 Úhyb v pravo — hled v levo. Páže skřít upažmo.
- 7—8 Přisunem levé nohy stoj spatný. Mrštit stranou v přípažení.

B.

Opět stejný pořad jak v předcházejících odd. v B. se zachová. Zástupy liché a sudé evičí proti sobě.

C.

Pořad jako v C předcházejících oddílů.

Oddíl IV. A.

- 1—2 Stoj zánožný v levo dovnitř. Upažit.
- 3—4 Půlobrat v levo — střeh v levo před. Páže skřít zapažmo.
- 5 Výpad v levo v před. Levou trčit v před (sot vrchní) — pravou trčit dolů.
- 6 Odhyb v pravo. Pravou vzpažit (zapažmo) levou skřít zapažmo.
- 7 Předhyb v levo. Pravou rub spodní (obloukem na zad) levou kryt vrchní.
- 8 Přisunem levé nohy stoj spatný. Připažit.

B.

Opět liché a sudé zástupy evičí proti sobě.

C.

Stejný pořádek jako v C. předcházejících oddílů.

* * *

Cvičení druhu tohoto nemůžeme doporučit k příležitosti, kde účastní se společných cvičení různých sborů a sice z toho důvodu, že každý cvičenec musí zaujmouti místo v jistém zástupu. Kdyby cvičení znal sebe lépe, zařadíte-li jej ze sudého do lichého zástupu neb opáčně, snadno celé cvičení splete. Pro veřejná cvičení sborů však cvičení podobné úpravy doporučují se, neb pouťavost jich osvědčena jest.

***

CVIČENÍ PROSTNÁ

pro závody Západní župy, pořádané v Bruno, Neb.,
16., 17. a 18. června, 1905.

Sestavil Václav Blatný, náč. T. J. S. Žižka, v Bruno, Neb.

Základní postavení: stoj spatný — připažit.

Ruch: mírný.

Časomíra: 1—2—3—4.

Každý oddíl cvičí se 4krát v pravo a 4krát v levo.

Oddíl I.

1. Stoj úkročný v levo. Vzpažit (poloha palcová.)
2. Přisunem levé nohy stoj spatný a ihned stoj úkročný v pravo. Upažit kruhy zevnitř.
3. Půl obrat v levo — předhyb v levo. Předpažit vzhůru (v poloze hřbetní) levá nejkratší cestou, pravá obloukem dolním.
4. Přisunem pravé nohy stoj spatný. Připažit.

Oddíl II.

1. Stoj zákročný v pravo. Vzpažit zevnitř (poloha hřbetní.)
2. Půl obrat v pravo ve stoj rozkročný — předklon. Připažit.
3. Půl obrat v pravo na patách — předhyb v pravo. Pravou předpažit vzhůru — levou zapažit (poloha hřbetní.)
4. Přisunem pravé nohy stoj spatný. Připažit.

Oddíl III.

1. Stoj úkročný v pravo. Upažit (poloha hřbetní.)
2. Půl obrat v levo na patách — předhyb v levo. Pravou předpažit vzhůru (dolním obloukem), levou zapažit (poloha palcová.)
3. Výpad v pravo v před. Rub vřehní pravou (kruhem napřed — dolů), levou skrčít zapažmo (poloha palcová.)
4. Půl obrat v levo a přisunem pravé nohy stoj spatný. Připažit.

Oddíl IV.

1. Výpad v pravo v před. Pravou předpažit vzhůru, levou zapažit (poloha palcová.)
2. Celý obrat v levo — poklek v pravo. Vzpažit (pravá obloukem dolním — poloha palcová.)
3. Vztyk a výpad v pravo v před. Upažit (poloha palcová.)
4. Přisunem pravé nohy stoj spatný. Připažit.

Oddíl V.

1. Půl obrat v levo a poklek v pravo. Páže skrčít zapažmo.)
2. Vztyk a výpad v pravo stranou. Trčít vzhůru (poloha palcová.)
3. Půl obrat v levo s přisunem pravé nohy v dřep.
4. Vztyk. Připažit.

Závody řídit se budou dle stanov N. J. S. a následkem toho závodití budou sokolové i ve výše uvedených cvičeních prostných. Pro sokolky ustanovil výbor na těloevik cvičení s kůžely, provedená o světové výstavě v St. Louis, jichž popis nalézá se v pátém čísle min. roč. Sokola Amerického.

Na zdar!

Václav Blatný, náč.

***

Účelem jednot tělocvičných jest pěstovati sílu a zdraví, jež lid nazývá nejcennějšími poklady člověka. A přec někteří mudráci na nás volají: cvičíte-li pouze tělo — jste spolky beze všeho významu.

***

CVIČENÍ ŽACTVA.

Pokračování.

Při cvičení členstva na náradí, všechna snaha obrací se k rychlému postupu výeviku a jmenovitě u cvičenců, na něž pohlížíme jako na budoucí závodníky, omlouváme všechno přepínání sil tím, že blíží se závody všechno to "dření" vyžadují. Slyšeli jsme též již stěžovati sobě mnohého cvičitele na to, co platno jest jemu všechno vědomí o soustavném pěstění těla, když rozhodně žádá se od družstev jeho, by ze závodů vrátili se co vítězové s cenami nejpřednějšími. Na cvičitele, jichž družstva bez zvláštních vyznamenání ze závodů se vracejí, neprávem pohlíží se u mnohých sborů jako na cvičitele nedostatečné a tu mnohý cvičitel jenom k vůli tomu, by vyhnul se předsudkům jemu nepříznivých, řídí cvičení družstev jemu svěřených, ne s ohledem na cvičení tělesná, nýbrž s chledem na blíží se závody vzdor tomu, že i cvičiteli samému se závodní horečka protiví a podobné řízení cvičebních hodin s jeho pojmy o cvičeních tělesných se nesrovnávají. Závody naše zaujímají však až dosud důležité místo v činnosti naší a ať právem či neprávem, příkládá se jim u sborů tolik důležitosti, že pod vlivem jich konáme často i to, s čím rozhodně nesouhlasíme.

Při cvičení žactva však všechny výmluvy na závody a podobné odpadají a jakékoliv přehánění cvičení na náradí ničím omluviti nemůžeme. Víme dobře, že mnohé tělocvičny zařízení svým pro cvičení žáků jsou nepostačitelny, víme i dobře, že v mnohých tělocvičnách není cvičení na náradí pouhým doplňkem cvičení žactva, jak dříve jsme poznamenali. Tam, kde cvičením prostným, pořadovým a hrám méně času se věnuje než cvičení na náradí, přestává toto býti pouhým doplňkem hodiny cvičební a stane se tou důležitější částí cvičení samo sebou. To však by nic nevadilo, kdyby podrizující se nutnosti, cvičilo se na náradí přiměřeně k síle a stáří cvičenců. Všude neděje se tak. Případy, v nichž přehání se cvičení žáků na náradí právě tak jako při cvičení nadějných závodníků, nejsou ojedinělé. Smutné úkazy podobné svědčí o naprostém nepochopení, proč cvičení žactva zavedeno bylo.

V povolání vychovatelském stal se těloevik činitelem důležitým. Důležitost jeho nespočívá však v možnosti získání cen nějakých při závodech nahodilých a ve školách hodiny cvičební zavedeny byly jediné a pouze z ohledů zdravotních. Těloevik ve škole nahradití má dítku pohyb, o kterýž připraveno jest nuceným seděním, k němuž již v útlém věku přinuceno bylo, což neustává bez účinků na dýchací ústroje jeho.

Jest všeobecně známo, že při klidném sedění výkonná činnost dýchacích ústrojí obmezuje se na spodní část plic, následkem čehož část hrudní nedostatečným provětráním trpí. Chabá práce dýchacích ústrojí zavíruje v zápětí nedostatečné okysličování krve, kteréž při vývinu těla jest faktorem důležitým. Další zlo povstávající z dlouhého sedění a u školních dětí často se vyskytující, jsou různé zkřiveniny páteře. Nejčastěji vyskytuje se u nich vybočení páteře (skoliosa) kteráž vznik svůj má v nesprávném sedění

při psaní. Skoliosa není pak jen pouhým znetvořením těla, ale zaviňuje sama poruchy i jiných ústrojí tělesných.*)

Zúžením hrudníku brání se vydatnému rozšiřování plic, překáží se činnosti srdeční, ústroje břišní jsou shora stlačeny, následkem čehož vznikají choroby, které i život dítěte ohrožují (souchotiny, vady srdeční, poruchy zažívací a pod.

Poruchy tyto potírány byly s počátku tím, že zaváděny lavice přiměřeně setrojené dle velikosti dětí. V mnohých zemích zaveden byl též stojatý způsob psaní, a tím mělo se zabrániti chybnému sedění při psaní, k němuž při písmě ležatém dítě sváděno bývá. Však naděje do něho kladené splněny nebyly.

Nejlepším prostředkem k zabránění zkřivení páteře jest silení svalstva, kteréž působí přímo na vývin celého těla. Proto zaveden byl tělocvik i na školách obecných. Cvičení na školách těch pozůstává takřka výhradně z cviků prostných a kde okolnosti tomu dovolují, i hry se provozují a tělocvik stal se tím důležitým činitelem při zdravotní výchově mládeže. —

Pro naši mládež pak zavedeny byly i u sborů našich hodiny evičební. U nás stalo se tak s popudů mnohých. Nejedná se tu pouze o náhradu pohybu, o kterýž škola dítě připravuje a v mnohých případech více váhy se klade na to, že z dětí odchováme si dorost, z něhož opět řady našeho evičebního členstva doplňujem. Výsledkem toho bývá, že již i na děti pohlížíme co na budoucí evičence naše a dle toho cvičení osob dospělých je přispůsobujeme. V tom ovšem cvičení na náradí hlavní hraje úlohu, z čehož obyčejně i často vyskytující se přepínání sil evičebních povstává. Leč kdyby i celá budoucnost naše od zavedeného cvičení školních dítek u sborů našich závisela, tak ještě neopravňuje nás to k tomu, by v horlivosti své cvičili jsme děti způsobem, kterým spíše opáčených výsledků na zdraví jejich docílíme, než k čemu cvičením přispěti jim, úkolem našim na prvním místě býti musí.

Proto ještě jednou opakujeme: buďme při cvičení mládeže na náradí opatrní. Varujme se všech tužeb po vysokém výeviku mládeže. Ve volbě druhů cviků počínajme si opatrně. Mnohé náradí a na něm obvyklý druh cvičení byt i stupně nejnižšího, snadno poruší mohou přirozený tvar kostry evičence. Dávajme přednost cvičením ve všem prostém i smíšeném; na koni na šíř a na dél pěstujeme více skoky (přeskoky) s přidáním cvičení metů v podporu. To samé platí o koze. Uvážíme-li, že činiti nám tu s dětmi od šesti do čtrnácti let, pak nutno obmeziti cvičení tvarů v podporu na míru nejmenší. Tak jmenovitě na bradlech, pokud cvičení podporu se týká, připustiti můžeme eviky pouze takové, při nichž podpor na nejnižší míru času se obmezuje, což platí pro děti dospělejší. Žáky nižší třídy nutno před cvičením v podporu na bradlech chrániti úplně. Některé druhy evičební nutno z rozvrhu pro cvičení dětí škrtnouti úplně. To platí hlavně o ručkování v podporu a všech cvičeních v podporu klikem. Velký nápon a tření kostí, kteréž u dítky jsou ve stavu kostnatění, vystavuje je nebezpečí zkřivení a eviky, kterými dítku prospěti v úmyslu jsme měli, často zdraví jeho poškozujeme.

Není tedy tak snadnou věcí při cvičení žactva úkol učitele prováděti. Práce ta, sama sebou nevědná, chová pro evičitele v sobě tolik zodpovědnosti, že nedá se jen tak povlehně odbývati. Nestačí tu pak též pouhá znalost soustavy a umění v tvorbě sestav. Zde třeba i jiných vědomostí z o-

(* Při skolise jest hrudní část páteře prohnuta na pravo, část bederní vyhnuta na levo. Obratle hrudní otáčejí se při tom tak, že jejich trnové násadce jsou také na pravo obráceny. Pravá lopatka jest výše než levá a jest zvláště dolní svou částí tak ku předu posunuta, že tím celé pravé rameno vynikne. Zkřivení toho účastní se celý hrudník. Zadní část pravých žeber jest silně vypouklá, kdežto levá strana jest sploštělá. Současně zapadá celý hrudník, takže vzdálenost žeber se značně zmenší.

boru tělocvědy a zdravotvědy, tvořících základ tělocviku školského.

Vyhověti požadavkům všestrannosti není tedy tak obtížné, jako stanoviti přiměřenost cviků pro mládež evičební. V tom ohledu nezbyvá evičitelům našim nic jiného, než pilně všimati si odborných listů a spisů o tělocviku pojednávajících a tělocviku školském zvláště.

Dříve ještě, než přikročíme k rozvedení cvičení samých, poukázati nutno na poslední, jinak však důležitý požadavek naší metody, a tou jest rozmanitost.

Vyberme ty nejladnější eviky prostné neb pořadové, pro kteréž vzbudili jsme zálibu i u žactva vzdor tomu, že obyčejně se tvrdí, že u žactva nejmenší oblíb se těší; brzy přestanou je s chutí prováděti, budeme-li dlouho a stále to samé cvičení opakovati. Vezměme cvičení náradíová a z nich u chlapců oblíbeného koně na dél a i tu stejného výsledku se doděláme velmi brzy, nebudeme-li přihlížeti k tomu, by rozmanitost cviků při něm nevyunikla. V tom ohledu ani hry výjimky nečiní. Jedné a té samé hry děti brzy se nasytí (pozoruhodné jest však, že výjimku činí míč odpalový "base ball", proto možno připustiti k ní též žáky dospělejší.)

Rozmanitost spočívající v hodině evičební, činí žáku čas strávený v tělocvičně zábavnější a s tím i záliba v cvičení u žactva se zvyšuje. Ztrácí-li žactvo chuť ku cvičení, pak jest to pouze následkem jednotvárnosti z cvičení pocházející a od cvičení takového velkých výsledků očekávati nemůžeme. Není proto postačitelným připraviti rozmanitou látku pro hodinu evičební, my rozmanitost zastávati musíme i ve srovnání jedné hodiny s druhou.

Vždy a všude se však neděje tak. Bývá to hlavně v čase veřejných cvičení, kdy v hodinách evičebních stále jedno a to samé se opakuje a doba příprav na zbytečně dlouhý čas se protahuje. Tam, kde evičební látka náležitě jest rozvržena a soustavně se probírá, tam i z cvičení probraných potřebná cvičení pro veřejné upraviti se dají a snadno se i nacvičí. Není proto třeba tři až čtyry měsíce a někdy i více na přípravu žactva k veřejnému cvičení obětovati. Cvičení taková, byt i sebe lépe upravena byla, žactvo již dávno před veřejným omrzela a cvičení celkem berou na se nátěr cvičení pouze pro dojem vypočítaných, z nichž vyplývá zábavnost pouze pro diváka o cvičení veřejném, jemuž jsou novinkou, v kteréž však evičební málo přitažlivosti nacházejí. Zde přichází k plnému uplatnění staré české přísloví: všeho moc škodí. —

Žádný evičitel neměl by zapomínati na to, že cvičení žactva nebylo zavedeno u sborů našich pouze proto, by jim o cvičení veřejném pochlubití jsme se mohli. Úkol cvičení těch jest vážnější, a na evičiteli záleží, by dovedl všechny dobré stránky cvičení spojití v jedno tak, by užitečné, zábavným a žactvu vždy zajímavým učením se stalo.

Pokračování.

POZNÁMKY K NAŠEMU NÁZVOSLOVÍ.

Příspěvek k posudku nynějšího stavu. (Pokračování.)

Pak ovšem "sešiny, sřity a odkmihy," které dosud při "výmycích" uváděny jsou (Z. T. 483./76. a 484./77.), již při jednotlivých vzepřeních, tedy aspoň z části uvedeny býti musí. 12)

12) Svého času učinil Kožíšek (nemýlím-li se též v tomto listu) návrh rozlišovati spády a sřity, jako dělíme vzepření a výmyky, a dle toho, dějí-li se cestou kterou obyčejně vzepření konáme, nebo cestou, kterou výmyky provádíme, a rozeznávati sílu klesací a spouštěcí (sesukovací), tak jako to činíme při síle vzpírací a přitahovací (vysukovací.) Také Klenka ve Sborníku na rok 1895 str. 93. a 94. k tomu radi: "Pohybujeme-li se z podporu do visu směrem opačným touže cestou jako při výmyku, nazýváme pohyb ten sešinem, koná i

Abych nemusil tak příliš často pod čáru se uchýlit, uvedu zde ještě — prve než pokračovati budu v "Poznámkách" k názvosloví ve sbírce "Cvičení pro IV. slet všesokolský r. 1901. — ty případy, které obsírnějšího výkladu potřebují, a o nichž pojednati neměl bych jiné příležitosti než pod čarou.

1. Často slyšíme a také dočísti se můžeme, že "podpor o záloktí" jakož i "podpor o pažích" měly by k visům čítány býti, a to z toho důvodu, že a.) při něm síla přitahovací (vysukovací) působí a nikoli vzpírací, a b.) proto, že z něho provéstí možno všechna vzpírání tahem, přitřhem, vzklopem, kmihem, při předkmihi i při zákmihi jako z ostatních visů, což nejlépe na bradlech pokos vyniká."

K prvému důvodu a.) dokládám:

Že působí tu síla vysukovací, lze tak dobře tvrdit, jako že působí tu síla vzpírací (srovnej: "podpor ležmo o pažích (pokos) za rukama — zvolna a napjatě jakož i kliken vzpor ležmo); po té stránce dá se poloha ta čítati buď k podporům nebo visům. Těžko je na př. také říci při "vzepření tahem," kdy přestává síla vysukovací působit a účinkuje síla vzpírací, spíše ještě borec cítí, kdy převládá už síla vzpírací, divák však toho ani neuvidí. (Že i v podporu síla přitahovací spolupůsobiti může, vidno z příkladu: podpor ležmo o pažích — klik ležmo; viz dále "podpor ležmo o předloktí na svrchní straně žebříku. Podobně zas podmetry a kmihi podmetmo ať ve visu se konají, přece z části též silou vzpírací se provádějí.

Proč Tyrš čítá polohu tu k podporům?

1. Ježto "síla vzpírací" a "síla vysukovací" pro některé případy zní příliš neurčitě, stanovil 506./99. pro běžnou potřebu znak viditelný: ramena a záloktí (aspoň z větší části) jsou při podporu nad podporou (srovnej popis "visu v loktech" 479./72. a "podporu o záloktí" 480./73.)

2. Pro zjednodušení pojmu "toč": toč v loktech = z podporu o záloktí (vzadu) přejdu otočením napřed, nebo nazad visem střemhlav o předloktí zas do podporu o záloktí (Z. T. 487./80.); kdybychom podpor o záloktí za vis pokládali, a při tom na dosavadním výměru toče trvali, nesměli bychom evik ten točí jmenovati; za kotoul visem též bychom ho míti nemohli, ježto pro kotoul vedle přetáčení je příznakem pohyb kulivý nebo valivý, t. j. kulení těla, po případě pouze záloktí" (tedy z podporu o záloktí) prostě "přemet napřed z visu o záloktí do visu o záloktí" ať při tom přecházím visem střemhlav o předloktí, a tedy název ten je nepřiléhavý; podobně je tomu s "točí nazad", která však počíná trupem vysazeným, i musila by nazvána býti "překotem" nazad z visu o záloktí." Dle toho pak ovšem též "podpor rozpažmo" (hrazdový to podpor o pažích) a "toč rozpažmo"

se volně; sřitem, provádějí se rychle." — Při vzpírání směr pohybu jde od nohou k hlavě. Opačný pohyb z podporu do visu jmenuje se klesáním, stane-li se volně, a spádem, provede-li se rychle. Rozlišujeme vždy sešín — klesání, spád — sřit. Ač mělo by to jistou cenu pro soustavu, neujalo se a také ve sbírce rozdíl se nečiní, nýbrž zachovává se způsob starší. Tyrš z obou přechodů z visu do podporu nebo sedu vykládá nejprve výmyky, a jako všude jinde také zde popisuje hned cestu zpáteční a řeší otázku tu samostatně, bez ohledu na výmyky nebo vzepření; činí tak jednak dle míry, jednak dle směru, jednak dle rychlosti, jakož i dle toho, zda přímo nebo výšvihem (po výšvihu), závěsem a p. přechod z podporu se děje (483/76., 484/77.); dle míry pohybu čítá sem toliko přechody z podporu nebo sedu do visu (po případě stoje) vyloučiv tak klesání; dle směru rozeznává přeměny napřed, nazad nebo stranou konané, a dle rychlosti: sešiny a sřity "spádu" neužívaje. Dle posledního dělidla rozeznáváti můžeme sřity podmetmo (prostě podmetry z podporu nazývané), sřity odkmihem (prostě odkmihi zvané), sřity závěsem, visem v podkolení a pod.

Proti rozlišování tvarů těch dle Kožiška nebylo by mým zvláště závažných důvodů, ale také není rozeznávání toho v praxi potřebí; proti pojmenování jednoho z těch způsobův klesáním platí však tytéž důvody, které jsou proti nerozlišování vzepření a vzporů.

zvány by býti musily. Nebo bychom musili pojem točí též na přechody z visu podporem nebo sedem do visu rozšířiti.

3. Pro zjednodušení pojmu kotoul: dle dosavadního vymezení pouze podporem a nikoli také visem možný (na pr. "kotoul rozpažmo nazad" na bradlech.)

4. "Stoj o pažích" byl by dle toho pouhým "visem střemhlav o pažích" jako podobný tvar "vis střemhlav o předloktí" z visu ležmo o předloktí. Že by také dosavadní "podpory vznesmo o pažích", jakož i "podpory ležmo o pažích" za visy počítány býti musily, je očividné. To byly by důsledky!

Důvod druhý b.) nepokládám za tak vážný, abych ho zvláště ještě rozváděl; ostatně bude příležitost názor svůj vyložiti na místě, kdy název "vzpor" a "vzepření" dle užívání jich (a) v "Základech," b.) po vydání jich a c) ve sbírce) rozeznávají sluší.

2. Neustáleny jsou pojmy překotů, tvořících spolu s přemety a kotouly jeden z vedlejších druhů metů; všechny tři pro stručnost názvu společně "metry převratmo."

Tak jako ostatní mety (Z. T. 495./88.), tak i tyto "metry převratmo" dělí se na "metry převratmo visem" a na mety "převratmo podporem".

K prvým na př. čítati musíme přechod ze svisu v předu otočením těla o osu ramenní do svisu vzadu nebo naopak prováděný: "svis v předu — překot na zad zvolna (na hrazdě zvaný "překot na zad průvlekem") do svisu vzadu (Z. T. 478./71. a 495./88.); podobné překoty jsou dále "ze svisu v předu — překot na zad do visu vznesmo vzadu" nebo "do visu střemhlav vzadu" a j.

Kterak vymezení pojem "metů převratmo?" Sledujme, které tvary k nim čítáme, buď je kotouly, přemety nebo překoty nazývající.

a) Kotoule. Tak jmenujeme některé pohyby, kterými zvedáním nohou a trupu přicházíme v polohy převrácené (střemhlav), nebo spuštěním nohou a trupu vracíme se z poloh převrácených, aneb spojením zvedání a pokračujícího v témž směru spuštění nohou a trupu procházíme polohou převrácenou; zvedání a spuštění to děje se u kotoulů otáčením o osu šířky, a to tak, že provádí se buď napřed nebo na zad, dle toho, koná-li se pohyb ve směru obličeje, nebo ve směru zadní části hlavy.

Příklady kotoulů na bradlech:

1. "Stoj vzporem (pokos uvnitř) — zvolna v stoj klikem — kotoul napřed zvolna v podporu vznesmo o pažích."
2. "Vzpor ležmo za rukama — zvolna v podpor ležmo o pažích (smykem chodidel) — zvolna kotoul rozpažmo napřed v stoj o pažích."
3. "Podpor o pažích — kotoul na zad zvolna do sedu roznožmo pokos za rukama."
4. "Stoj o pažích — kotoul rozpažmo na zad prohnutě do podporu vznesmo o pažích."
5. "Z komihání v podporu o pažích — kotoul rozpažmo napřed prohnutě."

U některých z těchto kotoulů máme kříž až do konce prohnutý, u jiných od počátku vysazený, u některých zprvu vysazený, pak prohnutý, u jiných opačně z počátku prohnutý, pak vysazený; (to není tudíž tou podstatnou známkou kotoulů, kterou od jiných převratů se liší), jak se někde udává (stalo se i v listě tomto), nýbrž pouhým dělidlem kotoulů. Společná vlastnost všech kotoulů je otáčení o osu šířky kulivým (valivým) pohybem na opírajícím se záloktí (nebo při "různostech" trupu); míra otočení tu bývá 90 stupňů (jako při ev. 1. a 2.), 180 stupňů (jako při ev. 3.), 270 stupňů (jako při ev. 4.), nejčastěji však 360 stupňů; nerozhoduje tedy zde míra otočení, ale průchod polohou převrácenou.

Jsou tudíž kotoule mety konané převratem o osu šířky valivým (kulivým, kotoulovitým) pohybem na opřeném záloktí nebo trupu prováděným, mohou tudíž toliko v podporu konány býti.

b) Přemety a překoty jsou podobné mety s převraty, lišící se od předešlých tím, že opora je tu pevná (vis za ruce, podpor za ruce: vzpor a klik, nebo za předloktí a p.), pohyb pouze točivý, nekulivý.

Přemety konají se od početí až do ukončení prohnutě,

mohou tudíž netoliko napřed a nazad se díti, ale také stranou (tedy ne pouze o osu šířky, ale také o osu hloubky.)

Překoty počínají vysazeně, a teprve v poslední chvíli kříž se prohýbá.

Metý převratmo jsou tudíž pohyby vzniklé otáčením těla o osu šířky nebo hloubky v polohy střemhlav, nebo z polohy střemhlav anebo i polohou střemhlav. Díti se může buď visem nebo podporem, nebo lehem (na stole, na zemi.)

Tímto vymezením pojmu ovšem všichni se neřídíme; proto mnozí na př. "zášvih" čítají za "výšvih přemetno," jiní za výšvih zánožmo", o čemž na přiměřeném místě podrobněji se zmíním. Tu jen, abyech na důležitost věci poukázal, připomínám:

V naší soustavě po většině názvem cviku naznačena zároveň příslušnost tvaru k druhým cvičebním, dle nichž cvičební rozvrhy zařízení jsou; proto, jakož i z toho důvodu, že mnozí hlavně ze správného názvosloví správně soustavu tělocvičnou poznávají mohou, není lhostejno, kterak ten neb onen tvar jmenujeme, zda na př. zoveme ho "odsunem" neb "odkmihem", "sřitem nebo překotem" a p.

A poněvadž některé pojmy nejsou přesně vymezeny, nejsou ani názory o příslušnosti některých tvarů ustáleny a není tudíž ani názvosloví jednotné.

Kdy cvičiti na př. přechod "ze vzporu při zákmihu v podpor o pažích?" Zajisté, když v rozsahu cvičebním stanovena sestava: "komihání — podpory, vzpírání a klesání", a přece přechod ten bývá nazýván "odsunem", tedy jménem jednoho z podřízených druhů metů! Nebo na hrazdě, po případě kruzích "ze zporu v předu — sřit na zad do visu vznesmo v předu" bývá také nazýván: "překot na zad do visu vznesmo v předu"; dle prvního názvu náležel by tvar ten k výmykům, po případě vzepřením, dle druhého k metům. —

To jsou však případy, o kterých bude dále podrobněji pojednáno při pojednání jednotlivých náradí, z nichž na prvním místě budou bradla, pak hrazda a kruhy.

Prve však ještě poukázáno buď na to, kterak ve "Cvičení pro IV. slet Vsesokolský r. 1901" určuje se základní postavení, kteréž dle stejných zásad pro každé tam uvedené náradí upraveno býti má.

A.) Sestavy na koni (60 cvičení) v tom směru označeny takto:

a) "Z výšvihu únožmo pozpátku — . . ." (str. 21. cvič. 9.)

b) "Z přešvihu únožmo levou (pr.) vně — . . ." (str. 20. a 21. cvič. 1., 3., 5., 6. a 7.; str. 27. — 29. cv. 2., 4., 5. a 9.; str. 70. ad. A., str. 72. ad. D.)

c) "Dohmat na přední m. pravou (obrác. hm.), levou na krk — . . ." cv. 4. (20.), 1., 3., 6., 7. a 8. (27. — 29.), ad. C. (72).

d) "Z náskoku — dohmat pr. na př. m., levou na krk — . . ." cv. 8. a 10. (21.); 10. (29).

e) "Z náskoku — přešvih . . ." cv. 2. (20.)

f) "Kolo . . ." (str. 71. ad. B. s poznámkou: "Počíná se z náskoku.")

B.) Základní postavení cviků na bradlech (40 sestav) určeno tím způsobem, že převládá značná rozmanitost; někde se vyznačuje, že sestava počíná z polohy uvnitř (při cv. švihových odd. vyš.), jinde nikoli; za to určeno, že cvik 8. (str. 27.) má počítí uprostřed; všude naznačeno, počíná-li cvik na začátku nebo na konci, však při cv. 9. (16). nepoznamenáno, že počíná z vnější strany.

C.) Na hrazdě uvádějí se sestavy:

a) "Z pokmihu nadhm. (podhm. nebo dvojhm.) —"

b) "Z komihání nadhm. (podhm. nebo dvojhm.) —"

c) "Ze svisu v předu nadhm. (podhm. nebo dvojhm.) —"

D.) Na kruzích:

a) "Z pokmihu ve svisu v předu;"

b) "Z komihání ve svisu v předu;"

c) "Svis v předu —"

Ze všeho patrno snaha oproti dřívějšímu stručněji a přesně určití základní postavení, dosud však se způsob úplně nevžil a odtud vysvětlitelná neucelenost a rozmanitost došavadní. (Pokračování.)

Z NAŠICH KRUHŮ.

Hlídka domácí.

— Cvičící četa bratří našich ve Schuyler, Neb., má nyní odborně vzdělaného a dobrého cvičitele v br. S. Kostlánovi, který cvičí i ve Fremont. Týž dojíždí do Schuyler vždy v neděli. Sbor v Ely, Ia., pak získal cvičitele našeho, br. K. L. Jadrníčka.

— Litujeme opravdu, že jen sbor v St. Louis, Mo., vzpoměl způsobem případným založení prvního sboru sokolského ve Spojených Státech. V "Památníku" našem o tom důkladné jsou záznamy, v listě našem bylo v dotyčné rubrice ze St. Louis psáno a přec událost pro nás dojísta významná zůstala celkem nepovšimnuta.

— Když tak člověk vidí ty drahocenné kroje, plné zlatého třepení, ty poniklované helmy s kohoutím a jiným peřím pestrých barev, skvostné kordy a vyšívané pasy, drahé lemování a bohaté výložky všelikých těch "litřů" toho či onoho svatého, vedle "kadetů" a jiných a ten "červený kříž v bílém poli" na místě sokolského monogramu sokolů "kato-ličských," tu teprve a náramně rychle přijdeme k tomu poznání, že kraj rozhodně sokola nedělá, dělají nesmi. Myslíme totiž toho pravého sokola, jemuž na vývinu těla i ducha záleží a ne na nějaké bezvýznamné pentliče.

— T. J. Sokol v St. Louis, Mo., vzpoměla způsobem na nejvyšším vhodným založení prvního sboru sokolského v Americe, sboru svého v St. Louis, Mo. Čtyřicet let od doby té již uplynulo. Jaká to doba, co mravenčí i nezištné tu bylo práce a ku podivu právě v té kolébce amerického Sokolství dnes ještě marně hledal bys leckde pochopení té šlechtné věci naší. Kdo rád by poznal trpké ty začátky, kdo zajímá se o Sokolství vůbec a vznik jeho zde i v zemi této učini jen dobře, když opatří si "Památník" N. J. S., a pročte si ty jednotlivé kapitoly námahy a snah upřímných po zdatnosti lidu, jenž ještě dnes není zcela náš.

— V některých městech, kde školní rady lidu jsou příznivý, měly by sbory naše přičiňovati se o zařízení hřišť veřejných, letních tělocvičen a pod. a vedle toho hlavně starati se o zřízení velikých lidových lázní. Pečuje-li se někde o zdanění církevního majetku, zájmy občanské místní a otázky veřejné, buď teč sokolové vždy v řadách prvních, zejména pak tam, kde školním radám o resoluce a protesty proti čtení bible a modlitbě na školách veřejných se jedná. Náklonnosti k nerozhodnosti tu neplatí, chceme-li něco být v očích jiných, musíme se ukázati jací jsmé a co chceme, musíme se vzmužiti a stálým ruchem upravovati si cestu k štěstí a úspěchu.

— Národní Slovenský Spolek podpůrný uspořádal v Sokolovně v 71. ul. v New Yorku oslavu svého patnáctiletého trvání a průběh celého večera byl v každém ohledu důstojný a přiměřený významu slavnosti největší slovenské organizace. Též v Chicagu, Clevelandě, Pittsburgu a jinde oslavy se konaly. Návštěva v New Yorku byla veliká. Slavnost zahájil předseda pořádacího výboru, Aurel Ruman, který delší řečí uvítal obecenstvo, poukázav mimo jiné na politické poměry na Slovači, na význam Nár. Slov. Spolku a na zásluhy jeho zakladatele, přítele našeho P. V. Rovnianka. Slovenský Spevokol T. J. Sokol zapěl sbor "Hej Slováci." Mimo jiné mluvil anglicky též Tom. Čapek, předseda Slovanského združení.

— Přibylý nám 3 sbory, a to jeden na východě v New Bedford, Mass., a dva na západě, v Dodge, Neb., a San Francisco, Cal. Přibylý 3 sbory a s nimi celá řada našich lidí, již vě-

novati se chtějí práci, kéž jen dosah její jak náleží pochopí a spolu s námi k činům se ponosou. Slovo již v těch řadách bylo dosti. Práce třeba a to práce důkladné. Těší nás, že s námi jsou, jako rádi jsme i založení sboru v East St. Louis příčiněním neunavného činovníka, br. A. Tesaře. Také ti hoši záhy budou u nás, jakž se slibuje. Jen dál tak na cestě v před, s nadějí a důvěrou. Pokud víme jest i vyhlídka na založení sboru v Clutier, Ia., kde mnozí bohatší farmáři čeští rádi by mládeži dali příležitost ku cvikům tělesným i obstarali by nářadí potřebné v místnosti vzdušné a pěkné, která tam již jest. Totéž platí i o Iowa City. Také sbor v Ely, Ia., dojistá záhy pro členství v N. J. S. rozhodne, co zatím v Minnesotě a ve Wisconsinu rovněž trochu zaagitovati by se mohlo.

— Víme, že leckde měli by naši samostatné sbory a družstva svobodomyšlných, ale práce a činnost rozbila se celkem o nečinnost, již vykořistili živlové všelici. Přiznati poctivě barvu jest u mnohých tichošlápků a lidiček stále o "snášenlivosti" hovořících příliš radikální, jinde opět pochopení organisace nebylo a tak živilům zpátečnickým vydána ta i ona česká osada na pospas. Proto těší nás jen, když čteme o našich již se činí jak následuje: "Česká Svobodná Obec v Chicagu vyzvala Sokol Chicigo, aby založil v České Kalifornii samostatné těleso toho druhu, jehož účelem by bylo starati se o rozkvet českého svobodomyšlného školství v naší osadě. Na toto vyzvání Svobodné Obce zvolil Sokol Chicigo dvoučlenný výbor, jemuž celou tuto záležitost na bedra vložil. Zmíněný výbor rozhodl se, aby za výše zmíněným účelem svolána byla hromadná schůze v neděli, dne 26. února o 2. hod. odpo. ve velké síni Sokola Chicigo. Do schůze zvali jsme všechny svobodomyšlné muže a ženy, jakož i všechny předsedy a tajemníky všech svobodomyšlných spolků, jak mužských tak i žen. Žádáme na nich, aby přiložili pomocné ruky ku práci společné. Za Sokol Chicigo Václav Roubal a F. Fívek, agitační výbor." Provolání nezůstalo bez výsledku, schůze zdařila se úplně. Jen více takých pokusů i jinde.

— Již jednou upozornili jsme, že ve cvičiřnách našich měly by být rozhodně vhodné příruční lékárny, o jichž použití cvičitel věděl by co nejvíce. Aby věděl, píšeme v listě tomto dotyčné články zdravotní i odborné o "Prvé pomoci" atd., seznamující naše hochy i s tělovědou, pokud v krátkém nástinu vůbec lze. Takováto lékárnička musí obsahovati veškeré léky, obvazy a pomůcky, jichž jest zapotřebí při nastalé nehodě, úrazu, onemocnění, mdlobě, křeči atd. Pravda, obsah lékárničky neslouží a nemůže k dalšímu léčení, jedná-li se o případ vážný, tu musí být povolán lékař ihned. Proto na žádost některých bratří stůjž zde obsah takové příruční lékárny, jakž snadno všude ve městě i menším poříditi se dá u každého dobrého lékárníka, jenž i potřebné lahvičky a skříňku vhodnou obstará. Obsah: Eter octový, épavek, octan hlinitý, karbolová voda, cognac, olej s vodou vápenou na spálení. Veškerá tato léčiva buď teč v lahvičkách se zabroušenou zátkou a vpálenými nápisy. Borová vaselina, nálepky natočené, náplast, jodoformová náplast, kaučuková náplast, bezpečné špendlíky, houba, miska, pinceta, nůžky, štětec, lžička, lapis, cukr, balíček Brunsové vaty, karbolové vaty, chloroželezité vaty, láhev gázu hydrofilového, láhev borového gázu, jodoformového gázu, kaliková obínadla, organtínová obínadla, Bilrotův batist, karbolové mýdlo, kartáček na ruce. Vše umístěno budiž v zavřené skříni pevné, kterou možno dle potřeby s místa na místo přenášeti. Návod ke každé příruční lékárně buď přiložen. Znovu naplnění neb doplnění obstarati lze hned a levně. Klíček měž cvičitel vždy po ruce.

— Na sjezd a k závodům Severo-Amerického Turneřského Svazu, jehož účastní se i turněři z Němce, a které odbývají se ve dnech 21. až 25. června t. r. v Indianapolis, pozvání jsou veškeré čelné organisace tělocvičné a také naši N. J. S. dostalo se lichotivého pozvání.

Věci české a slovanské.

— Dělnické tělocvičné jednoty v Čechách vydávají nyní svůj vlastní list pod názvem "Tělocvičný Ruch."

— Česká Obec Sokolská vypsalala cenu na stručné a věcné pojednání na téma "Proč cvičíme," jenž vydáno bude ve formě letáku k rozšíření do nejširších vrstev lidu.

— Ministerstvo vnitřních záležitostí v Bulharsku dalo v rozpočet letošního roku určité obnosy obecním a okresním radám na tělocvičny junáckých združení zemských i vybídlo je mimo to k zakládání hřišť a letních tělocvičen.

— Tělocvičný spolek "Sever" v Petrohradě, pořádal dne 5. února veřejné, jež pod dojmy událostí se sběhnuvších, dopadlo slušně. Na pořadu byla prostná, cvičení kůžely, na nářadí družstvo prvé, na vysokých bradlech a skupiny.

— O belgickém sletu Svazu tamních gymnastů zastoupeno bylo Sokolstvo české br. Muehlbachem z Paříže. Mezi různými uvítacími nápisy byl i pozdrav náš "Na zdar" vhodné umístěn. Slet odbýval se v červenci v Mons a zdařil se úplně.

— Sokolstvo české pozváno bylo též na druhý mezinárodní kongres pro tělesnou výchovu mládeže, jenž odbývá se letos od 28. srpna až do 1. září pod protektorátem krále belgického v Lutychu. Tamtéž odbývá se ve dnech 14. — 18. srpna sjezd tělocvičných jednot.

— Nedávné jubileum 40letého trvání "Amerického klubu dam" v Praze mělo do sebe cosi zvláště tklivého. Česká ženy k popudu nezapomenutel. Vojty Náprstka utvořily roku 1865 u Haňánek sdružení za účelem vzdělávání srdce a ducha ženy ve směru pokrokovém a svobodomyšlném. Otázka ženská u nás tedy našla ovšem že jen v těsném kroužku Náprstkovy společnosti pochopení již tehdejší. Bez nadsázky lze říci, že "Americký klub dam" byl své doby institucí, kterou jsme předstihli samé Němce o řadu let. Dík ovšem Vojtovi Náprstkovu, který své zdravé zkušenosti a nové idey o životě ze zámožské své pouti výtečně dovedl právě prostředkem žen a matek v domácnosti, v rodinu českého člověka propagovati. V historii české kultury a snah o duševní neovislost naší ženy "Americký klub dam" má své čestné místo zabezpečené. Nebylo by však spravedlivé nevzpomínati také v takové chvíli šlechetné choti Vojty Náprstka, paní Josefy, která byla manželce svému v snaze o povznesení ženy české nejhodnější pomocnicí a která na poli tom dodnes pracovati neustala. Pí. Josefě Náprstkové čest a vděčná paměť!

Sokolky.

— Víme, že sestry naše poměrně více čtou, nežli mnohý bratr, který třeba u nitru svém přesvědčen jest o důležitosti práce naší a listu našeho. Jak bylo by jen hezké, kdyby sokolky rovněž staraly se o rozšíření kruhu čtenářstva "Sokola Amerického," kdyby pečovaly hlavně i o to, aby dostalo se nám podpory veřejnosti, jež oznamuje a u níž kupujeme. Někdy stačí jedinké dobré slůvko a toho na prospěch věci naši mohly by sestry již někdy ztratit. Mimo to budou-li samy číst a ve sborech svých předčítat si navzájem různé ty práce v listě tomto, dojistá vzpomenu si nějakým tím řádkem na orgán svůj a pomohou.

— Hovoří se nyní o Svazu Sokolstva Amerického. Každý bratr se přípravné té práci těší. Což pak ale sokolky? Co ty tomu říkají, vždyť týká se věc celé organisace N. J. S. Rádi bychom od nich dostali zpráv. Víme, co žena jest s to vykonati, víme na kolik prospěly sbory a odbory sokolek těm kterým jednotám jednotlivě a tu stačí poukázati hlavně na ryze českou organisaci žen, jejíž dílo i sestrám našim mělo by býti vzorem. Miníme totiž J. Č. D. — Nejrozšířenější Jednota Českých Dam čítá v přítomné době celkem 13.128 údkyň. Úhrnné jmění jest \$156.356.19. Celkem čítá J. Č. D.

125 sborů. Od 1. ledna 1904 do 2. ledna 1905 přibyl jeden sbor a 228 údkyň a \$12.522.28 majetku. V tomto půlletí bylo přijmuto celkem 338 nových údkyň, zemřelo 35, čestně odstoupilo 37, odstupní list si vzalo 7 údkyň, vyloučeno pro neplacení 31, přijato s přestupní listinou 12, přijato s odstupní listinou 2, odmrštěno 7 údkyň. V tomto půlletí se vyplatilo podpory v nemoci od sborů v obnosu \$6.212.63, dobrovolná podpora \$813.51, na národní účely \$340.19, na školy \$425.32. Zdaliž při čtení těchto číslic nezdá se vám sestry, že i vy mohly by jste se přičinili, že mohly by jste značně přispěti k rozkvetu milé naší jednoty, účastníce se práce veškeré. — Některé odbory ostatně dosud váhají přidáním se k N. J. S. Proč to a nač?

Dorost.

— Závody žactva v bruslení na ledě a karneval uspořádány byly přičiněním evičitele br. J. Stíbra, v Clevelandu, O., za tuto zimu několikrát. U té příležitosti i ceny rozdány a mládež na čistém vzduchu se ušlechtilě bavila a za dozoru učitele svého dokázala, co se dá vše dobrého pro ni udělat, jen když se chce.

— Dne 18. t. m. pořádá T. J. S. Čech v Clevelandu, jako každého roku dětský karneval, kde dorost a žactvo navzájem se baví pod dohledem starších. Letos rozdáno bude šest cen nejlepším maskám. Nevíme, zdali pořádá se u večer neb odpoledne. My rozhodně jsme pro odpůdne i odporučujeme sborům, jež mládež na "Šibřinky" své a to dojistá právem nepouští, aby té drobtině udělaly radost po příkladu sboru Čech v sobotu, aneb neděli odpůdne a sice v místnostech, kde se nekouří a nepije.

— Tam, kde děti v továrnách pracují a v dolech dřítí musí, jak nešťastný musí být ten dorost, a proto napadlo minule biskupovi M. J. Hebanovi ve Scrantonu, Pa., v kázání jeho, že dorost a děti v továrnách, dílnách a na uhelných dolech měly by mít v neděli trochu těloeviku. Tihle páni páteři a kazatelové jsou moc velcí dobrodíní — lidu, jen co jest pravda. Šest dní namáhavá práce tělesná a sedmý den několik hodin těloeviku — to nazývají anglické časopisy lidumilným návrhem. Nebylo by lépe zapovědít dětskou práci v továrnách a na dolech a evičit soustavně a často.

— A ještě o těch besídkách nedělních, jež všude pro dorost náš bychom měli. Jsme rozhodně proto, aby poučování tu dělo se způsobem více zábavným a s ohledem na stáří jednotlivých chovanců, vedle náležitě samostatnosti v různých hrách a pod., jež snadno poskytnouti lze. Tím ovšem nemyslíme nikterak snad hru karet, hry mládeže o peníze, aneb nějaké hejskovské kousky. Zeptejte se jen evičitelů svých a ti již dojistá dovedou změnit zábavu vaši škodlivou, společnost nevhodnou v ušlechtilou, užitečnou a prospěšnou. Některé sbory naše mají potřebné místnosti, kde mládež baviti se může rozhovory, četbou, přednáškami, hrami vhodnými, společným besedováním, jež následuje společný zákusek, v létě zmrzlina a pod.

— Kouření cigaret jest na útlé tělo dorostu zabíjácem. Co platno bylo by vám evičiti tělo své, když na druhé straně by jste se otravovali zhoubnou cigaretou, obsahující jedovatý nikotin. Předně dostanete zánět hrtanu a průdušnic, co zatím prvý pokus zaplatíte dávením a jestli kouříte mnoho trpí srdce, ba i zrak, který otupí, co zatím mysl poklesá. Bremer tvrdí, že dítě kouřící v sedmi letech, stává se ve 14 alkoholíkem, v 25 morfinistou, v 30 pak vrhne se na kokain. Přidáte-li k tomu špatné druhy whiskey, jež obsahují v Americe jen samý fusl, abychom tak děli, přidáte-li nemrav zvláště na venkově na farmách českých rozřed'ování čistého alkoholu a učení se tomuto "pitívu" z mládí, pak nevíte se, že následky jsou někdy hrozné. A jak to vypadá, když mladík sotva dětským střevičkům odrostlý vytáhne leckde při "zábavě" aneb někde i na našem výletě z náprsní kapsy láhev kořaly a dává tomu druhému i jiným připít. Snad divíte se, proč právě v této rubrice o tom mluvíme, my již nejsme roz-

hodně sami zádnými temperencláři. Činíme tak k vašemu uvarování a poučení, jež snadno i na jiné přenéstí můžete a někdy již jen pouhou radou soudruhu prospějete.

— Besídka dítek v Sok. Slovanské Lípy. Během tohoto roku pořádal sbor "Sokol Slovanská Lípa" v Chicagu dvakrát besídku dětskou, která dle usnesení pořádati se bude každý měsíc pro veškeré žactvo, které cvičení navštěvuje. První dvě besídky v těchto měsících pořádané, navštíveny byly až 20 dítkami, z nichž některé přednášely básně, zpěvy a pod., takže zajímavý program dítky do nadšení uvedl. Cvičitel dorostu Frant. Klepal promluvil vždy několik upřímných slov, o dějinách národa českého, o Sokolství, o výchově, kterou dorost náš přisvojiti si musí. Při poslední besídce vzpomenu bylo též neohroženého bojovníka za svobodu lidu amerického, J. Washingtona. Jest jen na čase, aby si sokolské sbory naše všimaly více výchovy našeho dorostu, hledíce jej poučiti o věci, pro kterou jsme jej získali. Zakládání podobných besídek pro dorost náš jest ta jediná cesta, která ten zubožený stav mládeže naši může zlepšiti, a proto bylo by záhodno, aby sbory naše věci této věnovaly zvláštní pozornost.

VĚDA, UMĚNÍ A PRÁCE.

— Umělec a pianista v Chicagu zvláště oblíbený Bed. Holub přijal na se řízení orchestru v Biltmore, N. C., kamž se i odebral.

— Dr. J. C. Placák v Clevelandu, O., ustanoven byl výpomocným městským lučebníkem a přidělen do laboratoře v městském chudobinci.

— Richard Vilím, vedením otce svého Jos. Vilíma, žáka pražské konservatoře, tak na milý nástroj svůj, prvě housle se zdokonalil, že přijat byl do orchestru v Hot Springs, Ark., jako prvý houslista.

— Veliký odborný list "The Archives of Physiological Therapy" přináší v čísle březnovém pojednání o "Radiu v chirurgii," dle přednášky naší i s veškerými ilustracemi a pokusnými pracemi.

— Václav Jiskra, člen pittsburského orchestru vyniká, jakž kritika současná o něm píše na nástroj svůj basu a sice tak, že sola jeho koncertní budí obdiv nemalý. Týž jest žákem prof. Šimandla a rodák ze Žinkova u Nepomuk.

— Dr. Aleš Hrdlička, řídící antropologického departmentu v Národním museu ve Washingtoně nalézá se opět na cestě výzkumné a sice v Arizoně, za účelem prozkoumání zvyků a způsobu i žití domorodců, vedle lékařských a antropologických zkoumání vůbec.

— Al. Trnka po návratu svém z Čech dostal jako odho- vanec prof. Ševčíka a na mnohá odporučení místo učitele houslí na hudebním ústavu v Rochester, N. Y. Tamní listy chválí techniku Trnkovu a odborníci metodu Ševčíkovu doporučující, vzdávají umělci našemu zasloužený hold za hru jeho na housle v prvém jeho koncertu v ústavě pořádaném.

— V české odbočce veřejné knihovny v Chicagu v Plzni zařízení se čte a to dosti čte, tak že pro nové knihy, jež přičiněním "Stráže" zakoupeny byly darem správy Českého Národního Hřbitova dojistá připravena jest čilá poptávka. Vedle doplnění českého oddělení knihovny veřejné ve městě tento krok dojistá jest jen chvályhodný a našinecům v Chicagu dává dobré vysvědčení.

— Již v minulém čísle měli jsme příležitost poukázati na místech těchto na blahodárnou činnost ženského klubu "Snaha" v Chicagu a dnes milerádi uveřejňujeme těch pár slov upřímných "Českým ženám v Chicagu," jakž z klubu toho nás došla. Naši snahou jest zorganizovati a podporovati snahy a práci veškeru po lidovém vzdělání, starati se pečlivě o dorost náš a výchovu jeho tělesnou i mysl. Kdokoliv pak

podá ruky své z našich k dílu tomu obsáhlému a nápravě poměrů stávajících v tom žití našem českém, zvláště pak ženy naše nejvíce uschopnělé, když vzdělané a uvědomělé, ten nám jest jen vítán. Kéž mnohý zdar provází práci klubu, jehož předsdkou jest sestra Klára Klausová a tajemnicí Dr. Alice G. Masarykova.

— Psali jsme již o prosincovém čísle časopisu "Charities" v New Yorku i zmínili se o blahoplné práci těch našich lidí, již vládnouce dobře perem a angličtinou, dovedli nářtnouti mnohé z kruhů českých a slovanských vůbec pro list nadzminěný. Nejlepším a objektivním článkem bez odporu jest onen přítel našeho, novináře zkušeného a obratného "Slováci v Americe" z pera P. V. Rovnianka. Pak jsou tu statě: "Slované v Americe. — Chorvaté. — Dalmatinci. — Černohorci. — Bulhaři a Srbové. — České ženy v New Yorku. — Česká národní hymna "Kde domov můj" v překladu. — Slované a Maďaři a jiné národnosti v novém proudu přistěhovalectva. — Čechové v Chicagu. — Čeští farmáři ve Wisconsinu. — Slované v oblasti uhlodolů. — Účinky slovanského přistěhovalectví na průmysl. — Slované v uhlodolech v Illinois. — Litvíní v Americe. — O baltimorských Polácích. — Rusíní v Americe. — Duchoborci. — Domácnost a společenské poměry Slovanů" atd.

— Již několikrát na místech těchto jsme si řekli, že nás hned tak všeliká ta pochvala listů cizích, nechytne, ale když list německý naší "svornost" dává za příklad čtenářům svým, tož přece jen chtě nechtě pokrčíme rameny. My Čechové, a svorní! Stojí proto za to, abychom následující vyňali z "New Yorských Listů," ne snad k vůli té pochvalě, jako spíše k vůli tomu, abychom si vzali k srdci a byli opravdu a všude takými, jakž jiní si nás představují. Však slyšme co píše "Morgen Journal:" "Češi mají ústřední organizaci, "Českou Dobročinnou a Vzdělávací společnost," k níž náležejí téměř všechny české spolky ve městě, snášejí se svorně v pyšném stánku ústřední organizace, v české Národní Budově." Dále líčen je tu vznik Národní Budovy, její finanční stav a vyjmenování nynější členové říditelstva. Že se v české Národní Budově po domácku zařídily také četné německé spolky, může se zdáti na první pohled podivným, uváží-li se, že Němci a Čechové v Čechách se tak ostře potírají. Jisto je však, že v Národní Budově se Čechové a Němci dobře snášejí. A proč by také neměli? Jediným větším českým spolkem, jenž k ústřední organizaci více nenáleží, jest Těl. Jed. Sokol, která si ve vých. 71. ul. zbudovala svoji vlastní tělocvičnu, jež je velmi pěkně zařízena a řadí se k nejkrásnějším tělocvičnám ve městě."

— Pomalu, ale přece zdá se, že do oborů všech pronikáme. Tak projdete-li pozorně tuto skrovníčkovou rubriku za celý rok minulý, shledáte jen ku svému potěšení, že přece ten náš život český vykazuje tu i onde stránky aspoň trochu světelné, ba že od let minulých v podstatě se lišíme, jak inteligenci, tak mnohým úspěchem. A k těmto úspěchům řadíme zvláště každý lístek vavřínu, který dobyde si člověk náš, aneb sokolka. Z těch pak jest to tentokrát sokolka Julie Lierova, která dne 24. února vystoupila spolu s druhými chovanci dramatické školy jména jen zvučného "Stanhope Whateroft Dramatic School" v divadle Garrick, v New Yorku, v jednoaktovce "A Bachelor's wife," jako Žofie. Pokud nám bylo sděleno, sestra Lierova jeví nadání i vynikla nad jiné. Zjev její milý, gestikulace správná a přednes vhodný i náležitě vystižení a doufejme, že zajistí jí místo záhy mezi všemi těmi, kdož na trnitou sie, však uměleckou dali se dráhu. Známe její temperament, známe i snahy její po vyniknutí a bude nás jen těšiti, pakli naděje v ní kladené budou ku etí její, věhlasu a prospěchu jména českého. Jsou kluzká ta prkna, jež svět znamenají, však vedle našich Dvořáků a jiných, kéž i jméno Lier, jako hvězdy se zastkví. — Mnohý zdar, hodně energie a píce.

— "New Yorské Listy" nevěříce, že sebelidumilnější snahy na ochranu rakouských přistěhovačů se strany vlády

rakouské, by vzhledem na stávající poměry pomohly, praví mezi jiným: "Jak jsme se již zmínili, v New Yorku mešká tou dobou odborný rada Kaltenbrunn z rakouského ministerstva vnitra, jemuž svěřena byla úloha aby učinil jakési kroky za účelem zorganizování jakési podpůrné akce, jejíž účelem bylo by přistěhovalecům z Rakouska skýtat prvou pomoc a po případě dobrou radu jak vpraviti se do zdejších poměrů. Nemá-li tento úmysl rakouské vlády politického pozadí — pan Kaltenbrunn alespoň tvrdí, že jedná se tu pouze o akci lidumilnou — nelze míti proti němu žádných námitek. Hůře však má se to s jeho provedením. Pan Kaltenbrunn mešká v New Yorku již několik týdnů, a tu přišel k poznání, že bez spolupůsobení zde usazených bývalých příslušníků rakouských nedá se naprosto nic dělati. Jinými slovy: Rakouská vláda nemůže pro svoje vystěhovalece učiniti ničeho, jestliže neujmou se jich jejich krajané. Za takových okolností jest ale také nemožno, aby snad chtěla kontrolovati organizaci, jež za tím účelem byla by založena. Proto také dojde-li vůbec k nějaké akci v tom směru, akce ta musela by být řízena odtud a nikoliv z Vídně." K tomu doáváme, že společná akce Rakušanů i zde jest nemožnou, a bylo by mnohem lépe, kdyby na příklad živly slovanské tu uvědomily si povinnost postarati se sami o přistěhovalece a to tím způsobem, že zřídily by si společný dům přistěhovalecký, jehož správa však musela by se nalézati pod dozorem lidí opravdových a nikoli vyřídůchů bankovních, paroplavebních a jiných jednatelů, již z podniku by kořistiti chtěli. Slováci se o věc kdys zajímali a podle jejich vzoru snad mohli bychom i my.

TICHÉ VODY.

Román od Bohumila Havlasy. (Pokračování.)

IX.

Pomníku minulosti!

Nenáležíš v řadu těch, jichž jméno zahrnuje v sobě historii doby své, tvé jméno neznělo nikdy bouřlivě po luzích Čechie, zdi tvé nerodily velikány meče ani ducha. Příkopy tvé nepohlcovaly čty bratří, ani nerozpínaly zející náruč cizí laji vstříc; tys nedal základ k žití národa, k historii staletí jako Vyšehrad, s tvých hradeb nezavládla korouhev vítězná k žalu vrahů českých vlastí, jméno Hostýn bylo by pro tebe lichotivým, jako jméno Sion vyhaným, neb tys též nepochoval v sobě athlety husitských dob, athlety českého národa a světové svobody!

Mluvím to k tobě, Helfenburku, jenž jsi nebyl ani Vyšehradem, Zvíkovem, ani Hlubokou, Týnem Karlovým, Křivoklátém, ani Rabím a Sionem — jenž nebyl's ničím tím, čím ony všechny byly. Ty's nezřel feudálních králů, ač jsi náležel velmožům Rožmberským; pod tebou neprolita krev pohlavára slavného rodu jako pod knížecí Hlubokou; ty's neslychal jako Zvíkov královského pěvce českého, ježž sice pobuřoval hlas zvonu, ale ne hrdě chvástání cizozemce; — sladké šepty milostenek královských byly tobě cizí, cizejší než sten ubohého lidu a cizejší než ničivá libovůle šlechty. — Ty, Helfenburku, nepoznal jsi nábožné sebezapírání velikého krále, jenž největší byl v kořeni se znemravnělé kněžské říze; ty's neslyšel vášnivý hlas krále "lenivého," jenž čestnější byl ve své lenosti, než jiní ve své činnosti, krále, ježž nazývali vášnivcem, poněvadž hřímal hrozivě na malé tyrany lidu, na šlechtické výsadníky, poněvadž neklaněl se římské klerice a cizině. Ty's jej neslyšel, toho krále, jenž nebyl přes to vše králem lidu! A přišla doba vznešená, doba, ve kteréž národu českému bylo vdechnuto božství, a ty's hleděl na narození muže veleducha se sousedy svými, hradem Husou a Vosulí. Ty's byl i svědkem narození muže, jemuž so-tva pomněnku vrhlo do minulosti nevdečné človecenstvo.

onoho muže, jenž byl skvělým, v zátiší se lesknoucím me-
teorem slávy české. Přišel nadšený Hus, aby mohl přijíti
vznešený Chelčický! — Ty's nečinně pokořil se a neskrýval
nepřátely lidu českého jako velmožný Rabí. — Neozvalo se
tvé jméno důležité ani v době slavného, geniálního krále po-
ctivce, ani v době vládců, synů to bratrského národa.

Ty's stál klidně, i když ozývalo se částí Čechie volání:
"Živ bud' Ferdinand Habsburský!" jenž první otrásl český-
mi vlastmi, a stál's klidně, i když diktoval jeho následník
Ferdinand II. záhubu Čechů, a pohlížel's opět mrtvě na
hordy vražedných cizáků a tyranských pochopů Lamormai-
na, toho sluhu Říma.

Ty's slyšel od staletí sténání lidu, byl's svědkem dnů
jeho nadšení a velikosti, mdloby, pádu, smrtelné dřimoty,
procitnutí.

Tvé návrší nebylo ani Hostýnem ani Čerchovem, tvé
lesy ani Šumavou ani Českým lesem, když pomstěna množ-
stvíkrát ohrožená samobytnost české říše i svoboda národa,
kdež pomstěna zpupnost cizáctva. Ale i tvé okolí zrodilo
největší muže národa, velikány světa!

Ztratil's i velmože-pány, pány-krále i vladaře své a za-
šel's, zahynul's. —

Mlčel's vždy a byl jsi také umlčen . . . Ani rozhorlené
poručení, ani krůpěj krve neuzřely světa, když byl určen
tvůj pád. Naložili s tebou jako s otrokem, s tebou, jenž
snad jsi sám přechovával vladaře otročící okolní lid!

Po tobě! — —

A níže tvých omščených zřícenin vybuchl život. Ke smrti
uštvaný národ vstal, žije, života si dobývá. Přestane živo-
řiti, tvé zříceniny se toho dočkají! Čím byl tento národ,
tento lid — mrtvolou — tím budeš ty, Helfenburku, a na
tvých troskách vystaví lid okolní jeden z pomníků svobody
národa, a nejen té, nýbrž i jeden z pomníků svobody čisté
lidské! — Kéž jen ji pochopí, brzo, brzo! —

* * *

Tiše dřímá pustý hrad Helfenburg v jižních Čechách
spánek smrti. Na strmém se tří stran vrchu ve hlubokém
lese nalézá cestovatel jeho zříceniny. Za Leopolda byl na
rozkaz vládní i on opuštěn a vydán hře přírody v žertvu. —

Od vesnice a zámku D— jest přístup namáhavý, za to od
B— přijede pohodlně povoz až ku bráně. Hrad má posud
vysoké, dosti zachovalé hradby. Malá postranní branka
a velká brána, ovšem bez veřejí, vedou do vnitra. V před-
dvoří stojí hradní věž o samotě. Dále se vstupuje na hrad-
ní nádvoří a k bývalým zámeckým bytům. Přístup do po-
schoďí jest dnes již nemožný, před nemnoha ještě lety bylo
lze vystoupiti na hlavní věž a do sklepení, kteréž jsou dnes
již zasypány. Nádvoří, přehradí i jednotlivé zdi jsou po-
rostly keři a stromy. Rozkošné výletní místo jest to dnes.

Několik dní po událostech posledně vypravovaných
stály pod branami Helfenburku dvě ekvipáže. Zámečtí páni
učinili sem výlet.

Na nádvoří ve vysoké trávě ve stínu hradních zdí roz-
ložila se unavená společnost. Baron, baronka, Bohdana, mata
šlí pěšky, setník de Binelli, jenž přes všechno zákaz léka-
řův odhodlal se účastniti výletu, byl donucen jednohlasným
výrokem všech vézti se až ku bráně. Baron pohlížeje vzhůru
k bývalému obydlí hradních pánů pravil: "Želím zašlých
dob, ne snad proto, že bych je pokládal za krásné, zlaté doby,
jak se říkává, ale k vůli sobě. Je to egoismus. Přál bych si
žítí v rytířských stoletích; má povaha by se v nich potkala
s úspěchem."

"Souhlasím!" zvolala Bohdana. "Škoda těch krásných
dob! Jak by to bylo hezké, kdyby pan baron byl jedním
z královských neb rožmberských purkrabí, nebo kdyby docela
byl pánem zde. — Já na příklad, byla bych vaší nejponiže-
nější služebnicí, pane barone, náš Kareš vaším vězňákem.
Z dlouhé chvíle mohl byste mne někdy zapráhnouti do pluhu,
rozumí se, že by to mé bujně krvi neuškodilo, a ubohého Ka-

reše shoditi třeba s věže. Jak bychom byli blaženi!" vzdy-
chla zlomyslně.

"A považujete mne za tak ukrutného?"

"K smíchu, jako by moderní muži byli menšími tyrany.
Nezapřaháte nás též do pluhu forem a povinností, neshaz-
ujete nás přečasto s věží nadějí, snů a tak dále a tak
dále?"

"Slečna jest nebezpečná odpůrkyně, s ní nemožno se
hádat," pravil Binelli.

"Nemočným se promíjí," odtušila s laškovnou velkomy-
slností baronova milenka.

"Díky." —

Baronka vyhýbajíc se jako vždy rozmluvě, ve které se
účastnila Bohdana, hovořila tiše s Amatou-Valerií, která po-
hlížela na vše kolem sebe jako na novinku.

"Smím se vmísiti do vaší rozmluvy?" nachýlil se k nim
baron.

Baronka pohlédla na baronovu tvář, jež zůstávala i při
veselosti přísnou. "Víte, že vždy mluvívám vážně, barone,
a to by vás nudilo," odvětila.

"Kdož ví!"

"Prosím, strýče, nepochybuj aspoň tenkrát," podporo-
vala baronku Amata-Valeria, "neboť tetinka odpovídala na
mé otázky, a mé otázky nejsou takové, aby tě bavily!"

"Skromná jeptiška kavalíra!"

"Pravda, slečno Bohdano."

Baronka položila hlavu do stinného klínu mladé boro-
vice, baron si zapálil doutník, též Binelli.

"He, tito!" řekla s posuňkem Bohdana k jeptišce, když
byly obě povstaly a pooděšly několik kroků.

"Nuže?" usmála se mladá dívka.

"Zapomínají jsouce zapomínání, jeden, druhý i třetí.
A my, drahá jeptiško, postaráme se o ně. Víte, že jsem po-
řadatelkou výjezdu, mou tedy také úlohou jest, abych se
o pohostění výletníků starala. Také jsem nezapomněla."

"Aj, budeme pod širým nebem strojiti!"

"Ano, radujte se, mladá dívko, strojiti, vařiti jako před
dvanácti — ta dvanáctka se týče vás — nebo před osmnácti
— osmnáctka se rdí za mne — lety. Však nevím, zavděčím-li
se svou kuchyní hostům; ranní vítr mi šeptal cosi o chladu
a o čaji, jež vy i baron rádi pijete; vzala jsem tedy koření
duchaplých, čaj, a výrobek rozkošníků, samovar. Zákusky
a baronova lahůdka bordeaux doplní svačinu pod zelenou.
Pomozte mi hledati nějaký stánek hodný kuchyňského do-
brodřeje. Ho! ho!" zvolala námořnickým výkřikem a uká-
zala družce na vedlejší zdi. "Víte-liž, co ten jest, či lépe,
co to bývalo?"

"Očekávám, že mi to povíte."

"Zajisté. Jsou to bývalé stáje; vizte tam ten výklenek,
nořící se téměř v šeru zdi a v zelenou rostlinstva, tam jest
naše Palestina. Hahaha, drahá Amato! v bývalém stájním
přístěnku bude dnes pohost'ováno šlechtické panstvo Koenig-
sberské rodiny."

Obě doběhly na vykázané místo. Amata s rozkoší dí-
těte odhazovala něžnými prsty kameny ve výklenku, Boh-
dana hledala příhodné místo pro svou kuchyň. "Ctěné pan-
stvo!" zvolala, když byly hotovy, "dovoleno nabídnouti vám
venkovskou svačinu v helfenburských zříceninách?"

"Co říkáte, baronko?" tázal se Koenigsberg.

"Kdo pohostuje?"

"Slečna Bohdana, ma tante, a já uvádím!" smála se
jeptiška odpínajíc si pásku na hlavě a dlouhý závoj. Chtěla
se pozbaviti pouta hlavy stávajíc se na okamžik kněžkou do-
mácností. Hodila obě Bohdaně do klínu.

"Amato!" zvolala překvapena baronka Valga hledíc na
dívku. Páska pojící vlas a utajující jeho svůdnou hadovi-
tost i něžný lesk ponechala tomuto vlasu volnost. Kučeravé
závitky nakupily se v okamžiku nad bílým čelem dívky.

"Amato!" zvolal baron pozdvihnuv se a udiven zíral
na tuto hlavu, kterou náhle uvolněný a odkrytý vlas učinil
dokonale krásnou.

"Oh, kněžko vnady," zvolal setník de Binelli, upustiv
doutník a vztýčiv se v posici pokleknutí. Baronka, Bohdana

i baron pohlédli na muže, jenž takto vykřikl, a Binelli násilně stáhl tvář ke komickému výrazu. Však hled plný něhy, plný touhy marně namáhal se utajiti, hled, jenž objímal, pronikal i trávil mladou jeptišku, která jako družička pohlížela na tvář mladého muže. Druzí odvrátili pozornost od Binelliho. Tvář velebné sestry Amaty-Valerie plála poprvé snad vřelým ruměncem, mladá dívka seznala dojem, jež u všech způsobila.

“Má drahá, jak krásná jste!” šeptala jí Bohdana. “Vyprosím si později na vás polibek za onoho mužů, kteří by se do vás zamilovali, aneb za onoho mladíka, jež jste nemilostně ranila.”

Amata-Valeria odskočila od šeptajících. “Jest přijat náš návrh?” zvolala.

“Přijat! přijat!” zvolali všichni, i sama Bohdana. Nikdo neprojevil slova o dojmu posledního okamžiku, toliko baronka pravila: “Dobře činíš, mé dítě, že si děláš pohodlí. Mezi námi netřeba odznaku, víme, co jsi a čím jsme tvému stavu povinni.”

“Naše neť se patrně zotavuje,” pravil na to baron.

“Dnes o tom nepochybují, ať ještě včera bych byla tvrdila opak toho,” zněla odpověď barončina. “A kdy vy se zotavíte?” obrátila se k Binellimu.

“Jsem již zdrav, milostivá paní,” odtušil on, pohlížeje jaře kolem sebe.

“Ivane, Ivane! přines náčiní!” volala mezi tím baronova milenka se zdí. A po chvíli dodala: “Nebo ne, napřed přines zásoby.” A opět: “Bastienne! Bastienne! vodu, vodu!” A opět zněl Amatin altový zvonivý hlas: “Pravím vám, že čaj uvařím sama. Mějte slitováním!”

Setník Binelli kvapil co nejspěšněji k předhradí, aby předešel Ivana nebo Bastienu. Marně volal baron: “Chraň se, Binelli!” U brány odňal týž Ivanovi tlumok s kuchyní Bohdaninou a přinesl jej dámám. Za chvíli ozvalo se se zábradlí: “Vodu, vodu!”

Na volání Bohdany zněla odpověď Amatina: “Sama ji přinesu, dejte mi nádobu!”

“Nevíte, kdc je studánka?”

“Dovedu sestřenku; dovolíte, velebná Amato?”

“Tedy.”

“Toť Binelli ji doprovází,” řekla protáhlym hlasem Valga z Koenigsberku.

“Proč tak pravíte?”

“Bojím se odpověděti vám.”

“Bojíte se mne?”

“Nikoli, chávám se, abych svou odpověď neslyšela. — Ostatně, barone, myšlénce té nepatří ani uzříti božího světla.”

Baron usedl a pohlédli na choť. Liknavost, v jakou se ukolébával, zmizela na okamžik. “Proč mluvíte vždy lehkovážně o mém sestřenci, Valgo?” tázal se.

“Proto že se snažím, abych vždy mluvila o lidech dle jejich povahy.”

“A jak o mně mluvíte?” vyhrnul baron ret upíraje černé přísné oko na dámu.

“Vy jste neměl nikdy příčiny stěžovati si na nedostačnou úctu s mé strany,” odvětila hrdě.

“Odpusťte.” Dovolil si vzít její ruku a vésti ji k rtům. V době pohybu ruky mluvil: “Vy tedy nemilujete Binelliho?”

“Jaká to otázka!”

“Odpusťte, vy mu nepřejete?” přindal ruku choti své až na milimetr k ústům.

“Proč bych mu nepřála, když ho lituji?”

Baron zaponněl ruku v předešlé poloze. “Litujete?”

“Jsou lidé, jež nemůžeme nenávidět, i když jimi pohrdáme; jsou lidé, jež litujeme, poněvadž jsou příliš malí, aby vzbudili v nás vřelejší pocit.”

“A mezi které náležím já?” tázal se skoro zvědavě, pohlížeje na kulatou ruku barončinu.

“Mezi ty, jimž jsme odpustili, a jež etíme nemilujeme jich už.”

“O ne nadarmo nazvali vás velevzdělanou, a ne nadarmo nazval jsem vás již před lety šlechtinou.” Políbil

kvapně ruku její a vložil ji zpět do klínu dámy. “A já se domýšlel, že budete toho setníka milovat jako on vás, že budete šťastna, když ne mou etností, aspoň svou volností, které jsem vám chtěl popřáti, byť i choulostiv, v nejvyšší míře.”

Na tváři baronky přešel bleskem pohrdavý úsměv. “Mýlil jste se! Za prvé mne setník Binelli nikdy nemiloval mimo snad několik hodin mladického poblouzení; on mne nemiluje, leda by chtěl lhát: cit lásky. Za druhé i kdybych já jej byla milovala, nikdy bych nebyla přijala lásku jeho z ruky vaší, barone! Jsem příliš hrda, jako vy barone, a chovám ješitnost, kteréž vy pohřešujete, a která mne činí někdy násilně etnostnou. Slovem, měla bych dosti hrdoosti odmítnouti lásku vámi dovolenou a poskytnutou, jako bych nepozbývala hrdoosti a síly milovati i proti vaší vůli, když jste byl pozbyl práva na mne.”

V té době navrázel se postranní brankou s Amatou-Valerií Binelli, jenž byl seběhl s hradního vrchu do příkopu v nejjprudším běhu.

“Šetřte se!” volala na něj starostlivě Amata.

“Záleží vám na mne?” obrátil se v polou vrchu se zářící tváří.

“Vždyť jste členem rodiny!”

“O!” zamručel nevrle a kvapil nesa koněvku křišťálovou ke studánce. Po chvíli ho dostihla. Sehnula se a nabrala zprvu do sklenice zkoušejte, zda jest voda čista. Něžné prsty dívčiny ponořily se v křišťálovou hladinu ve sklenici a rosa zůstávši na nich, třeptala se jako dýmáky v záři sluneční. —

“Dejte mi pít!” zvolal setník, pohleuje žádostivě potřísněné růžové prsty.

“Jste uhřat, teče s vás proudem pot.”

“Pít! pít!” šeptal, zájkuje se vášnivou bouří v nitru. Nabrala a podala mu. Vypil jedním lokem ledovou vodu a upíraje sálající zraky na dívku přitáhl její ruku ke rtům a násilně pustil pak ruku tu ze své. “Zdá se mi, že voda ta jest posvěcena vaší rukou,” pravil temně.

“Nemám vznešenost posvěcení,” odtušila skoro malomyslně zpomenuvši na cosi a kvapně vody nabrala, načež kráčela k brance.

Tentokráte se setník dvakrát musil zastavit, než vyšel ke bráně. Bolestí zařal zuby.

“Vy trpíte, zbledl jste!” vzkřikla, pozorujíc jej podruhé. —

“Rána — ale již je dobře.” Vyběhl.

Voda se za několik minut vařila. Setník byl opět u barona. “Mé poranění se mi hlásilo,” pravil.

“Může zastupovat u vás hlas svědomí,” řekla chladně baronka.

(Pokračování.)

Z VLASTI NAŠÍ STARÉ.

V Semilech, 19. února, 1905.

Nepsala jsem již dlouho a tu mně vyburcoval, abych tak děla, znovu ten milý list Váš, jenž pravidelně dochází. Činností Vaší mnohý zdar, dívíme se jí a radujeme se tu z ní. Směr Váš na vzdělání vrstev lidu nejširších a povzbuzující jen ku společení a bratrství se nám zamlouvá. U Váš ovšem k tomu českému rozvoji dojísta nejpříznivější jsou podmínky, než zde ve vlasti a okolnost co zejména konají sbory sokolské padá tím více na váhu. Vykonali jste práce mnoho, však dosti dobrého není nikdy. Proto v před a zase v před!

Jak viděti i sestry naše po boku bratří svých se činí a tu nám zprávy o společném vystoupení v Chicagu v Colliseum, jakž jsi psal v posledním “Sokolu” se i my tu těšíme, dobře věduce, že bude to průkaz práce nejlepší. Tu o Americe panují mnohdy náhledy všeliké, ba i o Sokolstvu americkém píše mnohý, jenž náhodou byl také na výstavě v St. Louis, jakoby bylo nám cizé a ono přec zdá se, že tomu právě naopak, když uvážíme poměry a okolnosti veskeré vedle toho,

co již vykonáno. Vždyť i u nás a jsme doma, schází v Sokolství trochu více bratří, již by s opravdovým nadšením pracovali, kteří by více bratry spojovali, a nikoliv chápali se každé příležitosti ku sporu a roztržce, tu i onde ji podněcující. Ovšem jsou u nás řady činovníků mnohých, jako ku příkladu byl náš nezapomenutelný bratr Jand'ourek v Župě naší, ale v době poslední i mnohý jiný odešel, kdežto jiní již nastoupiti by měli v šik, na přetížení práce stěžují, záhy se nás vzdalují. A to žel platí hlavně o inteligenci, ten dělník dobrý a chudý, ten nejděle setrvá a v pokrokových snahách nejlépe dnes si u nás vede. Ale co jest i nejlepší vojsko bez vůdce?

V některých těch místech našeho Podkrkonoší, kde v českých menšinách převládá samostatné živnostnictvo, intelligence, tedy střední třída, jsou poměry smutné, v rolnictvu mnoho kutění nenajdeš a jen to odvislé dělnictvo zasahá v ten podezřelý namnoze klid a hnilobu. A podle toho jest i ve mnohých sborech, kde i evičení upadá. Přebíhají do tábora nepřátelského jakoby již i někde bylo modou a tak jsme leckde vzdor práci ochranné tam, kde jsme byli před lety.

Snad jest u Vás lépe? Nerada bych, abyste však mysleli, že snad jest tak všude. Mluvím tu o Podkrkonoší, kde ještě tolik práce nás čeká, tolik vykonati se musí. Podle mého vykonal by se tu dobrý kus poslání, kdyby rozšiřovaly se časopisy naše sokolské. Jest jich pěkná řada a z těch ovšem i mnoho, které nepronikly dosud v ty malé domky těch chudších, tkalečův zejména, kde prospěly by více, nežli mnohý tak zvaný list politický a jiné s klerikálním rouchem, jímž stranictví jde nade vše. A v tento proud jak rády by strhly Sokolstvo, že pak se nedá, tu každé použije se příležitosti k hanobení veliké naší jednoty i celé věci naší, ba došlo i tak daleko, že i ty snahy velikánů našich nejlepší se zlehčují a posuzují a evičení se výhost dá před kartami a politikou za stolem, podle "rad" tak mnohých "opravářů." Však dosti o tom. Vřelý pozdrav všem Vám a upřímně Na zdar.

K. K.

DOPISY.

Abie, Neb., 14. února 1905.

Povinnost dopisovatele v tomto roce uložena mně, ale je dosti obtížná, jelikož není látky, která by mohla náš sbor povýšit nad jiné, aneb uvést na roveň.

Cvičící četa spala bezmála celý minulý rok, doufám však, že snad se v tomto roce probudí. Bratři, kam to spějeme? Nemáme dosti síly a dosti vůle, abychom něco podnikli? Nemáme tady dosti mlaďochů, kteří by se dali získat jen tím již, kdyby sbor odbýval pravidelně schůze? Doufám, že vše máme po ruce, jen s chutí do práce a zdar nás nemine. Či máme to krásné pole nechat zarůstat plevelem a nikdy ho neobdělávat? Zajisté, že řekne každý z vás, že chyb, kterých jsme se dopustili v roce minulém, v následek by míti mohlo, že by dlouho netrvalo, aby kdys tak úrodné pole bylo zase zničeno. Na štěstí, bratři, nikdy není pozdě, jest lepší někdy, nežli nikdy, a proto každý dbej, aby se sbor zveleboval, nejen hmotně, nýbrž skutkem a prací, již jedině se doděláme úspěchu.

Činovníci v tomto roce byli zvoleni následující: Starosta Fr. Marušák, náměstek, Jos. Donát, tajemník, Jan Vávra, účetník, Emil Hurt, pokladník, Jiří Mašek, praporečník, Jos. Mašek, náčelník, Emil Hurt, výbor majetku, Jos. Marušák, Václav Koskan, Jan Nigrin, dopisovatel do "S. A." Wm. Johannes. Na zdar!

Wm. Johannes.

St. Louis, Mo., 22. února 1905.

Jen v zdravém těle sídlí zdravá mysl. Totot jest heslo, na kterém celá činnost tělocvičných jednot spočívá, a jemuž valná část našich členů dosud neporozuměla aneb rozuměla nehece. Chceme-li tedy míti zdravou mysl, musíme míti zdravé tělo, a chceme-li míti zdravé tělo, musíme ho náležiti

tým evičením tužiti, k čemuž se nejlépe hodí náš soustavný tělocvik. Pravdu tohoto netřeba dlouhými důkazy odůvodňovati, o tom již napsány knihy a každý sokol může se přesvědčit sám. Avšak dokud naši členové budou bloudit tou chybnou myšlénkou, že zadosti učinili své sokolské povinnosti, když s ochotou zastávají nějaký ten úřad, neb výbor, aneb cokoli mimo evičení, potud budou evičírny naše prázdné, prachem naplněné, a proto tací bratři nejsou skuteční sokolové, nýbrž jen sokolové dle jména. První povinností každého sokola jest, navštěvovati evičení, aspoň pořadové, když ne jinak, a pak teprv může účinkovat v rozličných odborech dle libosti a žádný mu nebude závidět, vždyť my evičící bychom též rádi zpívali nebo hráli divadla, kdyby nám čas k tomu dovoloval. Cvičení pořadová nejsou nic jiného nežli evičení prostná, neboli pohyby paží, trupu a nohou, na místě neb v pochodů každému snadná aniž třeba zvláštního kroje, neb střeveců, nýbrž jen trochu dobré vůle. Cvičení prostná trvají pouze půl hodiny, proto, přijdete-li v půl deváté, jste v devět hodin hotovi, a pak si můžete směle zapívat, a já vám za to ručím, že i ten zpěv pak půjde s větší chutí a láskou nežli dříve. Nuž k dílu tedy!

Nedávno založený sbor v Edwardsville, Ill., ve který jsme kladli velké naděje, pomalu dokonává, i nezbyvá již mnoho, aby se rozpadl. Nevím příčiny, proč se tak má stát, jelikož tamnější bratři měli všechny výhody na své straně, neboť měli k volnému používání dobře zařízenou tělocvičnu německých turnerů a náš výbor župní jim vysílal schopné cvičitele.

Za to ale nový sbor v East St. Louis, Ill., se snaží, aby nám vynahradil to, co jsme v Edwardsville ztratili. Až jest jich pouze 14, jsou všichni dobří hoši, na které se můžeme spolehnouti, a jejich náčelník pravidelně chodí evičit k nám, aby se úplně seznámil s povinnostmi svými. Těm je ovšem hůře, neboť nemají žádné místnosti, kde by mohli evičit, avšak jak se z posledních zpráv dovídám, chce sokol Dvořák již v krátkém čase místnost jim postavit. 4. března budou již pořádat maskarní ples, i kojíme se nadějí, že co nevidět prapor N. J. S. bude mít o jednu hvězdičku více. Na zdar!

Jest mým potěšením oznámiti, že prostřednictvím Župy střední budou se opět pořádat společná evičení našeho sboru a bratrského sboru Mount Pleasant, která se tak as před rokem osvědčila. Též přednáškový výbor má něco za lubem.

V odpověď na dopis sokola Hrbka v posledním čísle listu našeho jest mi dlužno podotknouti, že náš sbor se nic neobyčejného neopovážil, nýbrž že pouze přijal zprávu výboru tak, jak byla podána. Výbor stál na tom a stojí dosud, že neoslavoval pouze místní sbor, nýbrž celou Jednotu ve Spojených Státech a s tímto uvědoměním pilně pracoval. Že "český den" se nesetkal s finančním úspěchem tak, jak se očekávalo, není vinou naší, nýbrž zdejších společenských poměrů českých. My věděli již předem, že z "českého dne" mnoho nebude finančně, avšak těšili jsme se nadějí, že Sokolstvo nás vytrhne morálně, ale i zde byli jsme sklamáni úplně. Telegram Výkonného Výboru "Bud' ve Stadium, anebo nic" byl toho příčinou. Ostatně sbor náš dosud neřekl, že onen účet platit nebude a nechce a pokud tak nečiní, nemá žádný práva nám něčeho vyčítat. Že železniční vozy dráhy Wabash nebyly skvostné, není vinou naší, nýbrž společnosti samé, nám se jednalo pouze o to, abychom mohli jeti společně, a jelikož pouliční káry nebyly k dostání za žádnou cenu, musili jsme se podrobiti osudu. Ubytování 400 závodníků není tak lehké, jak se na první pohled zdá; proto, jestliže někteří nebyli obslouženi tak, jak se patřilo, tož se musí odpustit, vždyť naši závodníci byli rádi, že mohli spáti na zemi, při podobné slavnosti v českém Chicagu. Trochu té námahy a nepříjemnosti u takých příležitostech jest všude.

Dne 12. února naše ochotnické družstvo pořádalo divadlo "Strakonický dudák" při slušné návštěvě, ač venku teplo měř klesl několik stupňů pod nulu, důkaz to, jak velké přízní náš sbor se těší.

Druhý den na to po pravidelné schůzi oslavovali jsme

40leté založení našeho sboru slavnostním večírkem. Vzdr špatnému počasí dostavilo se mnoho členů, též bratrské jednoty Mount Pleasant, East St. Louis a Sokolky, byly náležitě zastoupeny.

Slavnostním řečníkem byl sok. Tesař, který poukázav na významnou upomínku založení prvního sboru sokolského v této zemi, zakončil s přáním, aby dnešní jednota pokračovala dále za cíly vytknutými. Sokol V. K. Tříska přečetl z "Památníku" dějiny našeho sboru za prvních deset let a sokol F. J. Holman věnoval několik slov uznání "Sokolu Americkému", jako nejlepšímu českému měsíčníku v této zemi. Několik srdečných slov promluví dále sokolové: Fr. Široký za sbor Mt. Pleasant a J. Dvořák za sbor v East St. Louis. Mezi jednotlivými čísly přednesla naše 16-členná "plechová" kapela několik skladeb. Ač zábava byla pěkná, nebyla takovou přec, jakou jsme právem očekávali, počítajíce ještě na větší zájem.

Dne 23. dubna oslavíme tuto událost velkým veřejným cvičením, k čemuž budou vyzváni též i naši němečtí a švýcarské sousedé. Bratři sokolové, nenechte se déle pobízet a přijďte do cvičení, neboť tím nejlépe veřejnosti dokážeme pro jednu a pro vždy, že činíme to, co hlásáme, pro nás i pro ně, pro sebe a pro lid. Na zdar! Fr. Vách.

So. Omaha, 25. února 1905.

Ve výroční naší schůzi hodili mi na krk bráchravé úřad dopisovatele a poněvač povinnosti dle sil svých dostáti mým, přicházím také s troškou.

Na prvním místě zmíniti se musím o našem veřejném cvičení (prvém to v našem vlastním stánku), pořádaném o novém roce. Jedno staré české přísloví praví: Co prý člověk dělá na nový rok, to dělá celý rok, a proto jsme položili cvičení na den ten, abychom měli cvičírnu plnou též po celý rok, a jak se mi zdá, začíná se přísloví osvědčovat.

Naše novoroční veřejné vydařilo se s prospěchem, jak mravním, tak i hmotným. Cvičení započalo o třetí hodině odpoledne prostným cvičením sokolek sboru Libuše v počtu dvanáct. Členové cvičili na bradlech, hrazdě a koni na děl. Žačky do 14 let, v počtu 12, vedením mé maličkosti, měly dvě prostná, cvičení na kůň na šíř a skok vysoký. Žáci do 14 let, v počtu 24, vedením sok. Vaňkátá, cvičily na koni na šíř a skok vysoký. Toť se rozumí, že čísla byla náležitě sestavena a vše šlo, jako když tiskne. Tentokrát všechny výkony byly lehounké a dle toho též dopadly v provedení. Nebylo u diváků žádného vstávání vlasů na hlavě, a že se celé tři hodiny trvajících cvičení líbilo, nasvědčoval častý potlesk. U večer pak byla zábava.

Bylo to nejzdařilejší veřejné cvičení ze všech sborem dosud pořádaných a přináší nám již také trochu ovoce. Už ne cvičíme tři nebo půl čtvrtého, nýbrž máme průměrně mezi 24 a 30 velkých cvičenců. Ne, aby si snad někdo myslel, že ti cvičenci sestávají ze samých členů, to ne! Aspoň 70 procenty našich členů nehne zhola nic. Mnohý z našich hochů si myslí, že si zvolil náčelníka proto, aby si měl z koho tropit šašky, a aby ho náčelník poslouchal. Pakli náčelník mu dá na srozuměnou, že s posloucháním to musí ve cvičení jít obráceně, je zle a truceje se. Tak tedy cvičících členů nepřibývá, aby cvičírna byla přeplněna, ale za to přibývá nečlenů, a ti vědí dobře, že poslouchati se musí a jsou spokojeni.

Dne 4. března pořádati bude sbor "Šibřinky", kterých dle všech známek se nám též vydaří.

Se sokolským na zdar všem bratřím! Jos. Štěrba.

St. Louis, dne 26. února 1905.

Jsem nově zvolenou dopisovatelkou do "Sokola Amerického" a považuji za svou povinnost zmíniti se o činnosti sboru našeho.

Mám za to, že činnost ta jest uspokojivá v tomto novém roce, neboť sokolky naše jsou dosti čilé i uznávají, že přece

jen ten tělocvik jim není na škodu. Návštěva cvičenek jest obstojná, avšak přece bylo by záhodno, aby se ještě více sestry tělocviku účastnily, tak abychom dosáhly ještě většího počtu. Škoda, že některé naše sestry se tělocviku vyhýbají a raději jiným způsobem promarní ten večer. Doufám, že si též rozmyslíte, milé sestry, a že i vám stane se tělocvik prvním našim účelem, a že též cvičení navštěvovati budete. Čím nás bude více v cvičírnu, tím nám bude veseleji a činnost naše půjde k duhu všem. Mám za to, že by i naše vdané sestry, kterým okolnosti dovolují, se měly cvičení též účastnit, tak by těm mladším sestrám se staly příkladem. Vždyť i vám snad cvičení na škodu nebude! Naším účelem jest tělocvik. Sestry, jež cvičení navštěvují, nyní cvičí pilně a tu doufám, že by se i vám mezi námi zalíbilo. Cvičím sama od mého nejtěplejšího mládí a vždy jsem v cvičení našla svoji nejlepší zábavu a poznávám, že mně to bylo jen ku prospěchu. A ty sestry, jež cvičení delší čas navštěvují, uznaly asi totéž.

Dne 23. dubna sbor Sokol pořádá slavnost na oslavu čtyřicetiletého trvání, spojenou s veřejným cvičením a mým přáním by bylo, aby sestry počtem svým dokázaly svoji sílu při onom cvičení, kteréhož se též účastníme.

Co se týče našeho pěveckého odboru, jest vidět, že jeho činnost jaksi ochábla. Co příčinou toho, nemožu si vysvětliti. Však bylo by škodou, kdyby tato jedna dobrá ratolest sboru našeho zaniknouti měla, a proto, sestry, nelíbí-li se vám snad něco, řekněte to přímo ve schůzi naší. Víím, že sestry dříve rády zpívaly, a proto nebylo by správné, abychom nechaly zpěv najednou padnouti. Přiznávám se, že ráda čítám "Sokola Amerického", a myslím, že by to bylo ku prospěchu našim sestrám, aby jej více četly, poněvač tam najdou dosti poučné látky. A kdyby více našich sester do "Sokola" psalo, stal by se list pro nás ještě zajímavějším, vedle nové rubriky, již pořadatelstvo zavedlo.

Dále musím vysloviti podiv svůj, proč sbory sokolek, které dosud k Nár. Jed. nepatří, se též nepřihlásí. Co jest toho příčinou? Mám za to, že i naší povinností jest tak pracovati jako naši bratři sokolové, a proto jen žádoueno by bylo, aby sestry, které dosud k Nár. Jed. Sokolské nepatří, podaly nám pravice své, aby nápomocny byly nám ve všech snahách našich.

Jest to můj první dopis a tu žádám, zdali jsem vše správně nevystihla tak, jak by bylo žádoueno, za prominutí. Snad později budu moci napsati více. Na zdar! Marie Tesařova.

St. Louis, Mo., 27. února 1905.

Myslel jsem, že nebudu mít zcela žádné látky ku dopisu, ale ono přece něco se nastřádá. Předně musím oznámiti, že náčelník náš sok. Al. Stárek cvičil naše děti skorem dva měsíce a nyní nám jej pilné období v jeho zaměstnání zase odňalo, takže jsme se oetli zase na holičkách.

Bylo již ve schůzích mnoho rokováno a rozumováno, až do nekonečna, avšak k cíli kýženému přijíti nemůžeme. Žádný cvičitel onu práci zdarma aneb za malý plat konat nemůže a také nechce. Mnohý si snad myslí, vždyť mají již svou a také pěknou tělocvičnu! To jest, bratři, vlastně snad ta chyba, že zdroj slabých našich příjmů nestačuje. Avšak kdybychom nájenné platit musili, bylo by to mnohem hůře. O tom máme příkladů dosti. Namítne též snad někdo, že sbor vydrží nečleny českou svobodomyšlnou školu, — ta však jest podporována jednotou Táboritů, Roháč z Dubé, a dámským tělocvičným sborem Slavie, jimž jsme jen díkem zavázáni. A ostatně kdyby škola ona měla přestat, pak nebudeme plnit přikázání jedno ani druhé.

Nechci však, aby se stalo zase nějaké nedorozumění, aneb aby mě milý sbor stavěn byl do špatného světla. To nikoliv. Jsme volni platit jakoukoli přiměřenou částku cvičiteli za vykonané služby. Ba, naši se již ohlíží třeba po Němci, když nemůžeme Čecha dostat, jen aby děti alespoň jednou týdně cvičily. Posudek o tom nechť si učiní každý

sám. Mně však tak maně napadl výrok br. Jahody z New Yorku, který nám mezi jiným pravil, když s námi zde na závoděch v loni dlel: "Kdyby se někdy stalo, že bych někdy musil neb chtěl přestat cvičit, tak jest již 10 až 12 bratří u mého sboru tak náležitě vycvičeno, že jedenkaždý může mé místo zaujmouti!" Toť, bratři, závidění hodné. A nyní s tím pravým ven: Což kdyby se některému z těch přebytečných cvičitelů onen velkoměstský život znechutil, aneb, že by některý neměl to, po čem toužil, nemohl by najít domov mezi námi? Vždyť mnoho bratří naše poměry dosti dobře poznalo i stálo by to za to, kdyby se tak nějak povedlo.

Dále jest mě oznámiti, že sbor pořádal jednu zábavu. Účastenství bylo chabé. Při té příležitosti byl vydražen šicí stroj, na který poslední "hodil" sokol Jan Novotný \$25.00. Podotknouti sluší, že stroj onen byl zakoupen sborem pro věcnou výstavu, pořádanou minulého léta a vyhrán sokolským sborem Chicago, který jej sboru zpět daroval. Přijměte, bratři od sboru Chicago, vřelý dík! Na zdar! Dámský odbor Sokola Slavie pořádal dvě zábavy, které se jim obě skvěle vydařily. Z výtěžku nám zaplatily účet za zavedení elektrického osvětlení. Na zdar, milé sestry!

V měsíci březnu má se konat u nás župní přednáška a společné cvičení s Těl. Jed. Sok. St. Louis. Den není ještě určen. Na zdar!

Jos. Černý.

Cedar Rapids, Ia., 28. února 1905.

Jednota Tyrš Cedar Rapids Sokol zvolila na rok 1905 následující činovníky: Jos. Halq, starosta; V. Janda, náměstek; B. O. Jandera, tajemník; F. Dostal, účetník; J. J. Hrbek, pokladník; F. Filip, náčelník; Fr. Hradecký, dopisovatel. Na zdar!

B. O. Jandera.

Omaha, Nebr., dne 1. března 1905.

Doufám, že mi popřejete místa v našem sokolském orgánu. Především musím oznámiti činovníky, kteří byli zvoleni ve výroční schůzi na rok 1905. Starostou znovuzvolen sok. R. Havelka, náměstkem sok. V. Šnajdr, tajemník sok. R. Fibinger; účetník sok. A. Suchý; pokladník sok. J. Koláčný; výbor zábavní sok. J. Mík, V. Šnajdr, O. Jelen, J. Mathausser a Ant. Křeček. Výbor majetku na 3 roky sok. V. Povondra; knihovník sok. Jos. Skalák; výbor hřbitovní sok. V. Tauchen; školní výbor: sok. R. Fibinger a J. Koláčný; praporečníci sok. Kar. Pýcha a Fr. Křeček; dopisovatel do Sok. Amer. sok. E. Pakeš. Po volbě se pokračovalo ve schůzi, která se protáhla dlouho přes půlnoc. Bylo by žádoueno, aby schůze byly zahájeny vždy určitě v 8 hodin tak, aby se předešlo zbytečnému mnohdy protahování. Zdejší sbor čítá přes 145 členů, vesměs samé mladší síly, a ty dosti se činí. Ve cvičirné panuje ruch dobrý, ač mohl by být lepší. Též i náš pěvecký odbor se připravuje na velký koncert asi v polovici května t. r. Bylo by žádoueno, aby všichni členové, kteří k odboru tomuto se hlásí, chodili správně do cvičení každý týden, tak aby jsme si neuřízli ostudy u obecnstva. Také bych navrhoval, aby členové sboru zdejšího, již se trochu zajímají o zpěv, se v největším počtu přihlásili. Toto platí i pro sestry sokolky. Zdejší sbor pořádal ve své síni maškarní ples, který se vydařil znamenitě. — Končím svůj dopis, abych nebral místa jiným dopisovatelům.

Na zdar!

E. Pakeš.

New York, dne 1. března 1905.

Jako znovu zvolená dopisovatelka do "Sokola Amerického" pokládám za svoji povinnost, podati zprávu o činnosti našeho sboru. Byla bych velmi ráda viděla, kdyby jiná sestra vzala si úkol dopisovatelky, aneb aspoň některý z mých úřadů jiných, ale sestry, jako by se byly proti mně umluvily, nechtěla žádná se nechati na mé místo zvoliti, tak mně nic jiného nezbyvalo, nežli nechati vše při starém. Jedinou útěchou však jest mi, že nejsem ojedinelá, že vedle mě jest řada jiných, které stůňou na tutéž nemoc, jako já — to

tiž že jsou těmi spolkovými pracemi přetíženy, unaveny — rády by se jich aspoň na čas zbavily, trochu si odpočinuly, když ale přijde k volbě, tu nemůžeme na jejich místa jiné zvoliti a tak ostane vše vždy při starém a v těchže kolejkách.

Zvolené činovnice pro tento rok jsou: A. Veselá, starostka, M. Šimůnková, náměstkyně, J. Voříšková, tajemnice, F. Nejedlá, účetní a sestra Běbrová, pokladní.

Ve cvičení pokračujeme dosti dobře, cvičení navštěvuje od 60 do 70 sester a čekanek. Náš cvičitel br. Martyny rozvrhl cvičenky na 7 družstev, ke každému družstvu pak dal po jedné schopnější cvičenky jako cvičitelku, takže zařízení to má v následek lepší pořádek ve cvičení vůbec. Za vzorné chování a návštěvu cvičení v minulém roce odměněny byly následující sestry: Smolova L., Heislerova M., Voříšková Růž., Svobodová Lot., Kutílkova Růž., Kozlíková Kar., Žáková Z., Horáčková A., Ježková M., Semeradová A., Stefková E. a čekanka Růž. Rišankova. Doufám, že sestry uchovají v milé upomínce dárky ty, a že zůstanou dále vzornými a horlivými cvičenkami, jak byly až dosud.

Dne 15. dubna slavíme naše přijetí k Nár. Jed. Sok., doufám, že bratři sokolové s námi důstojně oslaví den ten, a dostaví se tentokrát sborově všichni do jednoho.

Dne 26. února náš zábavní výbor pořádal divadelní představení "Jiríkovo vidění" od K. Tyla, při domě úplně vyprodáném, tak myslím, že slušný obnos připadne ve prospěch Sokolovny. Výprava a souhra byly velmi skvělé, takže mnohý vyslovil přání, aby kus ten se opakoval. Srdečné díky vzdávám sestře M. Cerelové (v úloze Kačeny) a br. Jos. Kraupnerovi (Jiríkovi) a též i ostatním bratřím a sestrám účinkujícím. Zvláštní díky vyslovuji sestře Lierové, za případnou báseň, kterou přednesla k upomínce 70-letého výročí naší hymny "Kde domov můj". Dále děkuji p. V. Rabochovi za vzorné na cvičení zpěvů, bratru Martynymu za na cvičení sester zvláště pěkného baletu a bratřím M. Kafkovi a K. Hrbkovi za vedení režie. Naposled musím však poprositi bratry režiséry, aby odpustili nám, že bychom byly bez mála snědly všechny ty koláče v zákulisí dřívě, nežli přišly na místo svého určení — totiž na jeviště do krámku. Byly dobré! Slibuji, že se polepšíme! Na zdar! M. Šimůnková.

New York, 2. března 1905.

Jest mi největším potěšením, mohu-li se zmíniti o ženách tak čilých a obětavých jako klub Manželek a Příznivkyň Sokolů. Klub těchto obětavých paní a dívek, jenž již několikrát nás dary ve prospěch Sokolovny překvapil, učinil tak opět, a to dvakrát brzy za sebou, a sice: v měsíci prosinci 1904 odvedly sboru řiditelů \$200 a v měsíci lednu 1905 zase \$150, začež necht' přijmou náš nejsrdečnější dík.

Nebylo by dobře, bratři sokolové, kdybychom si z našich Příznivkyň vzali příklad a jako ony, starali a snažili se o umoření dluhu na tělocvičně naší váznoucího? Vždyť Sokolna jest majetkem nás všech společným. "Šibřinky", pořádané dne 11. února, vydařily se znamenitě, k čemuž provedení reje vedením sok. A. Jahody nemálo přispělo. Sokolky naše pořádaly divadelní představení "Jiríkovo vidění", v neděli dne 26. února při velké návštěvě ve prospěch Sokolovny. Tak zase spadne část břemena z beder našich.

V neděli, dne 19. února, měla být pořádná poučná přednáška, poněvač ale pán, jenž měl přednášet, na dva dny před tím odřekl, a k získání řečníka jiného bylo již pozdě, pořádná pouze zábavní odpoledne, jež vyneslo \$42 ve prospěch Sokolovny. Jen tolik bych kladl přednáškovému výboru na srdce, aby příště pro přednášky naše hleděl získat jen takové muže, jimž na daném slovu více záleží.

V neděli, dne 26. března, pořádá jednota naše veřejné cvičení žactva, jež bude, doufám, největší ukázkou cvičení sokolské mládeže ve Spoj. Státech, a proto apeluji na všechny bratry sokoly, kterým jest možno, aby přítomností svou při veřejném cvičení dokázali, že uznávají tělocvičnicko prvni účel Sokolstva, což u příležitosti přijmutí do sboru slavnostně pro-

hlásili a dle toho i osvědčení povinni jsou. Bratři pak jednot sousedních, na něž spadá povinnost cvičení mládeže, aneb cvičenci vůbec, by si rovněž neměli nechat ujít příležitost ku pochybení tak mnohého od cvičitelů starších a tím ulehčili práci vlastní a měli by v den ten rovněž přijít mezi nás. Na Ant. Mysliveček.

LISTÁRNA REDAKCE.

F. K. List Tvůj jsme dostali. Kolik perných slov pravdy v něm. Litujeme Tě a jak pomoci? Což nejbližší příbuzní Tvoji jsou zeela bez citu, aneb nechtí věděti o osudu Tvém? Víme přece, že oplývají statky pozemskými. Inu, ten život láme lidi opravdové, co zatím mnohý budník bez citu a bez slz pomáhá ty druhé lámat. Jaká tu porada? Ve zmužilosti jest naděje, jenže ta vždy nesytí.

Matka: Vzduch ve světnici musí být vždy čistý, bez prachu a zápachu. Při odebírání popela z kamen nesmíme prach rozvířit, dráždí ku kašli a sliznicím škodí. Vytváření na všech stranách a zotevříráním oken lepší, nežli delší větrání oknem jedním. Teplota nesmí přesahovati 70 stupňů. Tělesný pohyb soustavný prospěje, jako čistý vzduch a dobrá, výživná strava, prospěje lépe onoho léku o němž tvrdí, že vyhojí souchotě. Ustříce se pro nemocnou hodí, tak jako čerstvá vajíčka. V soukromém dopise více.

A. Š. New York: Obsahují fusl nejhorsího druhu, proto bojovati proti alkoholismu jest jen práce záslužná. Však pouhý zákaz není ještě napravením zla skutečného.

Tajemník: Souhlasíme zeela. Náš list má se nejen čist, ale rozšiřovat všude, kde jen poněkud lze. Podporou listu podporujeme vlastně sami sebe, veškerá naše snažení a tu čím více bylo by oznámek našich lidí, tím více získá list. Pokus se tedy.

PÍSEMNICTVÍ.

Málo máme česko-amerických listů odborných a z těch málo jest "Hospodář" rozhodně každým ročníkem lepší a lepší. Nyní nastoupil 15. ročník práce opravdové a poučení lidu ve vrstvách jeho u nás dojísta nejvíce pokračujících. Mírně naše farmerstvo, jemuž list jest opravdu rádcem do-brým, přičiňuje se o poskytnutí látky v obsahu svém co nejlepš. Prvé číslo nového ročníku ozdobeno jest listem titulním, který, kdyby byl kreslil Čech, mohl dopadnouti lépe. Jinak ale číslo vyniká i doporučujeme je zejména našim na venkově k bedlivému přečtení, soudíce, že list si jistě předplatí. Předplatné obnáší jen \$1. Adresujte: "Hospodář", Omaha, Neb.

"**Výchova tělesná**", která vychází v Brně redakcí Jaroslava Karáska a nákladem A. Píšy, knihkupece, jest listem zvláště pro naše cvičitele vhodným. Tu najdou tolik zajímavé látky tělocvičné, různých sestav a her pro mládež, že mnohé se jim hodí a může sloužiti jen k dalšímu a pilnému studiu, jak nejlépe si věsti v našich sokolnách. Odporučili jsme list ten již jedenkrát pro cenný obsah jeho. V osmém pak sešitu líbí se nám zvláště "Moravské hry"—Božena Marešová — "Poučování o šetření chrupu v hodinách tělocvičných" — Jan Svozil — "Osnova látky župního kursu cvičitelského pro ženské odbory" — Hýlek-Voda. — atd. Předplatné ročně K. 5.50.

Jen mile byli jsme překvapeni šestnácti stránkovou brožurou, již vydala "Stráž Osvojených" v Chicagu. A proč? Tím, že se lidu podá "Zpráva ze sjezdu amerických Svobodných Myslitelů", jakž v St. Louisu, Mo., pořádán byl, zpráva pravdivá a účastníka téhož J. J. Krále s popisem nejen celého průběhu vlastního sjezdu a jednání, rozprav vědeckých atd., ale i trest přednášek českých zástupců, stává se brožura nejen zajímavým a poučným čtením, ale pomůckou agitační nanejvýš. Mimo to jest i řeč br. K. Pelanta, již

měl na sjezdu "Volné Myšlenky" v Římě, "Češi a Vatikán" a kraťounký, však velice pozoruhodný program stráže Osvojených s nadpisy: Co chceme? Co děláme?" Rozšiřováním takovéto četby Stráž koná opravdu práci záslužnou na uvědomění lidu svého, práci, již uznání dostati by se mělo od všech našich svobodářů, již za členy Stráže hlásiti by se měli. Dopište si o tuto novou práci tajemníku: Rudolf Janda, 612 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

"**Besídka Sokolská**", orgán Jednoty Dělnických Amerických Sokolů dostala nového pořadatele, jak jsme již byli oznámili a sice br. Em. V. Vosku, který hned při své příležitosti dokázal, že zájem Sokolstva českého v Americe mu upřímně na srdci leží a z ohledu toho ve šlépějích předchůdce svého pracuje, s námi dojísta o Svaz se přičiní. Jsme tomu rádi i používáme této příležitosti, abychom bratry i sestry na list tento pěkný a laciný upozornili. Přináší v každém čísle i články technické, aneb jiné k účelu svému vybrané, odpovídající snahám pokrokovým, vedle tendence socialní. A když tak mnohé si přečtete sami na prvý pohled seznáte, že ti hoši z onoho tábora nejsou tak zlí, ba co více v mnohém činí i o co my usilujeme. List snaží se zbaviti život náš různých vad, jako my a směry volné i žití svobodomyšlné mu nade vše, což různé menší nedostatky dojísta vyváží.

ZÁPIS O SCHŮZI VÝKONNÉHO VÝBORU N. J. S.

New York, N. Y., 6. března, 1905.

Starosta F. Martyný zahájil schůzi; ze členů scházeli náměstek F. Bartuněk a V. Zvoník.

Zápis o minulé schůzi po přečtení přijat.

Těl. Jed. Sokol z Nové Kdýně zaslá žádost, ve které žádá Výk. Výb. N. J. S., by něčím přispěli rodině sokola Šafránka. Dopis přijat a usneseno, by byl v Sok. Am. uveřejněn a jednatelé jsou žádáni, by se ho všimli a pomoc rodině oné dle možnosti poskytl.

Došlé pozvání k banketu od Těl. Jed. Žižka z Londýna bylo přijato a uloženo zapisovateli, by jim zaslal poděkující dopis za vzpomínku na nás.

Rusý vyslanec zaslal dopis, ve kterém oznamuje, že obdržel projev sympatie jemu N. J. S. zasláný a vyslovuje nejvřelejší dík a oznamuje, že bude na patřičné místo zaslán.

Těl. Jed. Slovanská Lípa zaslá dopis, v kterém žádá Výk. Výb., by jim oznámil, zdali článek 4tý, hlava 1. z hlavních stanov jest v platnosti. — Usneseno, by článek onen byl v Sok. Am. uveřejněn a jednoty se vyzývají, by jej zachovávaly.

4. Kdo členem státi se chce, musí býti navržen členem sboru, a k tomu hotově přiložiti celé zápisné; ručiti za zápisné není dovoleno. Nepřijmutým zápisné se vrátí. Je-li v městě, kde navržený dříve bydlel, tělocvičný sbor k Národní Jednotě Sokolské patřící, musí jeho navržení tam oznámeno býti. — Nepřijde-li odtamtud do 30 dnů nějaká námitka, lze o něm hlasovati. Je-li námitka taková učiněna, rozhodne o ní výkonný výbor, je-li na závalu přijmutí čekatele za člena či nikoli. Žádost o přijmutí do sboru buďž protokolně zanesena a originál její uschován ve spolkovém archivu. Takovéto navržení musí též do týdne místním sborům oznámeno býti. (Formuláře žádostí o oznámení zaslá výkonný výbor.)

Vrchní pořadatel Dr. R. J. Jičínský zaslá dopis, ve kterém oznamuje, že zaslal jeden výtisk Památníku a Sok. Am. Těl. Jed. Sokol v Jičíně, a že chce za celý ročník Sok. Am. a za Památník zaplatit. Usneseno, by se od br. Jičínského plat nepřijímal a aby to bylo br. Jičínskému věnováno.

Nár. Tiskárna zaslá účet za tisk a výpravu Sok. Am. za měsíc únor v obnosu \$180.70. Účet přijat a k vyplacení odkázán.

Uloženo zapisovateli, by dopsal vrchnímu náčelníku Ant. Hallerovi, by jej upomenul, by podával více své vlastní práce v Sok. Am., ani tak dychtivě očekáváme.

Výbor na tělocvik podal zprávu, že zaopatřil žádané náčinní Těl. Jed. Patterson a New Bedford a že vše bylo zasláno. Na to schůze skončena.

Následující jednoty zaslaly zprávu a poplatek:

T. J. Sokol Čechie, Chicago.....	\$ 6.80
T. J. S. Praha, Chicago.....	34.40
T. J. S. Mt. Pleasant, St. Louis, Památníky.....	5.00
T. J. S. Žižka, Bruno, Neb.....	10.40
T. J. S. Žižka do fondu pro sjezd.....	3.20
T. J. S. Žižka, za Památníky.....	8.75
První splátka na Památníky, Čechie, Chicago.....	20.00
Č. A. S. Manitowoc, Wis.....	10.50
T. J. S. Omaha, Neb.....	42.10
T. J. S. So. Omaha, Neb. za Památníky.....	16.25
Sokolky Libuše, So. Omaha, Neb.....	3.25
T. J. S. Prague, Neb.....	28.60
T. J. S. Prague, Neb., na sjezd.....	4.50
T. J. S. Lorain, Ohio.....	21.60
T. J. S. St. Louis, druhá splátka na Památníky.....	18.75

M. Grabenstein, dop.

PŘÍJEM A VYDÁNÍ N. J. S. ZA MĚSÍC ÚNOR 1905.

Únor.	Příjem.	\$ c
1 T. J. Čechie do fondu pro sjezd za r. 1904	6.80	
7 Sbor sokolek Plattsmouth, Neb.	1.60	
7 Sbor sokolek Vlasta, St. Louis, Mo.	7.60	
7 Sok. Slovanská Lípa, Chicago	56.40	
7 T. J. S. Wilber, Neb.	14.80	
7 T. J. S. Budivoj, Detroit, Mich.	21.60	
7 T. J. S. Budivoj, Detroit, Mich., za Památníky N. J. S.	10.00	
7 T. J. S. Svornost, N. Y.	16.80	
7 T. J. S. Svornost, N. Y., do fondu pro sjezd za rok 1905	5.60	
7 T. J. Newark, N. J.	14.79	
7 T. J. S. Newark, N. J., za Památníky N. J. S.	16.25	
7 T. J. S. Tyrš, C. R. Sokol, C. R. Ia.	252.80	
7 T. J. S. Tyrš, C. R. Sokol do fondu pro sjezd za druhé piletí 1904	7.90	
7 T. J. S. Podlipný, Detroit, Mich.	19.00	
8 T. J. S. Praha, Chicago	34.40	
8 T. J. S. Mt. Pleasant, St. Louis, Mo., za Památníky	5.00	
9 T. J. S. Žižka, Bruno, Neb.	10.40	
9 T. J. S. Žižka, Bruno, Neb., do fondu pro sjezd za rok 1904	3.20	
9 T. J. S. Žižka, Bruno, Neb., za Památníky N. J. S.	8.75	
9 Předpl. na S. A. od br. Jos. Jedličky, N. Y., do Čech	3.00	
13 T. J. S. Čechie, Chicago, první splátku na Památníky	20.00	
13 Č. A. S., Manitowoc, Wis.	10.50	
15 Předplatné na Sok. Amer.	1.50	
16 T. J. S. Omaha, Neb.	42.10	
18 T. J. S. So. Omaha, Neb., za 13 Památníků N. J. S.	16.25	
20 Sbor sokolek Libuše, So. Omaha, Neb.	3.25	
25 T. J. S. Prague, Neb.	28.60	
25 T. J. S. Prague, Neb., do fondu pro sjezd za rok 1904	4.50	
25 T. J. S. Lorain, O.	21.60	
28 Předpl. na S. A. na půl roku od F. Plodr, Kladno, Čechy	50	

\$ 665.40

Hotovost z minule 1573.08

Úhrnem \$2238.48

Únor.	Vydání.	\$ c
2 Za 7. měsíců poštovné taj. V. V. M. Grabensteinovi		2.98
10 Za 4107 výtisků S. A. s výpravou a pošt. pro leden, t. r. Nár. Tisk.		180.21
10 Za poštovné vrehnímu náčelníkovi N. J. S. za rok 1904 br. A. Hallerovi		4.16
10 Za knihy pro jednatele a taj. V. V.		4.25
11 Záloha na nářadí pro T. J. S. Patterson, N. Y. ..		75.09
18 Dodatečně nářadí pro T. J. S. Patterson N. Y. ...		35.25
28 Vreh. pořad. S. A. za únor, Dr. J. R. Jičínskému..		30.00
28 Výp. poř. S. A. za únor, br. Jos. Čermákovi		10.00
28 Výp. poř. S. A. za únor, br. A. Hallerovi		10.00
Úhrnem		\$351.85
Přiem		\$2238.48
Vydání		351.85

Hotovost \$1886.63

Na bankách uložené jsou fondy a sice:	\$ c
Fond pro příští sjezd v Detroit, Mich.	455.82
Fond pro příští běh učitelství.....	42.85
Fond základní Nár. Jed. Sok.	300.00

Na Germania Savings banku	300.00
Na Dry Dock Savings banku	300.00
Hotovost u pokladníka V. V. N. J. S.	1286.63
\$1886.63	

Jak je vidět z celoroční zprávy, nezaplátilo jednatele do fondu pro sjezd za r. 1904 mnoho jednot, tudíž žádáme br. jednoty, by nahlédli do rubriky dlužníci a doufáme, že se v čase co nejdříve vypořádají. Na zdar!

Jan Černý, jednatel.

ČESKÝM ŽENÁM V CHICAGU!

Bude tomu rok, co sestoupilo se několik profesionálních žen českých v kroužek za účelem sebevzdělání a společné práce v nálehavých otázkách denních. Neodvážily jsme se před veřejnost vystoupiti, pokud neujasnily jsme si cestu, kterou cíle svého můžeme dojít. Dnes podáváme cíl i metodu svou české veřejnosti. V první řadě jde nám o sebevzdělání, jehož hledíme docílit referáty a přednáškami, jež částečně podávají členkyně, částečně odborníci v otázkách, o něž se zajímáme. Dále považujeme čilé duševní spojení s Čechami za důležité a toto se nám umožní prostřednictvím "Čech. kroužku Slavie", studentským spolkem, jenž má cíle podobné cílům klubu našeho "Snaha". Tato pak práce sebevzdělávací má nás vyzbrojiti tak, abychom činně mohly být nápomocné bratrům a i sestrám svým v jejich práci ve veřejném životě českém v Chicagu. Jsouce ženy, zvláště o mládež se zajímáme, jež vyžaduje tolik péče a účinné lásky — a budeme s radostí spolupracovati v otázkách, týkajících se dorostu našeho. Konečně stručnými úvahami o českém životě, uveřejňovanými v listech anglických, doufáme seznámit širší veřejnost s nejlepšími stránkami národa našeho. Cílem jest nám pokrok, methodou pravda. — Schůze, jež budou zajímavé pro širší veřejnost, oznámíme v denních listech.

Za ženský klub "Snaha"

Klára Klausová, t. č. předs. Al. G. Masarykova, t. č. taj.

Plato byv tázán, co soudí o haně, jakou na něho kydali jeho odpůrci, pravil: "Budu žít tak, aby hanám těm nikdo neuvěřil." Jak klidným může zůstatí vůči haně ten, jehož chrání štít čistého svědomí.

SOKOL AMERICKÝ

NOVÍ, VYLOUČENÍ A Odstouplí členové.

— Do Sokola Čech v Clevelandu přijati byli: J. A. Nevšata a Václav Chott.

— Do T. J. S. Žižka v Bruno, Neb., přijati byli: John Šandera, Jos. Ouřada.

— Do T. J. Sokol v So. Omaha přijati byli: Josef Kněžínek a Jos. V. Štěrba; vyloučení pro neplacení: Hynek Průcha, Jos. Hurt.

— T. J. Sokol v Plattsmouth, Neb., vyloučila následující členy pro neplacení: Vác. Jílek, Vojtěch Jiríkovský, Matěj Slaviček, Vác. Ptáček; odstoupil Jakub Novák.

— Z T. P. J. Budivoj v Detroit, Mich., vyloučení pro neplacení: Tom. Tupý a Vil. Tupý.

— Do T. J. S. New York přijat: John Pecháček, Ant. Nožička.

— Do T. J. S. Svornost v Morrisania přijat: Karel Červinka.

— Do T. J. S. v Newarku přijat: Ant. Hylár.

— Do Sok. Jed. Blesk v Baltimore přijati byli: Jan Jedlička, Jan Černý, Bernard Opava, Ed. Balvín.

— Z T. J. S. Mt. Pleasant v St. Louis vyloučení pro neplacení: Jan Řezníček a Alois Švare; s přestupní listinou přijat Jos. Kurka; odstupní list vzali: Jan Ujka, Vác. Langmeier.

— Od T. J. S. Fugner v Long Island, N. Y., odstoupil Pilnáček Jan; přestupní listinu obdržel Novotný Jos. (Ku kterému sboru přestoupil?)

— Od Sokola Cleveland, v Clevelandu, odstoupili: Fr. Baley a Fr. Švare.

— Do T. J. Sokol Jonáš ve Wilson, Kans., přijati: Jos. Vaňásek, Jan Řezábek, Jos. Řezáč, Matěj Zeman.

— Do T. J. S. v Crete, Neb., přijati: Karel Kokrda, Jak. Husa, jr., Jos. Volešenský; odstoupil: Jos. Chalupa.

— Do T. J. Sokol v St. Louis, Mo., přijati: Fr. Krátký, Vác. Vudy, L. J. Veselský, Vác. Zavadil, Jakub Kadera, Ad. Krech, Jos. Rázek, Ed. Šedivec.

— Do Jed. Tyrš Cedar Rapids Sokol přijati: Jos. Kostečka a Ant. Zeman. Jaké mají adresy? Nebylo udáno.

— Do T. J. S. Tábor v Chicagu přijati byli: Václav Čížek, Václav Kostner, Fr. Okoun, Karel Hlůžek, Josef Synek, Josef Zach, Jan Loudl; zemřel Emil Jedlička.

— Do T. J. S. Praha v Chicagu přijat byl s přestupní listinou z Čech Pavel Beránek; se sborem se vypořádali a znovu přijati byli: V. Brůžek a A. Pfohl; zemřel Petr Hrudíčka.

ZAPISKY ÚSTŘED. VÝBORU ŽUPY STŘEDNÍ N. J. S.

14. schůze, dne 19. ledna 1905.

Starosta V. Šedivec zahájil schůzi u přítomnosti všech zástupců. Zápisky z prosincové schůze čteny a schváleny. Usneseno rozeslati účty sborům za II. 1/2-letí 1904. Ustavovatel oznamuje, že ústřední výbor navštívil E. St. Louis, kde byla dne 8. ledna založena nová větev pod jménem Těl. Jed. Sokol East St. Louis, čítající 14 členů, jejíž náčelník dojíždí do St. L. Sokola do evičení těloevičných. Dohlížecí výbor pro St. L. a okolí vložen br. J. Jandovi. Účty povolené: Sok. zpěvníky I. a II. ve dvou exemplářích \$1.00. Předplatné na "Bes. Sok." rok 1905, 60c. Jednateli za rok 1904 poštovné \$2.90, náhrada za cestovné \$1.70, služné \$6.00. Náčel. za rok 1904 poštovné 60c, služné \$5.00. Cvičitelé sboru Mt. Pl. za prosínce 1904 \$5.00. Příjem žádný, vydání \$22.80.

15. schůze, dne 16. února 1905.

Starosta V. Šedivec zahájil schůzi. Ze zástupců nepřítomen A. Stárek, Mt. Pl. Zápisky z min. schůze čteny a přijaty, jakož i zpráva za IV. 1/4-letí a celoroční z roku 1904, což přijato dle znění. Výbor početní stvrzuje pořádek kněh župních za rok minulý. Usneseno zadati tisk V. V. schválených stanov Župy ve 2000 výtiscích a tyto na sbory rozeslati. Br. Tesař podává zprávu co organisator, sbor v E. St. L., že opravňuje k nadějším býti čilým a brzkým členem N. J. S. V Edwardsville pak dlužno míti peshovu se sborem do jara, kdy doufá

docílití žádoucího směru v nové organizaci. V uznání dobrých snah a zdárné práce ustavovatele v roce minulém usneseno částečně hraditi jemu výlohy a cestovné deseti dollary, což přijato. Zpráva náčelníkem předložená, zaslána býti má na náč. N. J. S. Usneseno, ana přednáška u sboru Mt. Pl. odložena na březen, pořadati v týž den spol. evičení tamtéž s vhodným programem. Poplatky sborů za II. půllětí 1904 došly: Plzenský Sokol \$14.85, T. J. S. St. Louis \$9.90, doplatak 5c, T. J. S. Slov. Lípa \$9.60, Tyrš Cedar Rapids Sokol \$7.90, T. J. S. Praha \$5.35, Čes. Am. Sokol \$1.80. Vydej: Náhrada ustavovatelé \$10.00, evičitelé Mt. Pl. sboru za leden \$5.00. Příjem \$49.45, vydání \$15.00. Na zdar!

Franta Široký, jednatel.

Finanční zpráva jednatele Župy střední za IV. čtvrtletí 1904.

Příjem.

V pokladně z minulého čtvrtletí \$86.63
15. prosínce Sok. Mt. Pleasant za II. půllětí..... 2.30

\$88.93

Vydání.

17. listopadu 150 poštovních listků a tisk St. L. L. \$2.50
15. pros. 500 letáků St. L. L. 1.50

\$4.00

Celý příjem \$88.93

Celé vydání 4.00

Zbývá v pokladně \$84.93

Rozvrh příjmů a vydání Župy střední za rok 1904.

Příjem.

Od sídla Župy v Chicagu .....\$ 13.53
Příspěvky od sborů 53.50
Vráceno předpl. Boree . . . . . —.60
Náhrada za evičení 6.00
Rozpoč. od Záp. župy za T. C. R. Sokol 37.20

Úhrnem \$110.83

Vydání.

Dovozné . . . . . \$—70
Tisk 8.50
Předplatné 1.20
Cestovné organisátoru 1.00
Cvičitelům 12.00
Telegram . . . . . —.25
Služné . . . . . —.75
Poštovní listky (na ruce) 1.50

Úhrnem \$25.90

Příjem \$110.83

Vydání 25.90

Jest v pokladně . . . . . \$ 84.93

Wm. J. Šedivec, starosta. Fr. Široký, jednatel.

Početní výbor: Aug. Tesař, Fr. Kalista, Jos. Janda.

Upozornění ct. sborům Župy střední!

Uvádím na vědomí touto cestou těm br. činovníkům, již příspěvky na Župu odvádí, aby tyto pouze na jednatele zasílali, aby tento pak zbytečné účty znovu nezasílal. Onen sbor, jenž dosud dluhuje se žádá, aby se vyrovnal. Zaslal jsem 4 dopisy bezvýsledně. Mám rád zprávy úplné a proto prosím, aby nestěžoval se úkol můj zbytečně. Kdyby aspoň odpověď zaslána byla! Co nejdříve poslány budou, (dřív než toto čísti budeme), stanovy župní na sbory a výbor ústřední žádá, aby každý člen vetknul sobě tyto do svých stanov domácích, neb hlavních N. J. S.

S bratrským Na zdar!

F. Široký, jed. Ž. S.

Adresář Národ. Jed. Sokolské ve Sp. Státech

Výkonný Výbor Národní Jednoty Sokolské v New Yorku: Schůze každé 1. pondělí v měsíci v Sokolovně, 420 24 E. 71. St. F. Martyny, starosta, 1329 First Ave.; F. Bartůnek, náměstek, 318 E. 71st St.; Jan Černý, jednatel, 437 E. 71st St., Max Grabenstein, tajemník, 1 Teasdale Pl.; F. Lier, pokl., 410 E. 71st St.; výbor tělocvičný: V. Hampl, A. Jahoda a K. Hrbek; výbor účetní: Fr. Hroch, Štěpán Kostka a V. Zvoník. Náčelník A. Haller, 818 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.; podnáčelníci Aug. Tesař, St. Louis, Mo. a Fr. Filip, Cedar Rapids, Ia.

ŽUPA VÝCHODNÍ, SÍDLO V NEW YORKU.

Ústřední Výbor: Starosta Václ. Hampl, náměstek Ant. Mysliveček, jednatel Jos. A. Knedlhans, 420—424 East 71st Str., N. Y. City, pokladník Stan Sýkora, náčelník Fr. Bartůnek, 318 E. 71st St., podnáčelník Ed. Vokál, finanční výbor Jos. Sklenka a Ferd. Martyny. — Schůze odbývá se každé 3. pondělí v měsíci v 8 hod. večer v Sokolovně, 420—424 vých. 71. ulice, N. Y.

Sok. Jed. Blesk v Baltimore; schůze 2. pátek v Sokolovně, S. E. cor. Gay and Preston Sts.; Frank Čermák, 1027 N. Castle St.

T. J. Česko-Slovanský Sokol v Bayonne, N. J.; tajemník Jos. Stránský 187 E. 22. St.

T. J. Sokol Brooklyn, N. Y., 2. pondělí, tajemník Frant. Hroch, 457 Rodney St.

T. J. S. Fuegner, L. I. City, N. Y.; 2. sobotu ve Volkerts Hall, 270-272 Prospect St.; taj. Fil. Vojtěch, 166 Skillman ave., Long Island City, N. Y.

T. J. Sokol, Newark, N. J.; 2. pondělí v místnosti H. Pfeifera, roh 15. Ave. a 9. ul., taj. Al. Rovenský, 93 Vaverly Ave.

T. J. S. Svornost, Morrisania, N. Y.; 1. sobotu v místnosti Ed. Freye, 700 E. 166th St.; taj. J. Šrámek, 907 E. 167th St.

T. J. Sokol, New York; 2. a poslední pondělí, 420—22—24 E. 71st St.; taj. Jos. A. Knedlhans, 420—22—24 E. 71st St.

Sok. Jed. Philadelphia, Pa.; 1. neděli v měsíci v České budově a Sokolovně, 2202 N. Marshall St. ve 3 hod. odpo.; taj. Leo. J. Pavlík, 866 N. Orkney St.

T. J. Sokol, Westfield, Mass.; 1. a 3. středu v Sokolovně, 118—120 Meadow St.; taj. Václ. Kyliš, 6 Sycamore St.

T. J. S. Horymír v Curtis Bay, Md.; schůze 3. neděli v Národní síni Č. S. P. S., taj. Matěj Kubík, 17 Cereal St.

T. J. S. Patterson, N. Y.; c. of Fr. Uher.

Sbor Sokolek Sok. Jed. Blesk v Baltimore, Md.; 3. neděli v Sokolovně, S. E. cor. Gay and Preston St.; taj. Antonie Tavík, 2028 Ashland Ave.

Těl. Sbor Paní a Dívek v New Yorku. Schůze poslední čtvrtěk v měsíci v Sokolovně, 420—424 E. 71st St.; taj. J. Voříšková, 414 E. 71st Str.

ŽUPA SEV.-VÝCHODNÍ, SÍDLO V CLEVELANDU, O.

Ústřední Výbor: Starosta Jos. Štíbr; tajemník F. Cais, 14 Grand Army Ct., Cleveland, O.; pokladník A. Pánka; náčelník Jan Fryš, roh Tillman Ave. a Ash. St., Detroit, Mich.; I. podnáčelník Jos. Štíbr, II. podnáčelník A. Pánka. Další členové výboru: Jan Chábek, Jos. Rozhoň, Mat. Krejzl, V. Bernajter, Jos. Ouřada, V. Štíbr. — Schůze 4. neděli odpo. ve 2 hod. u "Sokola Čech."

Sokol Cleveland, 3 neděli v Sokolovně, roh Central Ave. a Plymouth St.; jedn. Emil Šlapák, 15 Capitol Street.

Sokol Čech, Cleveland, O.; 2. čtvrtěk v Sokolovně, č. 6 Wendal ave.; taj. V. J. Štíbr, 2177 Wilson Ave.

Sok. Česko-Zábavní, Cleveland, O.; 1. čtvrtěk v Sokolské síni; taj. Fr. Cais, 14 Grand Army Ct.

Těl. a Podp. Jed. Budvoj, Detroit, Mich.; 1. pondělí v Sokolovně, roh Erskine a St. Antoine Sts.; taj. Jos. Janeček, 698 Antoine St.

T. J. S. Podlipný, Detroit, Mich.; 2. pátek v Sokolovně, roh Tillman a Ash ul.; taj. Fr. Masák, 483 La Salle Ave.; účetník Fr. Dražan.

Sokol Lorain, Lorain, O.; 4. neděli ve 2 hod. odpo., v síni Aloise Štolby, 422 Charles St.; taj. O. Tomášek, S. Broadway.

ŽUPA STŘEDNÍ, SÍDLO V ST. LOUIS, MO.

Ústřední Výbor: Starosta Václ. Šedivec, jednatel Fr. Široký, 3450 Itaska St.; pokladník Cyril Sádlo; náčelník V. K. Tríska, 1911 Geyer ave.; podnáčelníci: J. Jiroušek, Chicago, Ill.; Ferd. Engelthaler, Cedar Rapids, Ia.; ustavovatel Aug. Tesař, 2334 So. 13. St.; J. Janda, B. Redl, L. Loeffelman, Fr. Kalista, Ant. Stárek.

Plzenský Sokol, Chicago; 2. a 4. čtvrtěk; taj. V. Růžička, 524 W. 18th Place; účet. Fr. Mayer.

Sokol Chicago, Chicago, Ill.; 1. a 3. středu v Sokolovně, 1118 Kedzie Ave.; taj. Jos. Zeman, 1049 Troy Str.

Těl. Jed. Čechie, Chicago, Ill.; 1. a 3. pondělí v síni Čechie, 32—34 Emma St.; taj. V. Dvořák, 667 Milwaukee Ave.

T. J. S. Tábor, Chicago, Ill.; 1. a 3. čtvrtěk v nové sborové místnosti 1300—1302 41st Ave.; taj. Fr. Kyzivát, 1255 So. 42nd Ave.

T. J. S. Praha, Chicago, Ill., (Town of Lake); schůze 1. a 3. středu v síni Patronátu Č. S. P. S.; taj. Vojta Vorcl, 1939 W. 47th Str.

Sokol Slovanská Lípa, Chicago, Ill.; schůze každý čtvrtěk v Sokolovně, 106—108 De Koven St.; taj. Jindř. J. Hájek, 133 W. Taylor Str.

Čes. Amer. Sokol, Manitowoc, Wis.; 2. středu v síni Slov. Lípy; Jos. A. Heyduk, taj., 1612 Wolmer St.

T. J. Sokol, St. Louis, Mo.; 2. a 4. pondělí v Sokolovně, roh 9. ul. a Allen Ave.; taj. V. K. Tríska, 1911 Geyer Ave.

T. J. S. Mount Pleasant, St. Louis, Mo.; 1. a 3. středu; taj. Frant. Široký, 3450 Itaska St.

Tyrš C. R. Sokol, Cedar Rapids, Ia.; 1. neděli v Sokolovně, roh 3. ul. a 7. Ave.; taj. B. O. Jandera, 201—14th Ave.

Sbor Sokolek Vlasta, St. Louis, Mo.; 3. pondělí v Sokolovně, roh 9. ul. a Allen Ave.; tajem. Amalie Janisch, 1719 Dollman St.

ŽUPA ZÁPADNÍ, SÍDLO V OMAZE, NEB.

Ústřední výbor: Starosta Jos. Mík, tajemník Oldřich Jelen, 1231 So. 14th St., pokladník Jan Mathauser, náčelník Rud. Havelka, 1446 So. 16th St.; podnáčelníci: Frant. Pavlík, Prague, Neb.; Bed. Vašák, Wilber, Neb. Další členové výboru Alois Jiran, Václav Blatný z Bruno, Marie Patáč a Růžena Sedláček. Schůze 3. neděli v Sokolovně v Omaze, Neb.

T. J. S. Karel Jonáš, Abie, Neb.; 1. neděli; taj. Josef Donát.

T. J. S. Hvězda Západu, Black Wolf, Kansas; 1. neděli; taj. Jos. Doleček, Ellsworth, Kansas.

T. J. Sokol Žižka, Bruno, Neb.; 1. neděli; taj. Václav Blatný.

T. J. Sokol, Crete, Neb.; 2. neděli ve své síni; taj. Mat. Kuncel.

T. J. Sokol, Milligan, Neb.; 2. neděli v Central Hall bratří Jíchů; taj. V. F. Bouša.

T. J. Sokol, Omaha; 2. středu; taj. Rud. Fibinger, 1213 Williams St.

T. J. Sokol Plattsmouth, Neb.; 2. pondělí; taj. L. Jiran.

T. J. Sokol Prague, Neb.; 2. pondělí; taj. A. L. Vlasák

T. J. Sokol, Schuyler, Neb.; 2. středu v měsíci v síni Č. S. P. S.; taj. F. H. Svoboda.

T. J. S. Sokol, So. Omaha, Neb.; 1. pondělí; taj. Jan Ohnesorg, 191 So. 24th St.

T. J. S. Karel Jonáš, Wilson, Kansas; 2. a 4. neděli; taj. V. Hubálek.

T. J. Sokol, Wilber, Neb.; 1. pátek v Sokolovně; taj. V. J. Kačer.

Sbor Sokolek, Plattsmouth, Neb.; tajemnice Rebecca Haines.

Sbor Sokolek Libuše, So. Omaha, Neb.; 2. neděli v místnosti F. Franka, 20th and S. Sts.; tajemnice Barbora Kubín, 480 S. 19th St.

Sbor Sokolek, Omaha, Neb.; taj. Františka Semerád, 1256 So. 16th St.

T. J. S. Dodge, Neb.; schůze 2. čtvrtěk v síni Div. Družstva, taj. Jindř. Studnička.

T. J. S. San Francisco, Cal.; tajemník Boh. Kantner, 4206 — 24. St.

Českému čtenářstvu, borcům našim, sokolům a sokolkám doporučujeme původní, bohatě ilustrované dílo, práci to veskrze bratří našich a sester

PAMÁTNÍK

Nár. Jed. Sokolské ve Sp. Státech,

vydaný na oslavu 25-letého trvání téže nákladem Výkonného Výboru. Kniha jest nejen věrným obrazem práce sokolské, ale obsahuje mnoho odborných i zajímavých článků, epísoch, veselých i vážných příběhů ze všech téměř důležitějších osad českých v Americe, jest značného objemu a úpravy důstojné. Jest zde první toho druhu, skvostných, původních vyobrazení a s několika přílohami rázu cenného.

 Cena pouze \$1.25.

Objednávky přijímá a proti zaslání dotyčného obnosu knihu ihned zašle: Jan Černý, jednatel V. V., 437 E. 71st St., New York, N. Y.

V. J. STIBR

vlastní první třídy

Oděvní Obchod

V C. 1415 BROADWAY,
vedle Ces. Nár. Síně, Cleveland, O.

Má na skladě úplný výběr obleků pro pány a chlapece, klobouky, čepice, košile atd. Veškeré sokolské potřeby k stejno-kroji i ku evičení jsou vždy u něj k do-stání.

“Sokol”

časopis věnovaný zájmům tělocvičným, založený r. 1871 Drem. Mir. Tyršem, vychází redakcí Dra. Jos. E. Scheinera jednou za měsíc o — 4 arších, přináší poučné články o tělocviku, organizaci spolkové, články technické z pera předních pracovníků sokolských. Dále přináší zprávy o tělocviku ze zemí slovanských i ciziny, feuilleton, různé zprávy a pod.

**Předplatné na rok do Ame-
riky obnáší \$1.10.**

Adresa: “SOKOL”, Praha.

Václavské náměstí číslo 70.

Všichni Sokolové

měli by znáti:

Úvahy a řeči Dra. Miroslava Tyrše. Pořádá Dr. J. E. Scheiner.

I. Povšechné úvahy o věci sokolské. — Díl první 25c. Díl druhý 25c.

Objednávejte buď u svých sborů neb u jednatele výkonného výboru N. J. S.

OZNÁMKY

českých obchodníků, české výroby a práce, v odbor náš tělocvičný a jiný spadající a oznámky vůbec jakéhokoliv druhu, rázu čistého, dojdou listem naším značného rozšíření. “Sokol Americký” jest velice výhodným prostředkem oznamovacím po celé Unii vlasti naší nové. O podmínkách a poplatku za oznamování podrobnosti ochotně udělí jednatel V. V., aneb jeho k cíli tomu ustanovení zvláštní jednatelové. — Pište pod adresou:

JAN ČERNÝ,

437 E. 71st Street, New York City.

Učme se od začátku!

Základové tělocviku. — Sepsal Dr. Miroslav Tyrš. Cena \$1.00.

Objednávejte buď u svých sborů neb u jednatele výkonného výboru N. J. S.

NOVÉ KNIHY.

Na skladě u výkonného výboru
Nár. Jed. Sokolské:

1. Tyrš Mir., Dr.: Základové tělocviku \$1.00
2. Kožíšek Fr.: Cvičební večery na koni na šíř 10
3. Jindř. Fügner: Životopis 10
4. Vaniček Karel: Sokolstvo, jeho směr a cíl.—Komenský Jan Amos a jeho snahy tělocvičné. Obě za 03
5. Scheiner, Jos. E. Dr.: Tělesná cvičení ve starém věku 65
6. Hanušová Kl. Duchácká: Hry mládeže 45
7. Pexa Václav: Cvičební večery na hrazdě 20
8. Kožíšek Fr.: 100 příkladů cvičení prostých 18
9. Hron K.: O cvičební soustavě 20
11. Scheiner, Jos. E. Dr.: Úvahy a řeči Dra. Mir. Tyrše. —Povšechné úvahy o věci Sokolské, I. 1 25
12. Povšechné úvahy o věci Sok., I.2 25
13. Klenka Jos.: Tělocvičné hry pro školy; I. Bez náradí 15
14. Klenka Jos.: Tělocvičné hry pro školy; II. S náradím 25
15. Hanušová K.: Dětský tělocvik 20
16. “ “ Hry míčem 15
17. Pexa Václ.: Cvičební večery na bradlech 18
18. Tyr. Mir. Dr.: Životopis 10
20. Klenka Jos.: Cvičební večery na kruzích 10
22. Vaniček Kar.: Sokolské epistoly od I. do 4. seš., I výtisk 02
23. Ploc K.: Návod o prvé pomoci při úrazech a nehodách 25
24. Dlouhý Fr.: Tělověda a zdravotvoda 50
25. Klenka Jos., skoky prosté, útokem o tyči 10
26. Klenka Jos.: Skoky smíšené na koze a na stole 10
27. Vaniček J. Dr.: O rohování (box) a šermu holí dlouhou (baton) 10
28. Očenášek August: Zápas 20
29. Sládek Jos. V.: České písně 05
30. Klenka Jos.: Cvičení s kužely 15
31. III. slet všesokolský v Praze 30
32. IV. slet všesokol. v Praze, cena 10 sešitů s poštovní zásilkou 1.50 10 sešitů bez poštovní zásilky 1.50

Knihy tyto, pokud zásoba stačí, zasílá vyplacené jednatel výkonného výboru tomu, kdo při objednáve pošle výše udanou částku buď ve známkách, nebo poukázkou poštovní.

JAN ČERNÝ,

437 E. 71st St., New York City.

Naším cvičitelům!

Cvičební večery na koni na šíř. — Sestavil František Kožíšek. Cena 10c.

Objednávejte buď u svých sborů neb u jednatele výkonného výboru N. J. S.

Král sílitelů, je nejlepší prostředek ku posílení těla. Nejzdravějším nápojem po tělocviku, neboť neunaví žaludek a přece jej přivede do pravidelné činnosti. — Odporučen lékaři. — Zaslán do všech částí Spojených Států.

ATLAS BREWING CO.,
CHICAGO.

LEKEM

pro chorobné a slabé a blahodárným nápojem pro zdravé jsou .....

PRAVÁ

PŘÍRODNÍ VÍNA

Náše vinné
BRANDY

z našich vlastních vinic

jsou výborným domácím lékem.
Žádejte naše zboží od Vašich obchodníků a nemají-li je na skladě, pište nám o cenách a další podrobnosti.

v Sonoma County, California

F. KORBEL & BROS.,
684-6 W. 12th St. Chicago, Ill.

Jos. A. Matoušek

364 East 72nd St.,
NEW YORK

ZAKÁZKOVÝ KREJČÍ

Sokolské stejnokroje a cvičební kalhoty pro sokoly a žactvo.

FRANK ŠIŠKA,

1357 První Avenue,
mezi 72. a 73. ul., New York,

má na skladě velký výběr klobouků, čepic a deštníků.

Sokolské klobouky obstarávám pro všechny jednoty. Vesměs uniiové zboží.

EMIL ČÁSTKA,

vlastní

nejstarší českou lékárnou,
roh I. Ave. a 73. ul., New York.

Léky se připravují co nejpečlivěji dle lékařských předpisů ve dne i v noci. Patentní léky všeho druhu na skladě.

Záklasník, fotograf.

402 vých. 71. ul., New York.

Ukažte že jste Sokolové

Čís. 1.
Zlatý knoflík (na kabát) \$1.00; po zlatený 50c.

A kupte si jeden z našich zlatých odznaků v barvách českých, bílé a červené.

Odznaky zvláštní ku presentaci atd. zhotoví vám co nejkusněji Sokol J. W. Wiša, člen Plzenského Sokola v Chicagu.

Čís. 2.
Celý zlatý odznak \$1.50; pozlacený 75c. Jméno na zlatý odznak dáme zdarma.

Potřebujete-li pěkné hodinky, prsten neb cokoliv z oboru zlatnického, pište si o náš 40 str. český ceník. Naše zásoba jest největší a ceny nejnižší.

W. J. WÍŠA A SYN

381 West 18th St., Chicago, Ill.

Beneš a Chalupa,

jeden z největších

ČESKÝCH MODNÍCH OBCHODŮ

1442 První Ave., roh 75. ul.,
NEW YORK.

Velký výběr oděvů nejnovějších střihů a vzorků. Velký výběr uniiových klobouků. Vrchní košile, nákrčníky, spodní prádlo, ponožky a rukavice. Obstaráváme veškeré potřeby pro sokolské jednoty.

Právní záležitosti v Čechách.

Vymáháme dědičné podíly a vyhotovujeme právoplatné plné moci, kvitance, výmazy atd. Jsme ve spojení se všemi advokáty a notáři v Rakousko-Uhersku. Sta záležitostí lacino a rychle vyřízeno a statisíce korun pohledávek vymoženo. Výplaty se dějí prostřednictvím Živnostenské banky v Praze. Dotazy se zodpovídají zdarma.

TOMÁŠ ČAPEK & CO., advokátní a notářská kancelář,
300 E. 72nd St., New York City.

Atlas Brewing Co.,

(dříve Česká Pivovarnická Společnost)

684-706 Blue Island Ave.

CHICAGO, ILLINOIS.

Solidní obsluha.

Mírné ceny.